

Medobčinski sindikat za promet in zveze

Občinski sindikalni svet iz občin Brežice, Krško, Sevnica, Črnomelj, Metlika, Novo mesto, Trebnje, Ribnica, Kočevje in Grosuplje se dogovarja, da bi ustanovili medobčinski odbor sindikata za promet in zveze. Menijo, da bi v tem odboru lažje reševali skupne probleme železniškega, cestnega in ptt omrežja. Občni zbor te medobčinske organizacije naj bi bil v aprilu.

Živahna izmenjava pisem z Angleži

Kot je znano, bo v letošnjem juliju mladinska skupina The Jouth Club of Warwickshire iz Bedwortha na Angleskem začela v Trebnjem graditi otroški vrtec. Znan je že večina tehničnih nadrobnosti te montažne zgradbe, ki bo stala nekako med trebanjsko osnovno šolo in bloki. Sodelavci pri tej akciji so se sestali prejšnji teden in Angležem predlagali bolj primerno obliko stavbe, ki se bolje sklada z okolico. S pomočjo izmenjave pisem se z angleškimi prijatelji dogovarjajo o stroških in zadolžitvah pri tej pomembni letošnji akciji. V Trebnjem so med drugim mnenja, naj bi imela prednost kuhinja.

Keltski grobovi pri Žužemberku

Nad peskokopom v Poljanah pri Žužemberku so med odkrivanjem peska našli nekaj grobov. V enem izmed grobov so našli bakreno broško z ogrlico. O najdbi so obvestili Dolenjski muzej v v. Novem mestu. Predstavniki muzeja je ugotovil, da gre za keltske grobove. Obširneje bomo o tem poročali prihodnje.

M. S.

Razrešitev direktorja izglasovana

Na seji delavskega sveta v brežiški tovarni pohišstva v 11. marca razrešili inž. Janeza Jermana direktorskih dolžnosti. V imenu komisije za presojo zahtev po razrešitvi je poročal njen predsednik F. Škinder. Tri člane v to komisijo je imenoval delavski svet, tri pa občinska skupščina. Štirje od teh so menili, da so podani zakoniti razlogi za razrešitev, dva pa sta glasovala proti. Večina je torej potrdila zahtevo delavskega sveta. Od 17. članov DS se jih je v ponedeljek 16 izreklo za to, da direktorja razrešijo. Te dni bo delavski svet imenoval vršilca dolžnosti, ki bo začasno prevzel vodstvo tovarne.

DAN ŽENA: praznik, cvetje, prej končano delo, zabava... Je samo to smisel dneva boja za enakopravnost, za odpravo tegob, za enakost kmečke in vsake druge žene? »Vem za praznik, toda zame ga ni.« je dejala Milka Tratar iz Skrovnika pri Trzinu, ko se je morala 8. marca popoldne s parom konj in otrokom sama spoprijeti z oranjem. (Foto: M. Legan)

Predpis, ki bo osiromašil podeželje

Podeželskih kinematografov ne bi smeli enačiti z mestnimi — že zdaj so v zadregi za obisk, zato obveznostim ne bodo kos

Kakor strela je zadela vodje podeželskih kinematografov vest, da morajo po 31. marcu poslovati kot vse druge delovne organizacije in da potem zanje ne bo več olajšav. To zahtevata zvezni in republiški predpis, služba družbenega knjigovodstva pa bo nadzirala njegovo izvajanje.

Šentjernejski: prva dela za vodovod

11. marca so se začela prva dela za šentjernejski vodovod. Vodovod bo dolg okoli 6 km, napajališče pa bo v Drči. Prejšnji teden so v Šentjerneju pripeljali tudi potrebno količino cevi in drugega materiala. Iz Drče bo vodovod speljan do Pletetij, od tam pa bo glavni vod peljal proti Šentjerneju. Novomeško podjetje VODOVOD bo za ta dela prispevalo 20 milijonov Sdin iz dolgoročnega kredita in 5 milijonov Sdin iz poslovnega sklada. Občani bodo prispevali 15 milijonov Sdin in opravili zemeljska dela.

Kup lesa zgrmel na voznika

6. marca se je popoldne na klancu pred Mirno pečjo smrtno ponesrečil Franc Rifej iz Zdinje vasi. Okoli 16. ure je Rifej peljal s konjema iz Mirne peči v Novo mesto voz lesa. Na klancu voza ni zavrl. Konja nista vzdržala prevelike teže, zato sta se pognala v dir. Voz se je prevrnil v pol metra globok jarek, tovor pa je padel na voznika, ki je kmalu po tem umrl.

Letos akcija v Samoboru, kasneje pa tudi drugod

Letošnji načrti mladinske organizacije

V Samoboru bo mladina Brežic, Trebnjega, Jastrebarskega in Samobora poleti gradila mladinski dom in muzej »5 sekretarjev SKOJ«. Naslednja leta se bo mladina teh štirih občin lotila še drugih akcij.

Mladina trebanjske občine se je že začela pripravljati za letošnje proslavljanje dneva mladosti. Na ta dan bo vrsta športnih prireditev. V kratkem se bodo na sestanku z ravnatelji osnovnih šol natančneje dogovorili o pripravi.

Proti koncu marca bo občinski komite ZMS sklical tudi izredno konferenco mladinske organizacije, ker se bliža kongres slovenske mladine. Da bi se mladi nadrobneje seznanili z zveznim kongresom, ki je bil februarja, bo delegat trebanjske občine Peter Podobnik iz Velikega Gabra o pomenu kongresa govoril širšemu mladinskemu aktivu, sklenili pa so povabiti tudi Vojka Dvojmoča iz Sevnice, novega člana predsedstva Zveze mladine Jugoslavije.

Februarska prireditev s pevci zabavne glasbe je mladino

spodbudila, da bo pripravila tudi oddajo »Pokaži, kaj znaš«. Zbrani denar bo tudi s te prireditve namenjen trebanjskemu mladinskemu klubu.

Za konec tega meseca je predvideno športno tekmovanje mladine iz štirih občin: Trebnjega, Brežic, Jastrebarskega in Samobora. Najprej se bodo mladinci pomerili v streljanju, odbojki in šahu, v maju pa tudi v drugih športnih disciplinah. Pri tem je predvsem spodbudno, da načrtujejo tudi mladinske delovne akcije.

Dejstva so nam že dobro znana, toda...

Boleča je resnica, da naših visokih solah vse bolj lahko študirajo tako ali drugače privilegirani. Podatki to potrjujejo: socialni sestav študentov se je zadnja leta močno nagnil v prid boljše preskrbljenih sinov in hčera iz večjih mest.

Narava prav gotovo ni tako razdelila talentov med slovenskim narodom.

Na Dolenjskem, predvsem pa v manjših krajih, imajo delovne organizacije zelo slabo kvalifikacijsko sestavo zaposlenih, ljudi z visoko izobrazbo iz raznih vzrokov skoraj ne morejo dobiti. Čakamo, da bodo prišli solani iz mest in pripravljani delati v težjih razmerah in brez mestnega ugodja, ki so ga vajeni?

Ne bomo jih dočakali, vsaj v večjem številu ne. Izkusnje učijo, da smo s prenosom celotnega sti-

pendiranja na delovne organizacije možnosti neraznilih še zmanjšali, razkorak pa povečali, čeprav prav ti potrebujejo največ ljudi. Sedanji rezultati in možnosti takih podjetij so znani; to grenko občutijo tudi tisti, ki iščejo štipendije.

Mladina revnejših staršev in oddaljena od šolskih središč čuti, da se ji godi krivica.

Kaj ukreniti? Pred letom dni smo pozdravili pobudo sevniske občine, ki je ustanovila občinski sklad za šolanje nadarjenih dijakov in študentov. Dober začetek, vreden posnemanja. Žal pa moramo ugotoviti, da v drugih naših občinah kaj dlje od ugotovitev in dobrih sklepov povečini niso prišli.

Če zase najdemo opravičilo, ga za mladino ne moremo.

M. LEGAN

Pretekli teden so nasproti vinske kleti v Metliki odprli veliko samopostrežno trgovino podjetja Mercator ter v isti stavbi prvo sodobno mesnico v mestu, last domačega podjetja Mesarija in klavnica. Obširneje poročamo o tem na metliški strani. (Foto: Mirko Vesel)

VREME

OD 14. DO 24. MARCA
Pomembnejše padavine s snegom do nižin pričakujemo okrog 14. in 21. marca. Manjše ali krajevne padavine okrog 17. marca. V ostalem suho oziroma lepo vreme. Dr. V. M.

vsak mesec
NAGRADNO
ŽREBANJE
MIRNO

Jogi
MEBLO
NOVA GORICA

tedenski mozaik

Zdaj je v zahodnih glavnih mestih velik naval na zlato in širijo se govorice, da bodo morali tudi dolar razvrednotiti. Ameriški finančni minister Fowler je nedavno izjavil, da ne bodo spreminjali cene zlata, dokler bo on živ. Če bo šlo tako naprej, bo moral kmalu narediti samomor... Zdaj so države, kakor je Indija, dobile zagotovilo, da jih bodo atomske velesile varovale, če bi jih kdo napadel z atomskim orožjem. Lepo, če bo Indija napadla Kitajsko. Toda kaj bi se zgodilo, če bi Indija napadla ena izmed teh velesil?... V Varšavi so bile demonstracije proti demonstracijam. Po nekaj dneh študentskih demonstracij v Varšavi so nastopili zdaj delavci iz tovarni, ki so nosili transparente z napisom: »Nazaj k učenju! Transparentov z napisom: »Nazaj k strojem! ni bilo videti... Rasistični režim Iana Smitha v Rodeziji je že dal obesiti pet črncev, ki so bili obsojeni na smrt pred tremi leti. Na smrt je še obsojenih nad sto Afričanov. Rasisti so s tem pokazali, da lahko počno v Rodeziji, kar hočejo navzlic ogorčenim protestom po svetu. Karikaturni je narisal Smitha, kako brca britanski kraljevski grb, v britanskem parlamentu pa so bili spretnosti z Wilsonom na čelu, ki je že pred leti dejal, da uporaba sile proti rasizem v Rodeziji ne pride v poštev... Rumuni so, kakor je znano, odkorakali s posveta partij v Budimpešti. Tudi na sestanku varšavske zveze v Sofiji niso hoteli podpisati resolucije o prepovedi širjenja atomskega orožja. Rumuni že vedo, kaj delajo, toda neki razočarani kritik je dejal, da so Rumuni postali tako nezupljivi, da še skupnega meteorološkega poročila ne bi podpisali... Na Kitajskem so zaprli nekaj visokih funkcionarjev, češ da so bili od leta 1945 japonski agenti. Nekoliko kasneje so jih odkrili... V Italiji je sodišče obsodilo dva novinarja, ki sta pisala, da je general de Lorenzo s skupino visokih generalov pred leti pripravil državni udar. Celo državni tožilec je zahteval, naj novinarja oprostito, ker sta pisala resnico. Toda sodnik so razsodili, da bi preveliko razburjenje škodovalo živcem italijanske javnosti. Očitno sta novinarja šla na živce sodnikom.

Tudi letos premije za kravje mleko

Izvršni svet SRS je prejšnji teden sprejel med drugim odlok o premijah za kravje mleko v letu 1968; novi odlok je precej podoben lanskemu takemu odluku in predvideva 10 Sdin premije za vsak liter pridelanega oz. izvoženega oz. porabljenega mleka.

Kdo komu obrača hrbet?

Vprašanja, ki zanimajo mladino Jugoslavije, pa tudi Zvezo komunistov - Takoj po vojni: povprečna starost jugoslovanskega komuniste 24 let, danes: 45 let

Ze davno je sprejeto zgodovinsko pravilo, da je za revolucionarnost vsakega političnega gibanja najboljše jamstvo njegova mladost. Neposredno po osvoboditvi je jugoslovanski komunist imel povprečno 24 let. Danes je povprečno star 45 let.

TRADICIJA

Mati se je vrnila domov pozno zvečer, snela je s stene sveto podobo in rekla odločno: »Ni več Boga, ni več krstne slave! Postala sem kandidat za Partijo!« Šest mesecev kasneje, po strogem izpolnjevanju novih norm in opravljanju težkih nalog, je dobila rdečo knjižico. Dan je bil spremljen v praznik.

To je bilo na prelomu 1949. in 1950. leta, ko je sin hodil še v osnovno šolo...

V učilnici je ostalo samo še nekaj deklet in fantov, takih, ki so v aktovkah zmeraj imeli kako brošuro Plehanova, Lenina ali katerega drugega naprednega misleca. Suh fant, ki je zmeraj imel največ takih brošur, je rekel: »To je aktiven mladinec, dober pozna marksizem in ga sprejema kot svoj pogled na svet. Je tudi odlični dijak!« Tako je tudi sin postal komunist. In dan je bil spet spremljen v praznik.

To je bilo spomladi 1958.

TELEGRAMI

ODBOR OZN ZA DEKOLONIZACIJO je z enominutnim molkom izkazal spoštovanje Afričanoma, ki so ju v ponedeljek obesili v Salisburyju, glavnem mestu Rodezije. Zdaj se delegati posvetujejo, da bi sklicali zasedanje varnostnega sveta, ki bi obravnaval usmrtnice v Rodeziji.

BRAZILSKE RADIJSKE POSTAJE poročajo, da je nad 120 oseb izgubilo življenje v veliki povodnji v državi Minas Gerais.

IRANSKA VLADA ZARTEVA od 14 britanskih, francoskih, nizozemskih in ameriških petrolejskih družb, naj odslej plačujejo za 20 odstotkov več davka.

KRUTOSTI

Tedaj je tak odnos bolj ali manj ustrezen. Kult partije je tedaj morda moral biti tak. Zaradi pomanjkanja materialnih dobrin se je tedaj res »živelo od idealov«. Seke ko je bilo že nekaj ustvarjenega, je posameznikom, celo mnogim, lahko prišlo v glavo, da je mogoče tudi partijo »donosno« izrabiti.

Tako je ovreči trditve, da je tudi to pripeljalo do »okorelosti« lepe tradicije preverjanja kandidatov za članstvo Zveze komunistov. Nekako spontano se je partijski filter obrnil proti mladim, za katere je nesmiselno trditi, da so manj napredni kot njihovi predhodniki pred enim desetletjem ali pred dvema.

Tudi na svojem nedavnem kongresu so mladi večkrat izrazili svoje nezadovoljstvo zaradi odnosa Zveze komunistov, bolj rečeno njenih organizacij, do njih. Saj je postala že skoraj kar krilatica trditev, da ni Zveza komunistov postala neprivlačna za mlade, pač pa so mladi postali neprivlačni zanjo.

ČAS

Tradicija je očitno prišla v spor s časom, ki ne pozna starih meril. Mladi na primer ne priznajo, da je pokore pogoj za članstvo v Zvezi komunistov. Oni zahtevajo, da bodi njihova osebnost edino merilo njihove vrednosti. To predstavlja tudi eno temeljnih in vodilnih idej naše sodobne družbe.

Mladi odkrito povedo, da so v tej družbi ljudje, ki bi zelo radi, da se meja politične polnoletnosti postavi čim višje. Razumejo tudi, da to ni stališče Zveze komunistov, ampak posameznikov v nji. Ali pa se zaradi tega

VARŠAVA: Takole so v ponedeljek delavci v tukajšnji avtomobilski tovarni na velikem mitingu obsodili študentske demonstracije. Na transparentih lahko berete: HOČEMO KAZEN ZA POBUJNEKE DEMONSTRACIJ, VARŠAVA HOČE MIR IN STUDENTJE NAJ STUDIRAJO! (Radiofoto CAF za UPI)

bistvo zadeve kaj spremeni?

Seveda je napak, umetno konfrontirati mlade in Zvezo komunistov. Pobude za kaj tega nima ne mladina ne Zveza komunistov. Vendar pa se je treba dobro zamisliti pri čem dejstva, da je čedalje manj mladih komunistov. In treba je nekaj tudi ukreniti, da jih bo več.

MILENKO BABIČ

Piva spijemo iz leta v leto več

Letos bodo jugoslovanske pivovarne skuhalo 4 milijone in 800.000 hl piva (lani so ga 4.367.000 hl). Še pred 3 leti je na enega prebivalca SFRJ odpadlo na leto povprečno po 16 litrov piva, lani pa že 22,5 litra.

V Srbiji za 7,5 % večje pokojnine

Republiški zavod za socialno varovanje Srbije je sporočil, da bo večini svojih upokojencev z letošnjim aprilom povečal pokojnine za 7,5% in izplačal tudi razlike od 1. januarja letos dalje. V manjših krajih bodo upokojenci to povznanje dobili že ta mesec.

tedenski zunanjepolitični pregled

Češkoslovaška preživlja zdaj usodne trenutke. Po vsej deželi vre. Ljudje prirejajo shode in zahtevajo... Kaj zahtevajo? Med drugim zahteva češkoslovaška zveza protifašističnih borcev, da rehabilitirajo okrog 40.000 njenih članov. Drugi zahtevajo, naj parlament postane v resnici narodova tribuna, s katere bodo poslanci lahko brez strahu obravnavali pereča vprašanja in zagovarjali svoja stališča. Tretji zahtevajo čimprejše sklicanje plenuma CK KP Češkoslovaške. Večina pa zahteva odstranitev Novotnega tudi s položaja predsednika republike. In pritisk narašča in bo naraščal, dokler ne bo Novotny odšel.

V njem vidi večina tisto, čemur je dolga leta po destalinizaciji zavirala resničen napredek. Novotny je bil tudi sekretar partije do januarja plenuma CK, na katerem je izgubil ta položaj. Ostal pa je še predsednik republike, čeprav so ga hoteli spraviti tudi s tega položaja.

To dokazuje trdovitost tega politika, ki so ga leta in leta spodnašali in ga niso mogli spodnesti. Zdaj ga tisk odkrito napada in mu pri odgovornosti za številne grehe iz preteklosti. On pa se brani tudi z napadom. V zadnjih dneh je obiskal številne tovarne in govoril pred delavci. Trdil je, da je on za visoke delavske plače, medtem ko se bodo plače znižale, če bodo zmagali naprednjaki.

Toda sodu je izbil dno pobeg generala Sejne s 300.000 kronami in pomembnimi državnimi in vojaškimi podatki v — ZDA. General Sejna je bil varovavec predsednika Novotnega. Njegov pobeg spravljajo v zvezo z nedavno zaroto nekaterih generalov proti novemu partijskemu vodstvu, ki je izšlo iz januarskega plenuma v Pragi.

Zelo zanimiv je vzpon generala Sejne. Leta 1951 je bil še navaden vojak! Služil je vojaški rok. V manj kot petnajstih letih je Sejna »prišel« do generala. Toda še pomembnejši je položaj, ki ga je dobil kot general: ime-

AMERIŠKA VLADA je odpoklicala svojega veleposlanika iz Stockholma sna povesta. Washington se hudeje na švedsko vlado zaradi njenega stališča do vojne v Vietnamu. Na švedskem je tudi našlo zavetje nekaj ameriških vojakov, ki so dezertirali, ker niso hoteli iti v Vietnam.

MAURITIUS NEODVISEN. Ta mali otok v Indijskem oceanu s 750.000 prebivalci je v torek postal neodvisen. Sladkor je glavni izvozni artikel in obsega 94 odstotkov izvoza.

PRVIO PO DVAJSETIH LETIH so v Pragi praznovali obletnico življenja in smrti nekdanjega češkoslovaškega zunanjega ministra Jana Masaryka.

novan je bil za predstavnika CK KPC v ministrstvu za narodno obrambo. Bil je torej odgovoren za partijske zadeve v tem ministrstvu in v armadi. Veljal je za konservativca, za stalinista. Zdaj pa je pobegnil v ZDA.

Toda to je samo del trenutne politične slike v CSSR, ki se spreminja iz dneva v dan. Para v loncu se čedalje bolj gosti. Varnostni ventili bi se odprli z odhodom Novotnega v pokoj. Toda z

Para v loncu

vsakim dnem, ko Novotny vztraja na položaju predsednika republike, postaja nevarnost eksplozije večja. Če pa pride do eksplozije, tudi odhod Novotnega ne bo več pomagal.

V glavnem mestu Rodezije so obesili spet dva črnca, ki sta bila obsojena pred dvema letoma in pol na smrt. Malo pred njima so obesili tri črnce, ki so bili obsojeni na smrt pred tremi leti. S tem dejanjem je rasistični režim premiera Smitha hotel pokazati svetu, da lahko počne v Rodeziji, kar se mu zljubi, in da mu za to ni treba pred nikomer odgovarjati.

Z usmrtnitvijo teh črncev — na smrt je obsojenih še nad sto — je Ian Smith pretrgal tudi zadnje vezi z britansko krono. Pred usmrtnitvijo je namreč britanska kraljica pomilostila obsojence. Spremenila jim je smrtno kazen v dosmrtno ječo. Rasistični režim se ni zmenil za to pomilostitev.

V britanskem parlamentu je bila burna razprava, med katero so vsi poslanci — razen enega — govorili o tem, kako so »pretreseni«. Tudi od drugod po svetu prihajajo poročila o ogorčenosti nad tem dejanjem rodezijske vlade. Toda vse to ne more pomagati obeščencem in tistim, ki še čakajo na izvršitev smrtne obsodbe.

Pomagala bi edino vojaška intervencija britanske vojske, to intervencijo pa je premier Wilson izključil. Druga pa se Ian Smith in njegovi rasisti niso bali. Od vsega začetka so vedeli, kaj hočejo. Britanska vlada pa je od samega začetka varala sebe in svetovno javnost. Danes ne more več nikogar varati.

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

■ **POKOJNINE BORCEV NISO UREJENE** — Tako je ugotovil republiški izvršni svet na svoji seji prejšnji teden. Na podlagi zakona o prevečanju pokojnin se je namreč letos zgodilo, da so bile sicer pokojnine povečane, sorazmerno s tem pa zmanjšane ali celo ukinjene borbevske dodatke. Zato izvršni svet meni, da je treba sprejeti ustreznejše rešitve v prid upokojenih borcev.

Izvršni svet je tudi sklenil, da je treba še letos urediti položaj borcev, ki so se iz utemeljenih razlogov v Slov. Primorju in Istri vključili v NOV šele po 9. 9. 1943. Dobili naj bi enak položaj kot borci v drugih krajih, ki so se vključili v NOV pred 9. 9. 1943. Prav tako pa naj bi še letos uredili z republiškim zakonom pravice Maistrovim borcem, ki so se tik po prvi svetovni vojni borili za našo severno mejo.

■ **POLOŽAJ ZAMEJSKIH SLOVENCEV** — Predsedstvo in izvršni odbor republiške konference SZDL sta na svoji nedavni seji poudarila: na naših mejah nastaja novo vzdušje dobrega sosedstva, ki zagotavlja, da bodo kakršnikoli morebitni poskusi, oživljanja narodnostne mržnje, iredentističnih teženj in zaostrovanja odnosov hitro obsojeni na neuspeh.

Poudarjeno je bilo, da so v Italiji in Avstriji že marsikaj napravili, da bi uredili položaj tamkajšnje slovenske manjšine. Vendar pa obe državi še nista storili vsega, kar bi morali napraviti v skladu z njunimi mednarodnimi obveznostmi, da bi tamkajšnji Slovenci resnično uživali pravice, ki jim pripadajo po mednarodnih pogodbah.

■ **PROIZVODNJA MANJŠA, POTOŠNJA PA VEČJA** kot predvideva srednjeročni plan razvoja v Jugoslaviji do l. 1970. Tako trdijo nekateri ekonomisti in politiki. Spričo tega je zvezni izvršni svet sklenil, da bo skupaj z republikami proučil, kako izvajamo srednjeročni plan.

■ **USTREZNEJŠE ZADRUGE** — V odboru za združništvo in kooperacijo pri republiški gospodarski zbornici so poudarili potrebo

Iskanje ustreznejših rešitev

po preureditvi združništva. Novi zakon o kmetijskih zadrugah naj omogoči kmetom, da bodo imeli take zadruge, ki jim bodo lahko čimveč koristile pri gospodarjenju. Kmetje zdaj v upravljanju zadrug vse premalo pridejo do besede. V prihodnje pa morajo postati samoupravljalci zadrug oziroma obratov za kooperacijo v polnem pomenu besede, ne pa da imajo le možnost sklepati pogodbe s kmetijsko organizacijo. Kmetje naj tudi sami odločajo, kako veliko zadrugo želijo imeti.

■ **MANJŠI POTNIŠKI PROMET NA ŽELEZNICAH** — Od januarja do novembra 1967 je že

leznica v Sloveniji prepeljala 19 odstotkov (ali 4,3 milijone) potnikov manj kot v enakem obdobju leto prej. V istem času lani pa so avtobusi prepeljali 12 odstotkov (10,7 milijona) potnikov več kot v enakem predlanskem obdobju.

■ **KMETIJSKI UVOZ OTEŽKOČA PRODAJO** domačih kmetijskih pridelkov in izdelkov, so poudarili na enem izmed odborov zvezne skupščine.

Uvažamo med drugim povrtnine, zimsko salamo in celo cvetje. Uvoz surovega masla je sicer prepuščen, zato pa se je neko podjetje spomnilo, da uvažanje smetano.

Na drugi strani pa nam prav zdaj hudo manjka umetnih gnojil. Toda predstavnik zveznega izvršnega sveta je dejal, da je že določena količina tega gnojila, ki naj bi ga uvozili in da je odobren tudi regres za nakup.

■ **SEJEM KMETIJSKIH STROJEV** v Ljubljani bo trajal do konca marca. Strokovnjaki Kmetijskega instituta dajejo vsak dan od 9. do 14. ure pojasnila o delovanju strojev in o tem, kje je smotrno kak stroj uporabljati. Posebni strokovni dnevi na sejmu pa bodo 19., 23., in 25. marca. Stroje prodajajo s 5,5 odst. popustom.

■ **KAR 470 MILIJARD S DIN ZA CESTE.** Toliko posojila je vpisalo 600.000 prebivalcev Bosne in Hercegovine do 1. marca. Predvideno je bilo, da bodo zbrali 450 milijard Sdin. Toda mnoga podjetja bodo še vpisala posojila, ko bodo sprejela svoje zaključne račune za lansko leto.

S temi sredstvi in pa seveda še s sredstvi iz drugih virov bodo v tej republiki asfaltirali 1860 km cest.

Tujec v Jugoslaviji

Tujci zaanja leta vse pogo-
steje vlagajo prošnje, da bi
se za stalno naselili v naši
državi. V Jugoslaviji živi da-
nes na 250.000 tujcev. Po-
lovica teh so egejski Make-
donci, ki pretežno živijo v
Makedoniji, drugi pa so naj-
več naseljeni na Hrvaškem
in v Srbiji.

Po zakonu se stalna naseli-
tev dovoli tujcu, ki je dobil
politični azil, nato tistim, ka-
terih očja rodbina živi stalno
v Jugoslaviji, kot tudi tujcem
jugoslovanskega rodu ali če
so sklenili zakon z našim dr-
žavljanom. Le izjemno se
lahko dovoli stalna naselitev
tudi v primerih, ko vsi ti po-
goji niso izpolnjeni.

Povečano število takih pro-
šenj povzroča precej težav
organom notranjih zadev, ker
nekateri od teh pogojev niso
dovolj natančno določeni. S
predpisi na primer ni ugo-
tovljeno, kaj je treba razu-
meti pod »materialno pre-
skrbjenostjo«, kar je sicer
eden glavnih pogojev za stal-
no naselitev, prav tako ni pre-
cisirano, katerim tujcem ju-
goslovanskega rodu se lahko
izda dovoljenje za stalno bi-
vališče.

KDO VSE BI SE RADI VRNILI?

Največje težave so z oseba-
mi, ki so se z izpisom iz ju-
goslovanskega državljanstva
izselile, sedaj pa bi se radi
vrnile. To so največkrat Tur-
ki, Židje in Siptari. So pri-
meri, ko naši nekdanji držav-
ljani, ki so se po vojni izse-
lili, ne vlagajo pri naših pred-
stavništvih samo prošnje za
vrnitev, temveč ko pridejo k
nam na privatni obisk ali ko
potujejo skozi Jugoslavijo,
ostanejo neprijavljena, nato
pa zahtevajo, da se jim odo-
bri stalno bivanje.

Za naselitev prosijo celo
»folksdžerije« in »beli emi-
grant«, ki so zaradi sodelo-
vanja s sovražnikom po dru-
gi svetovni vojni pobegnili iz
Jugoslavije. Pri tem se skli-
cujejo na svoje jugoslovansko
poreklo in trdijo, da s
tem ustrezajo zakonskim
predpisom.

EKONOMSKI IZSELJENCI

V Jugoslaviji živi tudi več-
je število ekonomskih izse-
ljencev povratnikov. To so
pretežno ameriški državljani
toda po naših zakonih se ob-
enem obravnavajo kot ju-
goslovanski državljani. Njim se
je doslej obnavljalo stalno
bivanje, v zadnjem času pa
tega ni več, saj se tako sma-
trajo kot jugoslovanski dr-
žavljeni. Vendar pa sami še
zmeraj prosijo za status stal-
no naseljenih tujcev, ker se
bojijo, da bi jih ameriške

oblasti lahko obravnavale kot
izključno jugoslovanske dr-
žavljanke in jim odvzele pravi-
ce iz socialnega zavarova-
nja, ki so si jih pridobili v
ZDA. Vendar ta strah ni ute-
meljen, ker sta se vladi FLRJ
in ZDA dogovorili, da imajo
ti državljani še naprej pravi-
ce, ki so si jih pridobili v
ZDA, čeprav imajo pri nas
status Jugoslovancev.

STROŽJI POGOJI

Predlagano je, da bi pri
reševanju prošnje za stalno
naselitev v Jugoslaviji pre-
pisali strožje pogoje. Tisti,
ki imajo dvojno državljan-
stvo, bi po prejemu po zaka-
nu bili obravnavani kot Ju-
goslovanci s čimer bi izgubili
status tujca. Še naprej bi la-
hko uporabljali svoje polne
liste, toda samo zunaj Ju-
oslavije. Osebam, ki so se z
izpisom iz jugoslovanskega
državljanstva po vojni izse-
lile, bi tudi po prejemu ne do-
bile dovoljenja za stalno bivanje
pri nas. Zavržene bodo tudi
prošnje za stalno bivanje, ki
bi jih vložili »folksdžerije« in
»beli emigranti«.

Vsestransko naj bi se oce-
nila tudi materialna možnost
tujcev, ki bi hoteli živeti pri
nas. To je doslej v različnih
krajih različno tolmačeno.
Materialno preskrbljenost,
kot enega izmed pogojev na-
selitve, bi tujec izpolnil, če
z dokumenti dokaže, da ima
sredstva, ki mu omogočajo
živeti tako, kot živi povpre-
čni Jugoslovane.

V. S.

Novi bankovci po 100 din

S 1. aprilom pridejo v pro-
met nova bankovci po 100
dinarjev (vreden bo torej
deset starih tisočakov). Na-
rodna banka Jugoslavije bo
z njimi olajšala poslovanje v
gotovinskem prometu. Na no-
vem bankovcu bodo vsa be-
sedila na prednji in hrbtni
strani napisana v vseh treh
jezikih naših narodov in v
obeh pisavah (latinici in ci-
rilici).

20-letnica Novega Beograda

11. aprila letos se bo začela
proslava 20. obletnice, odkar
so začele mladinske delovne
brigade graditi Novi Beograd.
Tokrat se bodo v novem me-
stu sestali njegovi sedanji
prebivalci in graditelji mesta,
hkrati pa se bo začela letoš-
nja mladinska delovna akcija
v Novem Beogradu. Za novo
mesto bodo letos porabili 600
milijonov novih dinarjev.

Les bo zdaj spet lahko prodati

Kmet — lastnik večjega
gozda je ponudil gozdnemu
gospodarstvu jamski hrastov
les. Menil je, da se predloži
leži v gozdu, ne da bi kdo
povprašal po njem. Ni ga ho-
telo prevzeti, ker za tak les
ni našlo kupcev. Kmet je na-
redil z njega drva in jih ho-
tel prodati. Kupca bi si mo-
ral poiskati sam. Pa so ga
opozorili, da je to protizako-
nito. Če ga pri taki prodaji
zaloti gozdarski inšpektor ali
ga prijavi kdo drug, bo pla-
čal kazen. Ves les, ki ga ne
porabi za lastno gospodar-
stvo, mora oddati — seveda
za ustrezno plačilo — goz-
dnemu gospodarstvu. Vsaka
druga trgovina zasebnih last-
nikov gozdov z lesom je po
zakonu o gozdnih prepove-
dana.

Lastnik gozda ni hotel pri-
ti navzkriž z zakonom. Les
pa je moral prodati, da mu
ne bo segnil v gozdu. Od

gozdnega gospodarstva je
zahteval, naj ga prevzame.
Teh lastnikov gozdov je bi-
lo vsak dan več, čeprav so
nekateri tudi izkoristili pri-
ložnost in proci les dru-
gim kupcem. Na gozdnem go-
spodarstvu so začeli razpravi-
ljati, ali so res dolžni pre-
vzeti od zasebnih lastnikov
ves les, ki ga ti ne potrebuje-
jo sami, dobili pa so dovolje-
nje za posek. Po zakonu bi
moral. Če gozdno gospodar-
stvo ne ve, kaj početi z njim,
se takemu prevzemu lahko
togne le z omejevanjem pose-
ka. To pa bi bilo spet v na-
sprotju z gospodarskim načr-
tom. Poiskati je torej treba
boljšo pot.

Pred leti so omejili izvoz
večine vrst tehničnega lesa,
da ga ne bi primanjkovalo do-
mači lesno predelovalni indu-
striji. Poraba lesa pa se
zmanjšuje. Rudniki ga nado-
meščajo z drugim materia-

Usklajevanje cen in osebnih dohodkov

V februarju so bile cene le za 2,5 odstotka višje kakor pred letom dni —
Počasnejše naraščanje osebnih dohodkov se vsklajuje z uspehi v produk-
tivnosti dela in s poslovnimi uspehi v gospodarstvu

Lani smo v marcu opazili
prva znamenja, ki so kazala,
da se je naraščanje cen usta-
vilo. Indeks cen na drobno,
ki ga mesečno objavlja repu-
bliški zavod za statistiko, je
bil do oktobra celo pod rav-
nijo v marcu in se je šele na-
zimo nekoliko povečal, kar
je opaziti vsako leto. V de-
cembru so bile cene le še
za 3,3 o višje kakor v istem
mesecu prejšnjega leta, v ja-
nuarju letos za 2,7 o in v
februarju za 2,5 o.

To seveda velja le za po-
prečje cen, ki je rezultat po-
sameznih podražitev in poce-
nitev. Cene živil so bile v fe-
bruarju deloma pod lanskop
ravnijo v tem mesecu, med-
tem ko so bili tekstilni izdel-
ki za 1,6 o dražji, cene obu-
tve so bile višje za 4,5 o in
cene pohištva za 5,1 o. Apa-
rati za gospodinjstvo so bili
cenejši za 6,6 o. Najbolj pa
so nasproti lanskemu febru-
arju narasle cene obrtniških
storitev, namreč za 9,6 o.

Tudi življenjski stroški
štiriclane družine so bili
letos v februarju le za 3,5 o
višji kakor lani v februarju,
čeprav so stroški za stano-
vanje (najemnine) narasli
za 23 o. Stroški za obleke in
obutev so bili višji za 3,3 o,
medtem ko so stroški za hra-
no in pijačo ostali v glav-
nem na lanskem ravni.

Ustalete cen je vplivala tu-
di na gibanje osebnih dohod-
kov, ki so zadnja leta nara-
ščali v glavnem zaradi rasto-
čih življenjskih stroškov. To
usklajevanje osebnih dohod-
kov z življenjskimi stroški
se je zavleklo še v leto 1967.
V prihodnje pa bo gibanje
osebnih dohodkov vse bolj
odvisno od rezultatov na po-
dročju produktivnosti dela in
od doseženih poslovnih uspe-
hov v gospodarstvu. Z lani
je bilo opaziti počasnejše na-
raščanje osebnih dohodkov.
V Sloveniji so se povprečni
osebni dohodki leta 1966 še
povečali za 32 o, lani pa le
za 10 o, medtem ko so bili
povprečni življenjski stroški
nasproti prejšnjemu letu viš-
ji za 7,8 o. Tako so lani re-
alni osebni dohodki narasli
za 2 o, kar približno ustre-
za povečanju produktivnosti
dela.

Poprečno so znašali lani
osebni dohodki v družbenem
sektorju 91.000 starih din, in
sicer v gospodarstvu 88.600
din, v negospodarstvu pa
105.400 din. V posameznih
dejavnostih in panogah pa so
bila ta gibanja zelo različna,
odvisna od gospodarskega

položaja panoge in od počas-
nejše ali hitrejšje uskladitve
osebnih dohodkov s poveča-
njem življenjskih stroškov v
letu 1966.

V črni metalurgiji in pre-
mogovništvu se povprečni
osebni dohodki lani zaradi
poslabšanja gospodarskega
položaja niso zvišali in so
ostali na ravni 87.900 oziro-
ma 93.600 din. Tudi v barva-
sti metalurgiji so narasli le
za 2 o na 106.000 din. Precej
pa so narasli v industriji
gradbenega materiala, namreč
gradbenega materiala, namreč

za 20 o na 96.700 din, nada-
lje v elektrogospodarstvu za
17 o na 131.700 din v kovin-
ski industriji za 14 o na
91.100 din.

V kmetijstvu se je popreč-
je osebnih dohodkov poveča-
lo za 12 o na 80.300 din, v
gradbeništvu za 13 o na
84.900 din (v projektantskih
organizacijah za 15 o na
171.600 din), v železniškem
prometu za 9 o na 89.100
din in v cestnem prometu za
15 o na 103.300 din. Precej
je naraslo poprečje v zunanji
trgovini, namreč za 18 o na

145.500 din in v poslovnih
zdrženjih celo za 32 o na
161.300 din, medtem ko se je
v notranji trgovini povečalo
za 11 o na 96.600 din. S po-
dročja negospodarstva je
omeniti povečanje poprečja
v šolstvu za 10 o na 102.300
din, v zdravstvu za 5 o na
101.800 din in v socialnem
varstvu za 13 o na 79.800
din. Znatno zboljšanje oseb-
nih dohodkov zaznamujemo v
upravnih službah: pri republi-
ških državnih organih za 15
odstotkov na 125.800 din, pri
občinskih za 18 o na 102.800
din, pri zveznih organih
(predvsem v carinski službi)
za 35 o na 106.500 din in v
pravosodju za 19 o na 124.500
dinarjev.

F. Seunig

Varna vožnja po naših cestah

Med zadevami, o katerih
razpravljajo te dni v republi-
ški skupščini, je tudi predlog
republiškega sekretariata za
notranje zadeve, naj bi izda-
li republiški zakon o varnosti
prometa na cestah. Temeljne
zadeve so seveda urejene z
zveznim zakonom, vendar je
republikam prepuščeno, da
nekateri zadeve same uredi.

Gre torej za predlog, naj
bi tak zakon izdali. Predla-
gatelj pa že tudi pove, kate-
re zadeve naj bi zakon vse-
boval in tudi kako naj bi jih
uredil. S tem je uveljavljeno
načelo, naj bi v skupščini
sprejemali zakone v treh fa-
zah: najprej predlog za izda-
jo zakona, nato osnutek za-
kona in končno predlog ter
sprejem zakona. Tako imajo
zlasti občani, vse zainteresi-
rane organizacije in občinske
skupščine dovolj časa, da o
problemih, ki jih je treba
urediti, razpravljajo ter po-
vedo tudi svoje mnenje. Ker
pa je varnost cestnega pro-
meta taka zadeva, ki zanima
vse občane, je prav, da se
seznamimo z nekaterimi bist-
venimi predlogi sekretariata,
da bi lahko namreč tudi po-
vedali svoje mnenje o njih.

Po tem predlogu naj bi v
medkrajnem prometu sme-
li sprejemati avtobusi le to-
liko potnikov, kolikor je se-
dežev. Če je poln, bo odpe-
ljal naprej. Izjema je le mest-
ni promet, kjer bi smeli po-
tniki tudi stati. Seveda bo te-
žava, če bo hotel potnik sa-
mo do naslednje postaje. Do-
slej ga sprejemo pustil
noter. Po tem predlogu pa te-
ga ne bo smel storiti. Najbrž
je to stvar, ki jo je treba
dobro premisliti, preden naj
bi obveljala.

Kolesa bodo po tem pred-
logu morala imeti brezhibne
zavore, zvonec, rumeno
refleksno steklo na pedalih
in luč, kar je vse v intere-
su samega voznika. Dva se
na kolesu ne bi smela pelja-
ti, razen če pelje otroka, sta-
rega do osem let, in če je
montiran zanj sedež ter na
prednjih vilicah stopalki za
noge.

Precej predlogov je, kako
urediti vožnjo z vprežnimi
vozili. Voz mora imeti zadaj
odbojna stekla, voznik mora
peljati vprego za vajeti, tovor
mora biti varno naložen, voz-
nik ne sme biti mlajši kot 12
let in podobno. Ponoči bi bi-
lo vođenje živine po cesti pre-
povedano. Lahko jo je voditi
po cesti le, če ima vodič luč,
voditi jo mora po skrajnem
desnem robu ceste itd.

Za traktorje predlagajo ti-
sto, kar je že zdaj v rabi. Če

pa vleče drug voz ali delovni
stroj, mora biti ta prav tako
osvetljen in označen. Kopica
predlogov je še, kako urediti
vozniške izpite. Novo je na-
primer to, da bo moral kriti
stroške izpita kandidat sam,
seveda pa je treba tudi dolo-
čiti, kateri izdatki se štejejo
za stroške vozniškega izpita.

Posebno vprašanje, ki je bi-
lo sporno že doslej, je, kam
naj se steka denar iz denar-
nih kazni. Po enem predlo-
gu naj bi ustanovili poseben
sklad za prometno varstvo,
po drugem pa naj bi se ste-
kal v republiški proračun.

Seveda je to le nekaj vpra-
šanj, ki naj bi bila urejena z
republiškim zakonom. Uredi-
ti pa jih je treba, ker zdaj
takega zakona nimamo in ne-
katerih zadev zvezni zakon
sam ne ureja.

V. J.

Kmetijski nasveti

Hibridna koruza

■ Kuruza, nekdanj žito revnih ljudi imenovana, je za
Jugoslavijo najvažnejša poljščina. Zrnje ima veliko krmno
in prehrabno vrednost, v industriji pa postaj vse važ-
nejša surovina, iz katere je mogoče izdelati na desetine
koristnih snovi in izdelkov. Ker pa je njen pridelek veli-
ko odvisen od kakovosti semena, se pobliže seznamimo s
hibridno koruso in sortami, primernimi za naše podnebje.

Kuruza je tujeprasična, zato je raziskovalce že od
nekdanj zanimalo, kaj bi se zgodilo, če bi rastlina dalj ča-
sa opraševala sama sebe. Pri poskusih so ugotovili, da je
taka rastlina iz leta v leto slabotnejša, njen pridelek pa
vse manjši. Po nekaj letih so se ohranili samo življenjsko
najbolj sposobni potomci, njihove lastnosti pa so se izčisti-
le in izenačile.

■ Ostrmeli pa so, ko so te rastline oprašili med seboj.
Potomci tega križanja so dali zelo velik pridelek, rastline
pa so bile krepkejšje, ker so se lastnosti križancev opleme-
nitile. Odkriti pojav so imenovali heterozo, tako pridoblje-
no seme pa hibridno seme. V nadaljnjih poskusih so izme-
rili, da daje hibridno seme za četrtino večji pridelek, če vsi
drugi vplivi ostanejo nespremenjeni.

ZDA, ki so po pridelku korusi daleč na prvem mestu
v svetu, so se tega najprej oprijeli. Njihovi žlahtnitelji so
iz korus zobank vzgojili hibride, ki pri nas prepoznajo do-
zorijo. Zahtevnega in dolgoletnega dela so se lotili tudi naši
žlahtnitelji v Zemunu, Ljubljani in Zagrebu in pri tem
dostigli lepe uspehe.

■ Poskusi v Sloveniji so pokazali, da sta za slovenske
razmere primerni le dve ameriški sorti: wisconsin 270 in
pioneer 388. Izredno dobre rezultate pa so dali novejši av-
strijski hibridi: austria 266 in austria 290, vzgojeni v Gleis-
dorfu na Štajerskem. Lepe uspehe so dali tudi zemunski,
zagrebški in ljubljanski hibridi, ki povečini še nimajo trgov-
skih imen, marveč le številčne oznake.

Inž. M. L.

Vaše zaloge

so mrtvi kapital v skladiščih! Razprodajte
jih in pomagajte si z denarjem, ki ga boste
dobili na ta način! Obvestite javnost in
kupce, koliko odstotkov popusta ste
namenili za blago iz zaloga! Pri tem Vam
najbolj učinkovito pomaga oglas v lokal-
nem tedniku!

Dovolite mi, prosim, da se predstavim! Tableta sem, ime mi je TETIDIS, moja življenjska naloga pa je pomagati pri zdravljenju kroničnih pijancev. Strokovnjaki mi pravijo tetraetiltiuramdisulfid in mojemu najstarejšemu predniku je ime Antabus. Okrogla sem, krem barve, velika 13 milimetrov in teška 6 desetink grama. Po obliki imam na svetu bilijone in triljone sorodnikov, pa tudi moje krvno sorodstvo se šteje v milijone. A vendar je to, kako sem sestavljena, majhna skrivnost naše hiše. »Tetraetiltiuramdisulfid« — to je bilo vse, kar so o meni vedeli, preden so se odločili, da bi me pričeli izdelovati doma. To je bilo leta 1958...

Kako se je rodil TETIDIS®

Vzemite me še enkrat v roko (ne v usta, sicer vam lahko postane slabo!) — res samo 13 milimetrov in šest desetink grama me jel Ti skromni gram-milimetri vam najbrž kaj malo povedo o dveh, za farmacevte in kemike tako pomembnih besedah: TOTALNA SINTeza!

Morda ne razumete niti teh dveh besed? »Totalna« pomeni popoln, celoten, »sinteza« pa spojitev. Tuja izraza uporabljamo zato, ker v farmaciji veliko več pomenita kot na primer POPOLNA SPOJITEV. Da to drži, boste spoznali, če mi boste potrpežljivo sledili na izletu skozi tovarno.

Pojdite z menoj, oblecite belo haljo, prsostrujate rojstvu Tetraetil TiuramDisulfida, pa boste spoznali totalno sintezo!

Farmacevtske pripomočke za zdravljenje kroničnega alkoholizma smo pri nas do leta 1959 uvažali z Zahoda pod najrazličnejšimi imeni. Ker je potrošnja tega zdravila iz leta v leto naraščala, so naši farmacevti pričeli misliti name-

ekonomičnost moje izdelave — vsak gram raztresenih ali kako drugače neizkoriščenih kemikalij, bi pozneje v industrijski proizvodnji pomenil lahko veliko nepotrebno izgubo in podražitev končnega izdelka.

V tem času so izbrali opremo in določili vse glavne podatke za izgradnjo industrijske proizvodnje ter iskali tudi najmanjše možne napake v računu donosnosti.

Sele potem so se začele za mojo bodočo uporabo bistvene preiskave: kemična preiskava, ugotavljanje strupenosti na poskusnih živalih in klinični poskusi na ljudeh.

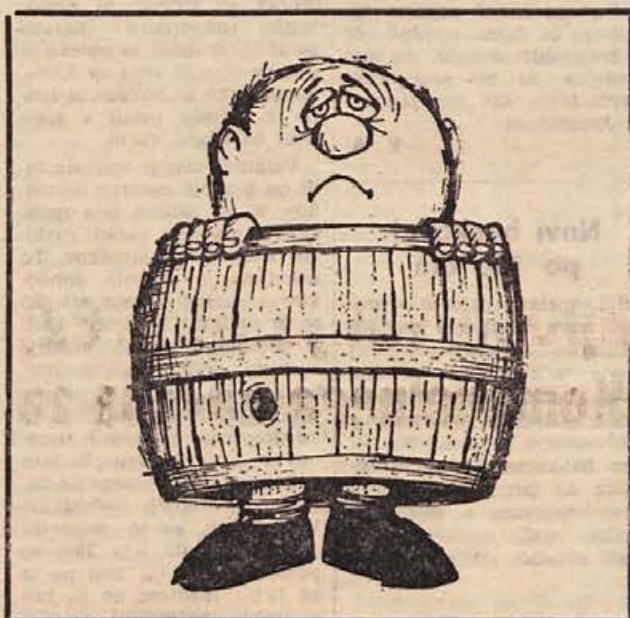
S kemično preiskavo so ugotovili, koliko je moja osnovna sestavina — tetraetiltiuramdisulfid — zares čista. Čim večji odstotek te snovi je v končnem izdelku, tem boljše je zdravilo. S stotinkami odstotka nezaželenih primesi, ki se jim pri industrijski proizvodnji na žalost ne da popolnoma izogniti, se ponašajo najbolj znane far-

Alkoholizem je na področju naših treh časnikov domala že tradicionalna šiba božja. Čeprav se razmere z izboljšanjem življenjskih pogojev spreminjajo, ne gre zanemarjati zla, ki razdira družine in zmanjšuje delovno sposobnost že tako zapostavljenih krajev. Tovarna zdravil KRKA iz Novega mesta, ki je februarja dosegla rekordno mesečno proizvodnjo, vredno več kot eno milijardo starih dinarjev in se uvršča s svojimi antibiotiki, z drugimi zdravili in s kozmetičnimi

izdelki v vrh jugoslovanske farmacevtske industrije, je začela svojo pot pred dobrimi trinajstimi leti prav s tabletami. Tablete so že tako udomačeno zdravilo, da redkokdo pomisli, koliko truda je treba, preden jih lahko industrijsko izdelujemo. Za boljšo predstavbo o tem smo izbrali življenjepis skromne tabletko TETIDIS, ki vas bo seznanila z ljudmi, živalmi in s stroji, ki so ji pomagali na svet...

macevtske tovarne na svetu. Tem najmanjšim stotinkam so se morali približati tudi moji strokovnjaki!

Od teh nezaželenih primesi je odvisna tudi strupenost, ki jo preizkušajo na živalih: miših, podganah in morskih prašičkih. Tu živi cela farma teh potrpežljivih, za medicino tako dragocenih bitij. Prav gotovo bi zaslužile spomenik, saj jih je morala poginiti že cela vojska, preden so zdravila uporabna. Vsako zdravilo gre stokrat skozi njihove želodce, ožilje in organe, prelen sploh lahko pomislimo na klinične poskuse v bolnišnicah, kjer pridemo zdravila prvič v stik s človekom, ki nas potrebuje. Dolgotrajne in natančne klinične preiskave v različnih bolnišnicah, pod različnimi okoliščinami pa so glavno spridevalo za začetek redne proizvodnje.

V polavtomatskih in avtomatskih tabletirnih sem dobila pod pritiskom jeklene štanice — uh, kako me je stisnilo! — končno obliko: trinajst milimetrov in šest desetink grama!

Po pločevinastem kanalčku sem zdrsula v veliko posodo na belkast kup, v katerem je bilo na tisoče mojih sestrice. Ležale smo kar druga na drugi, ene pokonci, druge počez, in radovedno kukale čez rob posode, pred katero je stal človek v beli halji in si nekaj zapisoval.

Tako sem torej bila rojena!

Nekaj mojih sestrice so vzeli s kupa zaradi kontrole teže, trdnosti razpadnosti (raztopnosti v slini) in seveda predvsem zaradi ugotavljanja, koliko tetraetiltiuramdisulfida imamo v trebuščkih.

Nas pa so donesli v embalažirnico. Tu so nas po petdeset in petdeset stresali v stekleničke, prilepili nanje listke z mojim imenom in drugimi podatki ter zaprli v lično škatlico.

IN KONČNO: SLOVO

Zdaj stojimo na mizi v ordinaciji nevropsihiatra. Sestra nas je vzela iz škatlice, ko je nekaj zapisala z nalepke, in tako prav dobro vidim po svetli veliki sobi. Sončni žarek, ki je posijal skozi rjavo steno naše stekleničke, me je prijetno božal po hrbtu. Pozor! Nekdo je potrkal!

Vstopil je visok, bled človek. Lepo počesan in vljuden. Doktor Mitja mu je ponudil stoli.

»Tovariš zdravnik...« prsti na roki, ki jo je položil na mizo so drgetali kot starček, čeprav mu ne bi prisodila niti trideset let.

Stekel je pogovor, najprej težak in obupen — nekaterih besed sploh nisem razumela — nato pa vedno bolj tople, prijateljski. V motnih očeh moža s tresočimi se rokami je zasijala iskrice upanja. Stisnil je stekleničko z nami tesno v pest:

»... bom, bom, tovariš zdravnik... Hvala lepa, tovariš zdravnik! Na svidenje...«

Hvala lepa, tovariši magistri, inženirji, laboranti in pakovalke! Hvala lepa, kanarček, morski prašički in tabletki! Škoda, ne bomo se več videli...

M. MOSKON

ZAČETEK V LABORATORIJU

Moj kemijski sestav ni nobena skrivnost, saj ga lahko najdete v vsaki strokovni knjigi. Vendar je pot od teoretične formule do stekleničke z zdravilom dokaj bolj zamotana in naporna, kot si lahko mislite. Zabiti žebelj ni nobena posebna umetnost, toda če ne veste, da ga je najbolje zabiti s kladivom, bo treba obvezati marsikateri prst, preden bo žebelj do glavnice zlezal v les ali steno! Tako nekako je tudi v kemiji: na desetine je načinov za pridobitev tetraetiltiuramdisulfida!

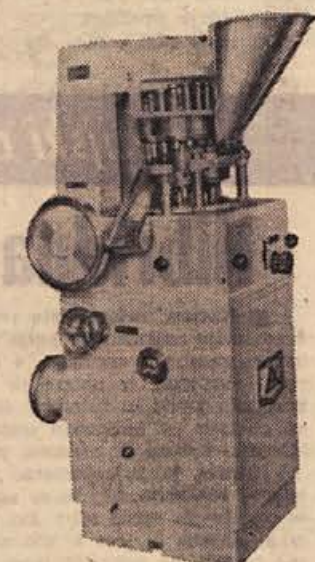
Najprej je treba misliti na možnosti za nabavo domačih surovin, nato na ceno (rentabilnost) in ne nazadnje na kakovost, ki je odvisna od iznajdljivosti, izkušenj in naprav, ki so na razpolago za proizvodnjo. Preiskave in priprave za moje rojstvo so zaprle dipl. inženirju kemije Radu Cimermanu. Tisoč obrnjenih listov v naši strokovni knjižnici in tisoč poskusov v laboratoriju je po šestih mesecih dalo zadovoljiv uspeh!

Takrat sem bila še nedoločen kupček rumenkasto sivega prahu, sestavljen iz samih čudnih kemikalij: od zoprno dišečega dietilamina, prek strahotnega strupa CS₂ (ogljikov žveplec) do kalijevega fericianida (znanega tudi pod imenom rdeča krvoločna sol) in kislin ter lugov.

Ko je bil laboratorijski del mojega življenja v glavnem za mano, sem prestopila v polindustrijo.

ŠE VEDNO PREISKAVE

Tu me je spet čakala vrsta preiskav in poskusov. Najprej so ponovno pretehtali

Sodoben stroj za izdelovanje tablet

SPOČETJE V »KANARČKU«

In končno smo začeli z industrijsko sintezo moje osnovne sestavine.

V mračnem spodnjem prostoru obrata za kemijsko sintezo v Ločni pri Novem mestu stoji od vhoda na desni strani trebušast lonec — reaktor. Pobarvali so ga z rumeno barvo in kralju se ga je prijelo ime »kanarček«. V

njem in v napravah okrog njega je stekla dvostopenjska sinteza tetraetiltiuramdisulfida. Kanarček je zelo prižaden reaktor: pričel je mešati, segrevati, ohlajevati, dokapavati in natančno meriti drobne molekule mojega bivanja.

Tehniki in laboranti so spoštljivo hodili okrog njega. Kaj tudi ne! Uživanje ogljikovega žvepleca lahko pripelje človeka do popolne blaznosti, rdeča krvoločna sol pa vas spo-

Pogled v farmacevtski laboratorij za kemične preiskave

mni na »ciankalije, dobro znan med zastrupljeni, ker kdor ga je enkrat pogoltnel, ga nima nikoli več priložnosti spoznati. Pa vendar se ne bojte: v meni ni niti sledu teh strupov, saj kontrolni laboratoriji nenehno bedijo nad kakovostjo končnega izdelka, ki ne sme imeti niti sledu nezaželenih in nevarnih sestavin.

Rumenkasto siv prašek, ki ga pridobimo s sintezo, se prekrizalizirajo, očistijo in presušijo, preden gre v vreče in v skladišče kot čista osnovna surovina za izdelovanje tablet.

VELIKA DRUŽINA

Na žalost te surovine ni mogoče kar same uporabiti za izdelavo tablet. Izdati vam moram, da sem sestavljena še iz vrste drugih primesi. Najprej se po izkušnjah zdravnikov določi količina, ki je najbolj primerna za enkratno uživanje. Ta znaša pri nekaterih tabletah le nekaj stotink grama. Tableta pa seveda ne more biti velika kot bučikina glavica! Prostor do primerne velikosti je treba zapolniti s primerno užitno sestavino. In ker običajno te sestavine nočejo držati skupaj kar same od sebe, primestajo še želatinsko lepilo. Po mešanju, vlaženju, gnetenju, sejanju, sušenju, zrnevanju in dodajanju drsnih snovi za boljšo oblikovanje je gmota končno pripravljena za tabletiranje.

Ne razmišljajo o novem delavniku

V novomeški Industriji obutve je zaposlenih 200 ljudi — Povprečni mesečni dohodek 800 Ndin — Lanskoletni poslovni uspeh je bil dober — Proizvajajo največ le za domače tržišče — Zaradi proizvodnje, ki terja večizmenjsko delo, ne morejo preiti na nov delovni čas

Pred nekaj meseci je Industrija obutve iz Novega mesta slavila svojo 20-letnico. Skorajda neopazno je šel njihov jubilej mimo nas. Industrija obutve je v teh letih prerasla v podjetje, ki ima 200 zaposlenih, od tega polovico žensk.

Podjetje izdeluje delavsko zaščitno in športno obutev. Tehnološki proces je organiziran tako, da poteka v serijah, ki se menjujejo. Proizvodni proces poteka v različnih stopnjah, ki pa niso razmejene tako, da bi tvorile celoto. Proizvodni postopek se začne v pripravljalnici, se nadaljuje v šivalnici, sledijo pa vse ostale delovne operacije, ki se zaključijo z montažo. Tehnološki čas proizvodnje je daljši od delovnega časa, ker se lepilo težko suši.

Dnevna proizvodnja presega 10.000 parov čevljev, od katerih je dokončno izdelanih kakih 600 do 800 parov.

Lanskoletni predvideni plan so presegli za 18 odst. Poslovni uspeh je bil dober, saj je na sklade odpadlo kar 54 milijonov S din. Proizvodnja v podjetju poteka po zadanih nalogah in predvidenih planih.

V industriji obutve proizvajajo skoraj samo za domače tržišče. Lani so izvozili v SSSR le 10.000 parov čevljev. Doma tesno sodelujejo z vsemi industrijskimi podjetji čevljarstva. S svojo izdelki oskrbujejo železničarje, gozdarje, industrijske delavce, rudarje. Ker vsak od njih zahteva glede na specifičnost dela posebno vrsto obutve, so serije majhne in ne morejo preiti na serijsko proizvodnjo.

Letošnji načrti, ki so si jih zastavili, obsegajo predvsem ureditev in prenavljanje stavbe, skladišč, parkirnišča, in uveljavljanje vseh zaščitno-varstvenih predpisov.

V Industriji obutve še ne razmišljajo o prehodu na nov delovni čas. Največ delavcev dela le v eni izmenici, pri sedanjem načinu proizvodnje pa so posamezna vozka griša, kjer morajo delati v dveh izmenah. Da bi izpopolnili sedanj način proizvodnje in ustvarili pogoje za novi delavnik, bi morali s pomočjo novih strojev najprej izpopolniti prav te proizvodne enote.

S prehodom na nov delovni čas bi se tudi v Industriji obutve pojavljale prav tiste težave, ki ga spremljajo.

Tudi na cesti smo ljudje...

V soboto, 9. marca popoldne, je pridivil na Mestne njive volkswagen NM 70-28 in z nezmanjšano hitrostjo drvel mimo blokov. Oblaki prahu, ki jih je dvignil, se še niso poglobili, ko se je voznik že s prav tako nora hitrostjo vračal v dolino. Prebivalci naselja si takih obiskov prav gotovo ne želijo.

Kljub temu da imajo delavci v tem podjetju poskrbljeno za toplo prehrano na delovnih mestih, ostaneta nerešeni dve vprašanji: otroško varstvo in prevoz. Prevoz delavcev pa je v Industriji obutve še posebno pereč, saj je mnogo zaposlenih iz oddaljenih krajev.

Dolenjske Toplice: bazen s toplo vodo?

Uprava zdravilišča v Dolenjskih Toplicah že ima načrte za razvoj v bližnji prihodnosti. Med drugim je predvideno, da bi na vzpetini zgradili rezervoar za termalno vodo, ki bi polnil tudi športni bazen. Razen tega bi radi uredili manjši bazen za otroke in restavracijo. Če bi se jim to posrečilo, bi Dolenjske Toplice postale nedvomno še bolj privlačne ne le za domače, marveč tudi za tuje goste.

Lani 907 gostov

Dolenjske Toplice je lani obiskalo 742 domačih in 165 tujih gostov. Domači turisti so prenočili 6444-krat, tuji pa 7820-krat. Na nedavnem občnem zboru turističnega društva so ugotovili, da se število gostov in dni bivanja v Dolenjskih Toplicah vsako leto poveča. Povedali so tudi, da zaradi pomanjkanja denarja lani niso asfaltirali parkirnišča in namestili propagandne table, kot je bilo predvideno. D. G.

Gibanje zaposlovanja in brezposelnosti na področju Komunalnega zavoda za zaposlovanje

Skupščina Komunalne skupnosti za zaposlovanje Novo mesto predlaga »Prioritetne kriterije pri zaposlovanju« za ublažitev problema brezposelnosti.

Zaposlovanje je bilo v letu 1967 dokaj razgibano, toda končni rezultat ni razveseljujoč, saj kaže skoraj nespremenjeno stanje števila zaposlenih. Po evidenci komunalnega zavoda za zaposlovanje, ki zajema občine Črnomelj, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica in Trebnje, je bilo v letu 1967 vključenih v delo 4.782 delavcev, prenehalo pa je delo 4.566 delavcem. Ker pa ta evidenca ne zajema vsega gibanja, se poslužimo podatkov o aktivnih zavarovancih. V posameznih občinah je poraslo ali padlo šte-

vilo aktivnih zavarovancev tako:

	Stanje 31. 12. 1966	Stanje 31. 12. 1967	Razlika
Skupaj KZZ	29.714	29.704	-10
Črnomelj	3.789	3.743	-46
Krško	6.101	6.017	-84
Metlika	1.890	1.936	+46
Novo mesto	13.676	13.760	+84
Ribnica	2.007	2.044	+37
Trebnje	2.251	2.204	-47

Med aktivnimi zavarovanci so šteli tudi zasebni obrtniki, katerih število narašča.

V občinah Novo mesto, Metlika in Ribnica se je povečalo število aktivnih zavarovancev, v ostalih pa zmanjšalo. Za leto 1967 pa smo predvidevali porast zaposlenosti za en odstotek.

Zaradi takega gibanja v zaposlovanju pa se je povečalo število brezposelnih, ki so prijavljeni pri zavodu za zaposlovanje. Primerjava stanja brezposelnih v letih 1966 in 1967 nam kaže porast brezposelnih, seveda različno po občinah:

	Stanje 31. 12. 1966	Stanje 31. 12. 1967	Razlika
Skupaj KZZ	1.046	1.292	+246
Črnomelj	116	162	+46
Krško	285	329	+44
Metlika	46	83	+37
Novo mesto	445	428	-17
Ribnica	40	115	+75
Trebnje	114	175	+61

Število prijavljenih brezposelnih pa se je v januarju že povečalo. Med brezposelnimi je 57 odstotkov žensk, mlajših od 26 let pa je 53 odstotkov brezposelnih. Za denarna nadomestila in zdravstveno zavarovanje brezposelnih je

zavod lani porabil 339.733,00 dinarjev.

Vemo, da vsem, ki iščejo zaposlitev (prijavljeni in neprijavljeni pri zavodu), le-ta ni nujno potrebna. Veliko pa je takih, ki jim je zaposlitev edini vir preživetja. Da bi vsaj delno rešili problem slednjih, je Skupščina komunalne skupnosti za zaposlovanje Novo mesto (sestavljena iz predstavnikov delovnih organizacij) sprejela »Prioritetne kriterije pri zaposlovanju«. Skupščina priporoča, naj organi upravljanja v delovnih organizacijah razpravljajo o teh kriterijih in jih vnesejo v svoje samoupravne predpise.

Ti kriteriji so: strokovni, socialni in ostali. Strokovni kriterij je osnovni, ostali pa služijo za določitev prednosti pri zaposlitvi. To pomeni, da bomo n. pr. za prosto delovno mesto ekonomskega tehnika izbirali kandidata samo izmed prijavljenih ekonomskih tehnikov. Kdo izmed njih bo sprejet, pa bo odločilno, v kakšnih socialnih razmerah živi. Če pa so tudi socialne razmere približno enake, bodo vplivali ostali kriteriji (vzrok prenehanja dela, delovna doba, doba čakanja na zaposlitev itd.).

Kriterij strokovnosti pa ne pomeni, naj bi zaposlovali samo strokovnjake. Pomeni, da moramo dosledno upoštevati dejanske zahteve delovnih mest glede zahtevane strokovnosti od visoke šole do priučenih delavcev.

Skupščina predlaga, naj bi imeli prednost pri zaposlitvi sledeči brezposelni po naslednjem vrstnem redu:

— Matere samohranilke in edini hranilci družin (seveda, če so brez zemlje ali obrti);
— samski brez družine

(brez zemlje ozir. obrti);
— mladina staršev, ki nimajo posesti;
— kmečka mladina iz številnih družin;
— brezposelni, katerega konec je zaposlen;
— ostali.

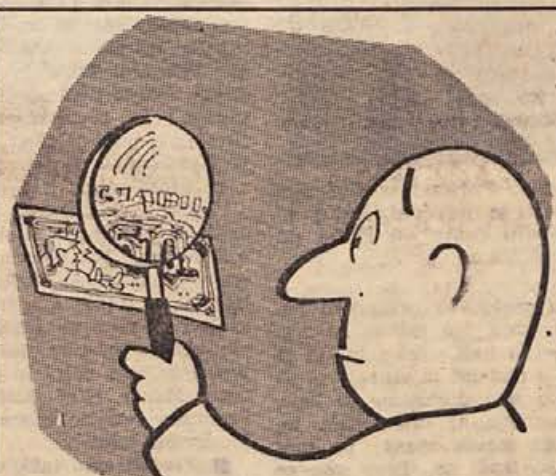
Če se na delovno mesto prijavi več brezposelnih iz iste kategorije n. pr. »mladina staršev, ki nimajo posesti« pa bi upoštevali še dodatne kriterije v posameznih skupinah (dohodek na družinskega člana, število otrok, doba čakanja na zaposlitev itd.).

Prejšni teden so sodelavci zavoda na sestankih z delovnimi organizacijami razpravljali o teh predlogih. Precej predstavnikov delovnih organizacij je bilo zadovoljno s »Predlogi«, ker jim bo olajšalo delo pri sprejemanju delavcev. Pa tudi bolj pravično bi bilo zaposlovati pridne in sposobne, a v težkem socialnem stanju.

A. KOCE

Letos 5 mednarodnih sejmov

Na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani bo letos pet mednarodnih sejmov. V času prve mednarodne prireditve »Moda 68« je GR dobilo tudi novo razstavno dvorano, ki je je nedvomno velikega pomena za uspešen nadaljnji razvoj. Druga taka prireditev bo »III. Bilo Ljubljana 1968«. V maju bo na GR 7. mednarodni sejem »Alpe-Adrija«, v juniju pa 8. mednarodni »Lesni sejma«. Septembra bo vsakoletni mednarodni »Sejem vin, žganih pljuč, sadnih sokov in opreme«, ki je tokrat že 14. po vrsti. Zaključna prireditev bo »Sodobna elektronika 68«.

Seveda, denar lahko povečate tudi tako — a verjemite, bolj koristno povečanje pa bo, če ga odnesete čimprej na hranilno knjižico pri

DOLENJSKI BANKI IN HRANILNICI v Novem mestu

ali pri njenih poslovnih enotah v Krškem, Metliki in Trebnjem!

Hranilno knjižico DBH lahko dobite tudi pri vseh poštah v občinah Krško, Metlika, Novo mesto in Trebnje!

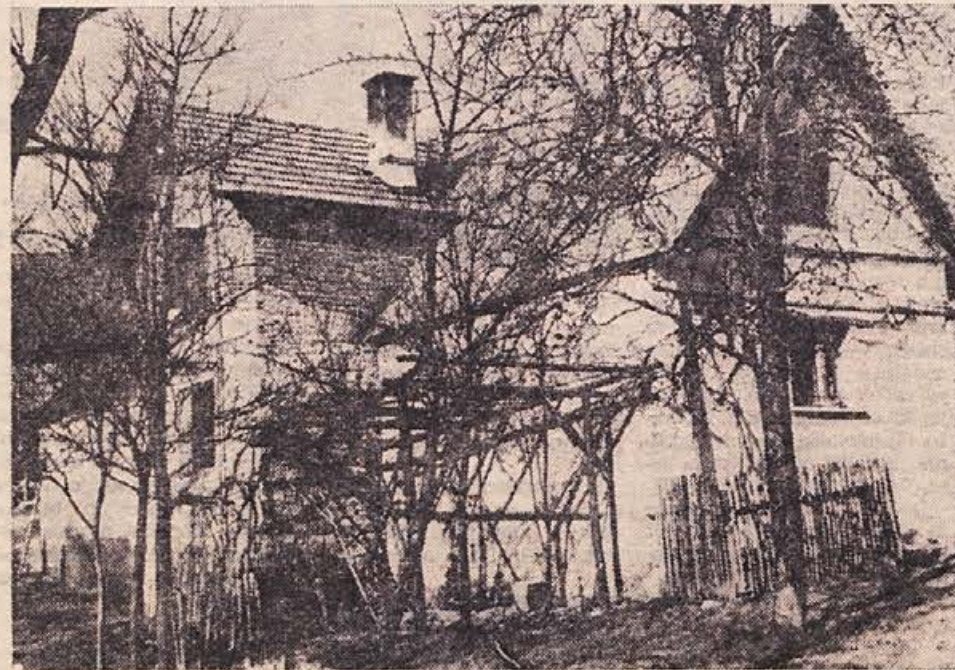
NAJNOVEJŠE

DBH v Novem mestu obrestuje hranilne vloge od 1. avg. 1967 dalje po zvišani obrestni meri:

— navadne po **6,50 %**
— vezane do **8 %**

Od Primoža Trubarja do Mira Cerarja

V Velikih Laščah so lani ukinili dva obrata in ustanovili enega novega — Za turizem na tem koncu še nimajo pravega posluha — Nova šola je ponos Lašč — Moža in ženo so pokopali na isti dan — V kateri hiši na Raščici je bil rojen Trubar? — V domačiji Mira Cerarja — Do maja bodo razširili še zadnjih 300 m ceste proti Kureščku

Za tole hišo na Raščici menijo, da se je v njej rodil Primož Trubar

Po štirih letih smo tokrat končno le obiskali nekatere izmed krajev bivšega kočevskega okraja oziroma območja, na katerem so ljudje včasih radi prebirali kočevske »Novice«. Tudi »Dolenjski list«, ki je zamenjal »Novice«, ima v teh krajih že precej prijateljev, pridobiva pa si tudi vedno več novih. Ti kraji so Velike Lašče, Raščica, Turjak, Rob in Osredok ter njihova okolica. Prihodnjič nameravamo obiskati Dobropoljsko dolino. Ta naš prvi obisk po mnogih letih pa ne bo zadnji, saj smo že sklenili, da jo bomo obiskali vsaj enkrat na mesec.

O mladih in maškarah

V Velikih Laščah smo najprej zavili v novo šolo »Primoža Trubarja«, kjer nam je direktor šole in občinski odbornik Niko Valjavec izrazil obžalovanje, da nismo prišli dan prej, se pravi na pustni tork. Takrat so imeli namreč v šoli pionijski in mladinski zelo uspešno pustno zabavo. Kulturni del programa (recitacije, petje, prizorčki itd.) je

Franc Purkart iz Osredka nam je povedal, kako so gradili cesto od Roba do Kureščke

bil vsebinsko prilagojen pustovanju. Na zabavi so ocenjevali tudi maske, ki jih je bilo nad 100 in skoraj vse so bile zelo domiselne in lepe. Komisija ni pričakovala takega števila mask, pa tudi tako lepih ne. Prav zato se ni mogla odločiti drugače, kot da je vse pohvalila.

Letos so na šoli ustanovili športno društvo, nad katerim ima pokroviteljstvo kmetijska zadruga Velike Lašče. Društvo organizira tekmovanja in vaje za naslednje panoge: smučanje, košarko, šah in namizni tenis.

Prav zdaj končujejo razredna in medrazredna šahovska tekmovanja. Prvak se bo uvrstil na tekmovanje, ki bo ta mesec v Ljubljani.

V šoli se mora tudi vsak učenec 5. razreda naučiti smučanja. — Potrebno opremo (smuč, čevlje) so kupili s pomočjo KZ, seveda predvsem za učence, ki je nimajo, oziroma jim je starši ne morejo kupiti.

S šolo in šolskim športnim društvom precej tesno sodeluje Društvo prijateljev mladine, ki je lani organiziralo letovanje za 9 otrok v Pacugu ob morju, za kar so starši prispevali od nič do 140 Ndin. Za nekatere socialno šibke je prispevalo za letovanje tudi Društvo prijateljev mladine. Lani so mladi sodelovali pri urejanju okolice nove šole in pripravili proslavo ob otvoritvi šole.

Laščanom manjka smisla za turizem

Turistično društvo Velike Lašče pa je menda za-

spalo, čeprav je treba priznati, da je tudi na turističnem področju nekaj narejenega. Odkar so dobile Lašče novo šolo in nove bloke, tudi zasebniki skrbijo bolj za lepšavo hiš, predvsem fasad in za gojenje okrasnega cvetja.

Največ težav je menda z gostinstvom, ki nikakor ne najde prave poti. Precej prizadevanja je bilo treba, da so gostinci povečali izbiro brezalkoholnih pijač, kuhinjo pa imajo dobro — če je glasovno verjeti — le pri Koprivcu.

Vendar turistov ne manjka. Že letošnji prvi lepi pomladanski dnevi so privabili na območje Pijave gorice in drugam kar trume izetnikov.

Posebno privlačna pa je okolica Velikih Lašč za šolske izlete, saj je tu tekla zibek slovenske književnosti: Primožu Trubarju (Raščica), Josipu Stritarju (Podsmreka) in Francu Levstiku (Retje). Največ šolarjev, tudi po 8 avtobusov na dan, pride v te kraje vsako leto maja. Vendar je Podsmreka zaradi slabe ceste z avtom skoraj nedostopna. Tri četrtine te ceste, od Lašč do Ulake, so lani sicer uredili s pomočjo krajevnih skupnosti (9000 novih din), občanov 1200 ur prostovoljnega dela) in gozdnega obrata KGP Kočevje. Preostala četrtina namerava urediti letos.

Zvedeli smo tudi, da si strokovnjaki še vedno niso enotni, v kateri hiši na Raščici se je rodil oče slovenske književnosti Primož Trubar. Vendar je že začelo prevladovati mnenje, da je to hiša številka 8. Lastnik hiše ni nič kaj posebno zadovoljen s svojim velikim prednikom. Hišo prihajajo gledat namreč predvsem šolarji, ki pomenjajo vso okolico in namesto povsod papirje, prazne konzerve in druge odpadke, ki jih mora potem lastnik pospravljati. Prav zato ni čudno, če noče priznati, da bi se v tej hiši, ki ji pravijo po domače »Pri mežnarju«, rodil Trubar. Težka je usoda kulturnih mož, saj delajo običajno za časa življenja precej skrbni oblastem, po smrti pa še sorodnikom in raznim nepredvidnim občanom, ki kupujejo njihove rojstne hiše!

Seveda je še precej stvari, s katerimi bi se turistični delavci lahko ukvarjali (kraško jame, stare hiše, boljše ceste — tudi modernizacija ceste Kočevje-Delnice). Ljudje bi lahko s turizmom precej več zaslužili, žal pa se zanj premalo zanimajo.

Zakonca so pokopali na isti dan

Na postaji milice nam je miličnik Janez Bezjak povedal, da kakšnih večjih za-

dev (požarov, vlomov, umorov, prometnih nesreč) na njihovem območju letos ni bilo. Največ je manjših prometnih nesreč.

25. februarja je bil v Laščah pogreb, kakršnega še ne pomnijo. Na ta dan so pokopali 84-letnega Janeza Marolta in njegovo 80-letno ženo Ano. Mož, ki je bil do nedavnega zdrav, je umrl 23. februarja, dan kasneje pa še žena. Oba sta zbolela najprej za gripo, nato pa sta dobila še hudo pljučnico, ki ju je pokopala. Pokojnika sta bila dobra človeka in se nikoli nista z nikomer prepirala, zato ni čudno, da je šlo za pogrebom toliko ljudi, da so bili prvi že na pokopališču, zadnji pa še sredi Lašč.

Lani zgubili dva obrata

V zadnjem letu so v Velikih Laščah zgubili dva obrata: »Angoro« in Lesni kombinat Ljubljana, ki sta skupaj zaposlovala okoli 85 ljudi. Vzrokov za njuno ukinitve, je bilo več: nerentabilnost, prostori niso izpolnjevali pogojev higiensko-tehničnega varstva, zaradi zadostitve predpisov bi morali na novo zaposliti nekaj ljudi in drugo. Vendar vse kaže, da so bili resnični glavni vzroki kršenje notranje discipline s strani posameznikov, nespoštovanje samoupravnih pravic in ne dovolj sposobno vodstvo obratov.

Vendar so se nekateri le zaposlili v novem obratu IGO, ki je bil odprt novembra lani; okoli 20 pa se jih vozi na delo v »Angoro«.

Zvedeli smo tudi, da Laščanov ne boli preveč izguba občine. Večina jih celo meni, da je zdaj boljše. Njihova revalna občina je imela zelo skromen proračun, ki je bil skoraj dvakrat manjši, kot znaša danes samo proračun njihove šole. Prej je to ob-

močje životvarilo, zdaj, po združitvi občin, pa so si Lašče že uredile vodovod, kanalizacijo, zgrajena je bila nova cesta itd. Pravijo, da bi morali izboljšati le še turizem in gostinstvo.

Krajevna skupnost je prizadevna

Krajevna skupnost po mnenju tajnika krajevnega urada Jožeta Kovačiča zadovoljivo dela. Lani je dobila 50.000 Ndin dotacije in prav toliko je bo dobila predvidoma tudi letos. S tem denarjem in samoprispevki občanov vzdržuje okoli 38 kv krajevnih poti, lani pa so napeljali vodovod tudi v Male Lašče.

Delovnega plana za letos do našega obiska še niso sprejeli. Predvidoma bodo letos postavili novo javno razsvetljavo pri novih stavbah v Laščah in obnovili staro, vzdrževali pota in pokopališča, dokončali cesto do Podsmreke in že do maja napeljali vodovod do 9 hiš pri železniški postaji. Poskrbeti nameravajo tudi za vodovod za Raščico. Vendar se vaščani še niso odločili, od kod bi

napeljali vodo. Na razpologo imajo namreč dva izvira, razen tega pa bi se lahko priključili na vodovod iz Lašč.

Ni navdušenja za petdnevni delovni teden

Z novim, deljenim delovnim časom oziroma 5-dnevnim delovnim tednom ni zadovoljen skoraj nihče od prizadetih. V Velikih Laščah namreč nimajo poskrbljeno za družbeno prehrano, pa tudi vrtec je odprt le do 14. ure. Hrana v gostilni bi bila za zaposlene predraga, zato bodo morale zaposlene žene že jutraj skuhati kosilo ali pa na hitro v tiste dobre pol ure med odmorom. Menijo, da bo mladina zdaj precej manj pod nadzorstvom in da se bodo starši z otroki le redko videli. Odrredbodalcem zamerijo tudi, ker ni nihče pred sprejemom te odločitve vprašal prizadetih. Menijo pa, da je petdnevni delovni teden možno uvesti v mestih, kjer imajo urejeno družbeno prehrano in celodnevno vzgojo in varstvo otrok.

Krajevni urad v Velikih Laščah je začel delati po novem že s 1. marcem. Vsak dan od ponedeljka do četrтка delajo od 8.30 do 17. ure, ob petkih pa končajo delo pol ure prej. Ta delovni čas velja od 1. oktobra do 30. aprila, v ostalem letnem času pa začno in končajo uro prej. Med delom imajo tudi odmor, vendar ne sme biti daljši od ene ure.

Na domu Mira Cerarja

Na Turjaku smo se ustavili pri mehanični delavnici Vika Sušteršiča. Najprej nas je zanimalo, zakaj ima pred delavnico telovadni drog in kroge.

— I zakaj? Na njih telovadi naš prvak Miro Cerar!

— Zakaj pa prihaja na Turjak?

— Saj je tu doma; jaz sem njegov dom za je tukaj. Še Vinko Sušteršič, in dodal:

— Miro je bil sicer rojen v ljubljanski porodnišnici, njegov dom pa je tukaj. Še zdaj večkrat pride na obisk.

— Pa telovadi tu pred delavnico?

— Žilica mu ne da miru, pa se na teh pripravah malo pretegne. Miro je tu telovadil še kot otrok, pred vojno. Med vojno sem orodji popravil, po vojni pa sem ju spet namestil.

Na istem mestu 8 nesreč!

Na vsej poti smo si najbolj zamazali čevlje na komaj 50 m dolgi poti od glavne ceste skozi Turjak do šole. Učiteljica Marija Zgonc je povedala, da imajo slabo pot od leta 1963, ko je bila modernizirana kočevska cesta. Takrat so v bližni šole odprli kamnolom in uničili staro pot do šole, ki je bila precej boljša.

Seveda bi bila nova pot že narejena oziroma utrjena, če bi zanjo namenili ves denar, ki so ga porabile razne komisije za ogled te poti, in ves zgubljeni čas za posredovanje na občini, za pisanje v »Pisrna bralceva« ter razprave na raznih sestankih.

Zaradi neprimerne priključka na glavno cesto je bilo prav tu že najmanj osem nesreč. En poškodovanec je umrl, drugi je bil na zdraviljenju pol leta in je ostal invalid, tretji se je zdravil ves mesec, ostale mesece pa so bile lažje.

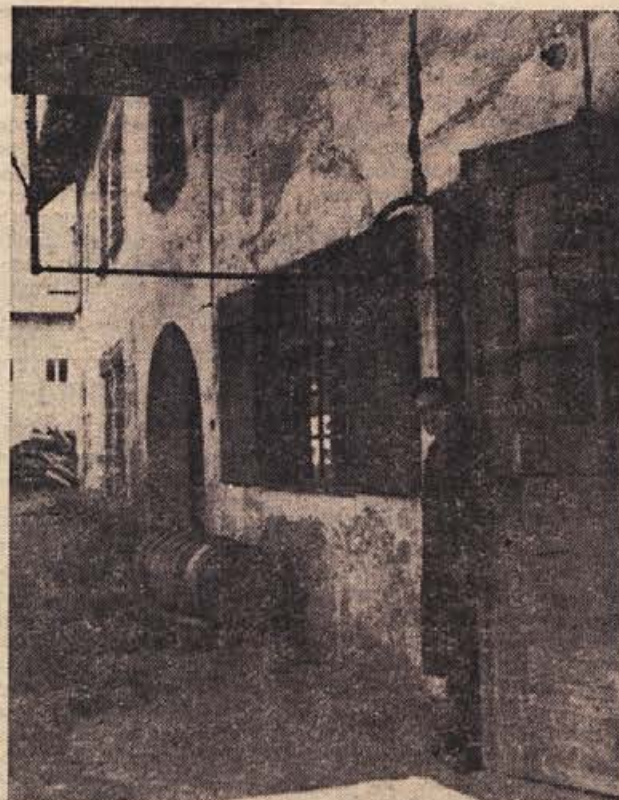
Nova cesta na Kurešček

V Osredku nad Robom smo se ustavili pri Francu Purkartu, ki nam je povedal največ o gradnji ceste Rob—Kurešček. To cesto, ki je dolga vsega 6 km, so gradili približno dve desetletji. Najprej so jo zgradili okoli 2 km pri Kureščku, potem pred tremi leti nekaj več kot kilometr, lani so uredili 2,4 km ceste, do prvega maja letos pa nameravajo razširiti še zadnjih 300 m ceste od Roba do mostu in na dveh mestih zaradi ovinka in klanca preložiti cesto.

S to cesto se je Kurešček približal zahodni Dolenjski, saj izletnikom ni treba na to izletniško točko iz ljubljanske smeri. Cesta je široka 4 metre in ne bo namenjena le izletnikom, pač pa bo omogočila tudi novo avtobusno zvezo z Ljubljano. Seveda bo prej treba razširiti še tistih 300 metrov ceste.

Obiskali smo še več ljudi in se pogovorili z njimi. Vsega zaradi pomanjkanja prostora nismo mogli napisati. Nekatere stvari pa bodo prišle na vrsto kasneje. Razen tega upamo, da bomo imeli v prihodnje več sreče in našli doma ljudi, ki smo jih tokrat zaman iskali.

Besedilo in fotografije: JOZE PRIMC

Na tem drogu in krogih je prvič zatelovadil še kot otrok naš znani športnik Miro Cerar. Na sliki je tudi Cerarjev stric Vinko Sušteršič, ki je mehanik na Turjaku.

Komu zvoni ali kako smo pokopali strica Jožka?

25. februarja smo v Smarjeti pri Novem mestu pokopali Jožeta Adamleta, po domače strica Jožka, ki je umrl skoraj 84 let star. Smrt pač pride vsak dan, zdaj k temu zdaj k onemu. Le ko je umrl stric Jožek, je bilo vse tako nevsakdanje, zato so se razburili pokopniki sosedje in šmarješki gospod župnik. Stric Jožek je namreč nekaj dni pred svojo smrtjo zavrnil župnika, ki je hotel pomagati njegovi duši: »Ne maram farjev in žandarjev!»

Stric Jožek je bil posebej, dolgo je živel samsko in naporno življenje, veljal pa je tudi za velikega poštenjaka, marljivega in bistrega kmeta in dobrega zidarja, ki je vselej pripravljen pomagati sosedom. Kot dolgoletni gasilec je pomagal obvarovati pred požarom prenekatere domačijo, za kar je dobil visoka odlikovanja in pohvale. Pred prvo svetovno vojno je pomagal graditi tudi farno cerkev, ne da bi vzel plačilo. Ko je bil mlajši, je rad zvonil ob cerkvenih praznikih in umrlih vaščanom. Tudi za to ni zahteval plačila.

Ko je Jožek umrl, so sosedje pričakovali, da mu bodo zvonili v farni cerkvi z zvono-

vi, ki jih je včasih tako rad prebudil, tudi zato, ker je zvonjenje že kar običaj, s katerim se oznanja, da je spet nekdo umrl. Zvonjenje namreč nima nobene zveze s cerkvenimi predpisi. Zato so ljudje pričakovali, da bodo očeta. Pa so se razočarali.

Tudi ob Joškovi smrti slišali zvonove, četudi je pokopnik odklonil pomoč duhovnega. Gospod župnik iz Smarjete ni dovolil, da bi se ob Joškovi smrti oglasili zvonovi in ga pospremili k večnemu počitku, čeprav so ga nekateri sosedje prosili, naj izpolni člo-

veški in moralni ali vsaj božji dolg sosedov do pokopnika. Prigovarjanje vaščanov je župnik trdovratno zavračal, v nedeljo, 25. februarja pa kar s prižnice povedal, da se pokopniku ne sme zvoniti, ker je zadnjo uro odklonil duhovno pomoč, čeprav ga je kot pridnega, poštenega in dobrega človeka spoštoval.

Občani so začudeno poslušali gospoda župnika, potem pa so se vprašali, kakšno zvezo ima zvonjenje s pokopniškovo vero. Razumeli so, da pokopnika, ki ni maral duhovnika zadnjo uro, ne po-

kopljejo cerkveno, saj je tako želel tudi stric Jožek, niso pa razumeli, zakaj ne bi smeli zvoniti, pa če je zvonjenje kdo plačal ali ne.

Sosedje, znanci in prijatelji so z veliko udeležbo, godbo in toplimi poslovnimi besedami spremili zaslužnega vaščana k zadnjemu počitku, vendar z grenkim občutkom v srcu, da je gospod župnik iz Smarjete napravil dobremu stricu Jošku po njegovi smrti veliko krivico.

MIRAN BERETIC,
Streliška 3,
Ljubljana

Trte je potrebno obrezati, da ne ovirajo kopačev pri delu. Pa ne samo zaradi tega. Pri tem delu se človek ne ugreje. Toplejšega vremena ne gre čakati, ker že kliče delo na polju. (Foto: Polde Miklič)

Nevarnost prihaja izza ovinka

Otroci, ki hodijo v šolo po Cesti herojev, so zaradi parkirajočih tovornjakov v stalni nevarnosti — Parkirišče ni v ponos mestu, prav tako ne občasno sejmišče poleg gostilne Novak

Kronika nesreč je iz tedna v teden polna. Prav zato pristojni organi pogosto opozarjajo občane, naj bodo na cesti previdni. Tudi v šole smo prav zaradi tega uvedli prometno vzgojo.

V Novem mestu so kljub vsem ukrepom otroci vsak dan v nevarnosti. Vsa leta je imela Cesta herojev na obeh straneh urejene pločnike za pešce, ki so lahko hodili varno v mesto in nazaj. Odkar pa se je v Cankarjevo 1 vsečila podružnica poslovnega združenja Vektor, parkirajo na pločniku med Cankarjevo ulico in gostilno Novak težki tovornjaki s prikolicami in brez njih. Pešci so tako izgubili pravico do varne poti in morajo stopati na cesto in se mimo kamiona spet vrnati na pločnik. Prav tam je nepregleden ovinek, od koder pridrvijo avtomobili z največjo hitrostjo. Zato so pešci vedno v veliki nevarnosti, posebno pa otroci, ko se vračajo iz šole.

To gledamo vsak dan in ne storimo nič, da bi nevarnost preprečili. Najbrž bo potrebna na tem mestu prometna nesreča, da nas bo spametovale!

Parkirišče, ki je nastalo prav po naključju, bo treba odstraniti že zaradi tepega vida. Pločnik je namreč tu razrit, luknjast, in slab okras glavni cesti, ki pelje v mesto.

Tudi občasno sejmišče ob Novakovi gostilni in novi delikatesni trgovini kviri videz. Ob semanjih dneh se nagne na tem prostoru živina, last-

niki barantajo in kupujejo in puščajo živino pred durmi, ko zalivajo svojo kupčijo v gostilni. Doklej bo tako? R-k

Zakaj se vam krompir izrodi?

Potrebno je saditi zdravo seme in sorte, ki jih iščejo kupci

Mnogi kmetovalci se še danes ne zavedajo, kakšen pomen ima zdravo seme za doseg velikih pridelkov. Marsikje je sicer že precej časa zakoreninjena navada, da nižinski kmetje zamenjujejo krompir s kmeti z višinskih predelov, ki so znani po zdravem krompirju. Ta menjava pa sloni na prepričanju, da je sajenje na isti zemlji vzrok zmanjšanja rodnosti ali izroditve, kot temu pravimo.

Krompir iz višjih predelov daje boljše pridelke samo zaradi tega, ker je bolj zdrav in manj izrojen. Pri nobeni drugi poljščini nista kakovost in količina pridelka tako odvisni od rodnosti semena kot pri krompirju. Zato je nujno potrebno, da naši kmetje vsako tretje do peto leto zamenjajo krompir.

Razlika med pridelkom zdravega semenskega krompirja in pridelkom okuženega je pri isti sorti lahko 60 in več odstotkov. Kaj vpliva na to razliko? Zakaj krompir tako hitro opeša?

Glavni krivci so rasti-

linski, drobne biti, ki v rast kot gorenjski, v nižjih legah prej kot v višjih. V toplejšem podnebju rodost krompirja zaradi tega hitreje pada kot v hladnejšem.

Virusne bolezni so tako nevarne predvsem zaradi tega, ker se razširijo po vsej okuženi rastlini in jih ni mogoče uničiti z nobenim kemičnim sredstvom. Ena najbolj nevarnih je bolezen, ki ji pravimo »zvižanje krompirjevega listja«. Povzroča jo solanum virus, ki ga prenaša predvsem breskova listna uš. Teh uši je več v toplem podnebju, zato je zdaj jasno, za-

kaj so virusne bolezni nevarnejše v toplejšem podnebju. Poznamo še nekatere druge virusne bolezni, pri čemer pa je treba vedeti, da je za rastlino najbolj nevarno, če jo hkrati napade več virusnih bolezni.

Okužba s temi boleznimi je neizbežna. Ko priporočamo zdrav semenski krompir, se lini povzročajo različne bolezni. Širijo se tem hitreje, čim toplejša je podnebje. Dolenjski krompir se prej izrodi bo gotovo kdo vprašal, če semenski krompir ni prav tako izpostavljen boleznim? Smlisel pridelovanja semenskega krompirja je prav v tem, da pridelamo seme, ki ni okuženo z virusi. To pa lahko dosežemo z ukrepi, ki jih pridelovalci semenskega krompirja že dobro poznajo.

Semenski krompir mora biti posajen posebej. Sadimo samo cele gomolje, ker bi bolezen lahko prenašali tudi z rezanjem. Iz nasadov sproti odstranjujemo vse bolne rastline, še preden se vrste strnejo. Še pred pojavom krilatih listnih uši krompirjevo cimo uničimo ali pokosimo, krompir pa izkopljemo. S temi ukrepi krompir obvarujemo pred boleznijo. Taki gomolji so sposobni, da dajo zdravo rastlino.

Zdaj pa še nekaj besed o sortah. Če hočemo pridelati tudi prodati, moramo saditi sorte, za katerimi kupci najbolj povprašujejo. Na Dolenjskem je še vedno precej razširjena sorta merkur, vendar je že močno izrojena. Najbolj primerna bela sorta je Igor, zahteva predvsem je Igor; ta krompir se dá prodati v Sloveniji in na Hrvaškem. V Dalmaciji, ki tudi kupuje precej našega krompirja z rumenim mesom. Taka sorta je dobrin, ki podobno kot Igor daje obilne pridelke. Pri zelo zgodnjih sortah lahko zbiramo medvesno in saskijo.

Prav bi bilo, da bi si pridelovalci čimprej priskrbeli dober semenski krompir. Precej ga ima v zalogi kmetijska zadruga Trebnje, ki prideluje že več let v sodelovanju s kmeti-semenarji.

Inž. Alojz Metelko

PISMA UREDNIŠTVU

Komunalne takse niso na mestu!

Tovariš urednik!

Brali smo, da je občina Crnomelj sprejela odlok o spremembah komunalnih taks, in sicer so odborniki izglasovali najvišje možne takse. Ta odlok se mi ne zdi na mestu!

Ce v podjetju zmanjkuje dohodka, morajo iskati notranje rezerve v materialu, delovni sili ali organizaciji dela ter na ta način uravnovesijo dohodek z izdatki. Če ima kmet slabo letino, mora stisniti pas. Če gospodinjstvo zmanjka konec meseca denarja, kuha do prvega fižol in krompir. Vse to se nam zdi samo po sebi umevno.

Drugače pa je v občinskem proračunu. Zakaj bi tu stiskali pas? Zakaj bi omejevali izdatke? Najbolj enostavno je predpisati nove takse in davščine, pa je proračun uravnotežen! Povprečen državljan je že močno oskubljen: pri plači mu odtrgavajo za proračun, če kupi v trgovini, plača davek, če dobi od tete iz Amerike paket, plača carino itd. Le tisti, ki imajo visoke prejemke, lahko prenesejo dodatne takse, ne da bi bil ogrožen njihov življenjski standard.

Vse te obdavčitve bi se nekako razumeli, če bi imeli ceste v redu, dovolj denarja za solstvo, toda kljub visokim davkom vse nekako šepa, zato se človeku nehoti zdi, da denar odteka po Savi.

Pri omenjenem odloku pa de v oči tudi to, da so razvrščeni v tretji kategoriji avtomobili od 1350 ccm dalje. Ali ni to čudno? Bolj logična bi bila meja 1300 ccm. Morda pa ima sestavljavec predloga za takse avto s 1300 ccm?

FRANC DERGANČ
Semič

Čas je že ...

Tov. urednik!

Vsakogar, ki pride na Zagrebško cesto v Novem mestu, takoj zbledi v oči razpadajoča poslopja nekdanje Košičkove žage. Videti je, da jih nihče ne popravlja, in v

Hišne telefonske centrale so telefonske naprave pri telefonskih naročnikih. Vanje so vključeni telefonski aparati, katerim ročno ali avtomatsko vzpostavljajo zveze za telefonske pogovore. Vključene so v omrežje za javni telefonski promet z enim ali več vodi.

V sistemu popolne avtomatske telefonije predstavljajo hišne telefonske centrale poseben problem, ker niso zgrajene in vzdrževane po principih, ki zagotavljajo kvaliteten prenos pogovorov, in ker niso s poštnimi telefonskimi centralami povezane z zadostnim številom vodov. Težave niso nastajale ob njihovem vključevanju v omrežje za ročni telefonski promet pač pa so se pričele pojavljati ob preključevanju v omrežje za avtomatski telefonski promet. Medtem ko so bile ob avtomatizaciji telefonskega prometa zamenjane stare poštno telefonske centrale z novimi avtomatskimi telefonskimi centralami

in do trikrat povečane in izboljšane povezave med njimi, so pri telefonskih naročnikih še ostale v prometu stare in slabo vzdrževane hišne telefonske centrale z nezadostnim številom vodov s poštnimi telefonskimi centralami.

79 hišnih central in samo 156 vodov

Na področju Podjetja za PIT promet v Novem mestu je v omrežje za javni telefonski promet vključenih 79 hišnih telefonskih central s 1380 telefonskimi aparati. Povezane so s poštnimi telefonskimi centralami s 156 vodi. Hišnih telefonskih central je torej več kot poštnih. Zato je razumljivo, da so motnje, ki jih povzročajo v omrežju za javni telefonski promet, zelo velike.

Zveze za pogovore s hišnimi telefonskimi centralami, ki nimajo s poštno telefonsko centralo dovolj vodov, je težko vzpostavljati. Pri vsakem neuspelem klicanju kliči

naročnik zasede po en vod od svoje do klicane telefonske centrale v trajanju tudi do 20 sekund. Zato je utemeljena domneva, da so vodi za pogovore s hišnimi telefonskimi centralami zasedeni toliko časa kot za vzpostavitev zvez za te pogovore. Na primer: če je zveza za pogovor med naročnikom v Beogradu in Sevnici vzpostavljena komaj po 7. klicanju, je po en vod na vsej relaciji za nje vzpostavitev zaseden toliko časa, kot bi zadostovalo za izvršitev po enega kratkega pogovora na relacijah: Sevnica — Krško, Krško — Novo mesto, Novo mesto — Ljubljana in Ljubljana — Beograd. Ker je hišnih telefonskih central zelo veliko in ker opravijo okoli 29 odst. vsega avtomatskega prometa tega področja, je lahko ugotoviti, da dejansko povzročajo težave v omrežju za avtomatski telefonski promet.

— povečati število vodov med hišnimi in poštnimi telefonskimi centralami;

— izključiti iz hišnih telefonskih central važnejše in prometnejše telefone in jih vključiti neposredno v poštno telefonske centrale;

— zamenjati ali izključiti iz omrežja za javni telefonski promet hišne telefonske centrale, ki ne omogočajo dobrega prenosa pogovorov in zadostnega števila vodov s poštno centralo;

— zagotoviti kvalitetno vzdrževanje hišnih telefonskih central;

— rezervirati določeno število vodov hišnih telefonskih central samo za vzpostavitev zvez za dohodne telefonske pogovore;

— spremeniti odnos imetnikov hišnih telefonskih central do reševanja objektivnih težav telefonskega prometa s ciljem, da bi si čimprej poskrbeli ustrežnejše in boljše telefonske centrale in naprave.

Mihael Vončina

Svetloba v dneh vojnega viharja

Spomini na čas, ko je imela mladina pred seboj zelo stvarne cilje in ideale

Ko sem pretekli mesec prebiral poročila z VIII. kongresa naše mladine v Beogradu in poslušal o njenem delu in bodočih nalogah, sem se spomnil na tiste velike dni revolucije, ko sem na Kočevskem našel prizadevne in pogumne mladince, ki so bili moji sodelavci pri kulturno-propagandnem delu.

Deželica med Fridrihtajnom, Snežnikom in Kolpo je sestavljena kot kočevsko-reški sektor del obširnega rajona Banja Loka in v njegovem sestavu so v začetku leta 1944 zrasli v vseh KOOF posebni kulturno-propagandni odbori, ki so postali središče kulturno-prosvetne dejavnosti in partizanske kulture po naših vaseh.

To področje je že nekaj let pred zadnjo vojno živo kazalo slovensko kulturno rast. Tej rasti so pomagali pri njeni izobraževalni nacionalni vlogi zlasti starejši kočevski Slovenci. V vojnem obdobju je to vlogo prevzela mladina, ki je bila gonilna sila pri vseh takratnih prireditvah mitingih.

V Mokrem potoku je bila mladinska aktivistka pokojna Mica Poje-Klarič, ki je vodila mladino in pionirje in za prireditev napisala več skečev, ki jih je tudi sama režirala. Posebno je uspel njen skeč »Neljuba zaroka«.

Tudi v bližnji Moravi je bila gonilna sila mladinka Marija Butina, ki je napisala igrice »Iz suženjstva v svo-

bodo« in z njo nastopila v Novih Lazih in Kočevski Reki. Posebno pa se je izkazal mladinec Jože Lesar, ki je s svojo partizansko igrico »Ob kapitulaciji Italije« obdelal konec tega dogodka v njegovi rojstni vasi Kočevski Reki. Tudi Jožeta Lesarja ni več, padel je v bojih za Kočevje leta 1944.

V Kočah in Primožih so imeli skupen odbor. Tu je režirala in pisala igrice za mladince in pionirje Draga Bartol-Dunja. S pesmico »Mladina« je nastopila 1. maja 1944 v Kočevski Reki.

V vasi Rogati hrib nad Kolpo je na mitingih vodil mladinski aktivist Franček Ožbalt, ki je napisal za svoje pionirje tudi pesmico »Mladina pionirja«, ki sta jo pozneje uglasbila Marjan Kozina in Makso Pirnik.

V številnih vaseh so bili pogumni mladinci, ki so se pečali s partizansko kulturno rastjo. Med njimi sta bila tudi učitelja v partizanskih šolah Zefka Knavsova iz Brige, ki je vzgajala svoje pionirje, in Tonček Šega, ki je delal v naši vasi pod Snežnikom.

Dobro se še spominjam ve-

Marjan Tratar-Učo

XII. pohod po poteh partizanske Ljubljane

Ob 25-letnici prvega zasedanja AVNOJ in prazniku osvoboditve mesta Ljubljane bo tudi letos manifestativno tekmovalna prireditev »Po poteh partizanske Ljubljane«. Pohod se bo začel v soboto, 27. aprila, s pohodom »Po poteh tovarštva in spominov«, ki se ga bodo udeležile moške, ženske in mešane skupine pionirskih odredov nižjih razredov osnovnih šol. Prireditev se bo nadaljevala v soboto, 11. maja, s »Štafeto zmage« za mladinske moške in ženske ekipe ter s »Tekom zmage« za domače in tuje reprezentance. V nedeljo, 12. maja, bo manifestativni pohod »Po poteh tovarštva in spominov« za moške, ženske in mešane ekipe na 10.000 m dolgi progi in za pionirje in mladino na 5.000 m dolgi progi. Sledil bo »Partizanski marš« na 25.000 m dolgi progi za moške ekipe in na 8.000 m dolgi progi za ženske ekipe.

XII. pohod organizira poseben odbor. Vsi, ki se želijo prijaviti, naj pošljejo prijave na naslov: Odbor za pohod »Po poteh partizanske Ljubljane«, Komenskega 7. Prijave bodo sprejemali do 7. maja 1968.

Komisija za sprejem in razporejanje delavcev PRI VELETRGOVINI

»MERCATOR«

LJUBLJANA

POSLOVNA ENOTA »STANDARD«, NOVO MESTO

objavlja

prosta delovna mesta kvalificiranih delavcev v trgovini za delo v novi blagovni hiši v Novem mestu:

2 delovni mesti prodajalca s prakso v splošni trgovini (moški)
1 delovno mesto prodajalca iz kozmetične in galanterijske stroke

Pismene prijave pošljite na naslov podjetja do vključno 25. 3. 1968.

Ne zamudite!

V novi številki

Vaše revije

Začetek novega romana J. SUSANN

Dolina lutk

Zgodba o treh nenavadnih ženskah, ki živijo v svetu, kjer je seks orožje uspeha, kjer je ljubezen krinka sovraštva in kjer ljudje iščejo pozabe v mamilih — »dolini lutk«...

IN ZAČETEK NOVE SERIJE »LJUBLJENCI MILIJONOV«

Kot prvo vam predstavljamo

Princeso šansonov — Mireille Mathieu

OB 25-LETNICI SMRTI NARODNEGA HEROJA JANKA STARIHA IZ ČRNOMLJA

Junak, ki ga ne smemo pozabiti...

7. novembra lani je minilo 25 let, odkar je v bojih z Nemci padel v bližini Dobrovelj pri Celju prvi belokranjski narodni heroj Janko Stariha iz Črnomlja.

Bil je eden prvih borcev v Beli krajini. Boril se je v letih 1941–42, v času, ko je šlo za biti ali ne biti, medtem, ko je NOB v poznejših letih zavzela takšen obseg, da niti največji črnogledci niso mogli več devoniti v znago.

Narodni heroj Janko Stariha se je rodil leta 1922 v Črnomlju v uradniški družini. Svoja prva leta je preživel z mlajšo sestro in bratoma v Črnomlju, kasneje pa je odšel v Novo mesto, kjer je obiskoval gimnazijo. V Novem mestu je ostal vse do odhoda v partizane 1941.

Zgodaj je spoznal težo življenja, jo pomagal nositi in se učil upora

Odraščal je v toplem družinskem okolju in dokaj urejenih razmerah. Sedemnajstleten se je pridružil krogu napredne mladine. Poznal je težke razmere delavcev, saj je med počitnicami vedno delal v enem izmed črnomaljskih podjetij. V železovilarni v Črnomlju in v opekarni na Kanižarici je koval nova prijateljstva z nekaterimi najnaprednej-

Prvi belokranjski narodni heroj Janko Stariha se je rodil 1922 v Črnomlju. Komaj osemnajstleten je odšel v partizane. Bil je eden tistih borcev, ki so na čelu svojega bataljona jurišali na sovražnika.

šimi delavci. Ta srečanja so bila odločilna za vse njegovo življenje. Ze leta 1938 je postal član SKOJ in dve leti kasneje tudi član KPJ.

Njegovo delo in posamezne akcije, ki sta jih vodila SKOJ in KPJ ni ostalo prikrito. Njegovi domači še danes ne morejo pozabiti, kako je pokojni Janko z drugimi naprednimi črnomaljskimi mladinci ponoči pisal po hišah komunistične parole, zjutraj pa jih je moral njegov oče, ki je bil tedaj mestni stražnik, skupaj z občinskim slugom odstranjevati.

Zbiranje orožja ob misli na vstajo

Ko so 6. aprila 1941 sovražniki napadli Jugoslavijo, se je Janko z nekaterimi Črnomaljski prijavil za vojaško službo, vendar je tok dogodka prehitel namere dobrovoljcev. Vsi fantje so propad stare Jugoslavije in kapitulacijo vojske dočakali v Črnomlju.

Po razpadu stare Jugoslavije je v Črnomelj pripeljal vojaški vlak, ki je

Padel je 7. novembra 1942 v znani dobroveljski bitki. To je ena izmed njegovih prvih fotografij, ko je bil še dijak 4. razreda novomeške gimnazije.

Dve partizanski o Janezu in njegovi mudi Lizi

Janez Pavčič iz Mozlja v partizanski uniformi. Pravi, da je imel tudi več slik z mulo Liziko, a jih je (verjetno med hajkami) izgubil

„Naši so v Ljubljani“

Je že tako: tudi v najtežjih, najtemnejših časih so svetli, veseli trenutki. Če drugega ne, vsaj upanje, da bo nekoč lepše.

Večkrat je bilo lepo in veselo tudi v letih morije, trpljenja, krvi in žalosti. Zanimivo: nekdanji borci se vse raje spominjajo prav teh, veselih trenutkov, vse skupaj pa se počasi spreminja v spomine, na katere je vsak ponosen, najhuje pa je v glavnem že pozabljeno.

»Moj najsmrečnejši dan?« sprašuje za menoj Alojz Pantar, vodja gozdnega obrata KGP v Grčaricah. »Več veselih dogodkov v mojem partizanovanju je bilo,« se spominja. »Aprila 1944 sem bil z ribniškega področja premeščen v puškarsko delavnico glavnega štaba v Starih Zagah v zaščitnico. V začetku maja v zadnjem letu vojne smo se že pomikali proti Ljubljani prek Vinice, Vrbov-

Lizika ali Liza, kakor jo je Janez Pavčič iz Mozlja klical, je bila partizanska mula. Bila je pametna, celo bolj kot marsikateri človek. Vse je razumela, kar ji je povedal. Na besedo se je ustavila, šla spet naprej, stopila hitreje in odkrila sovražnika (človeka in žival) prej kot Janez. Takrat se je samo ustavila, postregla z ušesi, in Janez je takoj vedel, da je nekaj narobe.

Liziko so pripeljali na Kočevsko italijanski vojaki, vendar se je nekako znašla pri partizanih. Ne vemo, če so jo partizani ujeli ali pa je sama pobegnila k njim, ker je imela raje svobodno gozdove kot zatohle kasarniške hleve.

Lizika rešila partizansko pošto

»Spomladi 1943 smo kot vsak dan spet nesli pošto in literaturo iz TV 13 na TV 12. Ko smo Jože Lavrič (zdaj stanuje v Željah), mula Lizika in jaz,« mi je pripovedoval Janez Pavčič, »stopili iz grmovja pri Ajblu na glavno cesto, sem jaz, ki sem šel malo naprej, zaslišal korake. Stopil sem še malo naprej proti vrhu klanca in zagledal »sivce« (Italijane), ki so šli v koloni po štiri ali pet nam naproti.

Hitro sem se sklonil, zamahnil Jožetu in mudi z roko, da je nevarno, potem pa smo se vsi trije zapodili, kot bi nas veter nesel nazaj v grmovje, od koder smo prišli. Kalkih 200 m od ceste sem privezal mulo in ji dejal:

— Liza, kar lepo počakaj tukaj!

Pametna mula me je ubogala. Italijani so šli mimo, ne da bi nas odkrili. Potem sva šla z Jožetom spet na cesto, da bi pregledala, če je pot prosta. Mula pa je mislila, da sva nanjo pozabila, zato se je iztrgala in prišla za nama na cesto. Takrat sem spet zagledal Italijane, oni pa nas. To sva skočila z Jožetom, mulo pa sva kar pustila! Med begom sem pomislil na Liziko:

— Italijanska si bila in italijanska boš ostala!

Mula pa ni bila tega mnenja. Stekla je za nama. To smo tekli, loputali in ropotali, najbolj Liza! Bal sem se, da naju bo izdala, toda ni hotela zaostati za nama. Italijani so nas nehali loviti, in po kakšnem kilometru dolgem dirkanju smo se ustavili pri neki kamniti ograji.

Takrat sem bil tako vesel, da bi Liziko najraje poljubil, ker je bila tako pametna, da je rešila pošto.

Z mulo po vino

»Poleti 1943 so me fantje s TV 13 izvolili za ekonomo,« je začel drugo pripoved o sebi in mudi Liziki Janez Pavčič. »Komaj sem bil izvoljen, že so me fantje prosili:

— Vino bi radi pili. Pojdi, Janez, ponj na Mavren.

— Kako naj grem, ko je pa cesta vsa zasekana, ob njej pa so sovražne zasede, sem se nekaj časa branil, potem pa popustil.

Na mulo Liziko sem natočil dve »banki« po 22 litrov in še nekaj čutaric. Pri Mitlarih sem prišel srečno

mimo zasek in se začel spuščati po oickakasti cesti proti Mavrenu. Na nekem ovinku, kjer je bilo desno grmovje, levo pa škarp, se je Liza nenadoma ustavila, postregla z ušesi in pokimala. Vedel sem, da je nekaj narobe. Takrat pa že:

— Fermal!

— Glej jih, zelencev!

Zbežal bi, a bi me z rafali pokosili. Prijeli so me in razorožili. Bili so štirje mladi italijanski vojaki. Lizika, ki je videla, da so me ujeli, se je obrnila in zbežala.

Vojaki so me vzeli v središče in peljali po cesti proti Črnomlju. Vedel sem, da me bodo tam mučili in ubili, zato sem tuhtal, kako bi pobegnul.

Italijanci so se med seboj

pogovarjali vsega vruga in se smejali. Eden izmed njih je rekel tistemu, ki je nesel mulo, da je neumen, ker toliko nosi, in da naj vzame iz puške zapirac in mi jo da nositi. Ko sem imel spet puško, sem že vedel, kaj moram narediti. Izkoristil sem njihovo nepazljivost, zgrabil puško za cev in tresel na desno ter podrl dva. Preden sta onadva na levi izvlekla pištole, sem ju tudi podrl z udarcem puške. Nekaj časa sem potem vse štiri mlatic. Vendar se nisem smel dolgo zadrževati. Še kakih dvakrat sem kresnil na levo in desno, potem pa skočil v grmovje in jo mahnil na TV 13, kjer me je že čakala moja mula Lizika, ki je sama našla pot domov.

»LOVEC« lovsko zadruga

NOVO MESTO, Cesta herojev 8

Lovci, ribiči, taborniki in športniki, obiščite našo NOVO poslovalnico, kjer si boste lahko izbrali opremo po želji, okusu in zmernih cenah!

Kurirčkova pošta bo krenila na pot

Najmlajši se bodo spet podali po partizanskih poteh in s kurirčkovo pošto v torbica obujali spomin na narodnoosvobodilni boj

»Letošnja »Kurirčkova pošta« je že sedma po vrsti. Priprave za to največjo pionirsko akcijo se začne že v aprilu. Slovenski pionirji na svoji dolgi poti obiščejo skoraj vse partizanske kraje, spomenike NOB, sole in odrede in vso pot nosijo in skrbno čuvajo čestitke in pozdrave svojemu maršalu za rojstni dan.

Letos bo šlo na pot pet kurirskih torbic s pošto. Koroski pionirji jo bodo odnesli iz Slovenj Gradca, Stajarski iz Vidna ob Ščavnici, gorenjski iz Kamnika, primorski iz Dobrave, dolenski pionirji pa iz območja novomeške občine. Pošto bodo dolenski pionirji odnesli iz Občice pri Dolenjskih toplicah, kjer je bila med NOB glavna kurirska postaja — Slovenska glavna pošta osvobodjenega ozemlja.

Kurirčkova pošta se bo začela 8. aprila, 21. maja pa se bodo vse torbe združile v Ljubljani. Pionirji bodo tudi tokrat nosili v svoji torbi

Dnevnik, v katerega bodo opisovali važne dogodivljaje s poti, zemljevid, v katerega bodo sproti vpisovali prehojeno pot, in najboljše spise o razvoju pionirske organizacije v njihovem kraju od leta 1942 do leta 1946. Med potjo se bodo pionirji udeležili mitingov, raznih manifestacij in več pionirskih partizanskih pohodov. V krajih, kjer so bile med vojno partizanske sole, pa bodo na slavje povabili tudi bivše partizanske učitelje in njihove učence, ki bodo pionirjem pripovedovali, kako so se učili in kako so delali v svoji pionirski organizaciji.

Te dni je bil v Novem mestu poseben posvet zastopnikov občinskih odborov in združenj DPM in ZB dolenskih občin. Pogovarjali so se o poti, po kateri bodo pionirji odnesli torbo, in o nekaterih skupnih medobčinskih manifestacijah. Največji slovenski pionirski akciji naj bi prisločile na pomoč tudi druge družbene organizacije, posebej taborniki, LT, mladina, rezervni oficirji, gojenci predvojske vzgoje, KS in SZDL.

Dolenski pionirji bodo obesili kurirčkovo torbo na rama 8. aprila ob 10. uri v Občici pri Dolenjskih Toplicah. Drugi dan jo bodo predali Grosupelčanom, ki jo bodo

Poziv borcem petnajste ali belokranjske brigade

Za proslavo 25-letnice ustanovitve XV. SNOUB ali Belokranjske, ki bo 1. septembra v Metliki, potrebuje stalni odbor naslednje podatke o borcih: ime in priimek, rojstni podatek, kraj rojstva in bivanja, od kdaj do kdaj je bil v XV. SNOUB, čin, položaj, četa in bataljon ter navedba odlikovanj, medalj itd.

Ti podatki bodo služili še za določitev naklade zgodovinske knjige o brigadi, zato naj jih nekdanji borci Petnajste pošljejo do 1. maja na naslov: Stalni odbor XV. SNOUB pri ZZB NOV Slovenije, Ljubljana, Beethovnova ulica 10, soba 1.

Komisija za agitacijo in propagando XV. SNOUB

POIZKUSITE NAŠE MESNE PROIZVODE

in ostanite tudi njihov potrošnik!

POSEBNO VAM PRIPOROCAMO:

- kranjske klobase
- lovsko salamo
- šunkarico
- vse ostale vrste klobas in salam

Za hrenovke, pečenice in safalade sprejemamo posebna naročila.

OBRAT
KLAVNICA
tel. 72-231

bil poln opreme, orožja in hrane. Črnomalci in okoličani so pridno praznili vagone s hrano in drugim. Janko je s pomočjo strica prvoborca Lojzeta Doltarja in nekaterih črnomaljskih mladincev prenašal orožje v skrivališče blizu železniške postaje. S tem orožjem, predvsem puškami, strelivom in ročnimi bombami, se je pozneje oborožila prva belokranjska partizanska četa.

Vojne grozote, strelji, in kri so zahtevali pogum

Junija 1941 je Janko odšel od doma in se v okolici Novega mesta pridružil partizanski četi, ki se je zbirala na tem področju. Že isto leto je bil kot četni komandir težko ranjen v trebuh v boju na Bučki. Zdravil se je v Novem mestu, kjer je pri starih znancih dobil varno skrivališče. V tistih dneh mu je mnogo pomagala družina prof. Janka Jarca iz Novega mesta, pri kateri je stanoval še pred vojno, ko je bil dijak.

Ko je ozdravel, se je pridružil enotam II. grupe, kjer je napredoval do bataljonskega komandanta. V začetku 1942 je postal Jankov bataljon (tako se je kasneje tudi imenoval) znan po vsej Dolenjski, saj je sodeloval v vseh pomembnejših akcijah na Dolenjskem, posebno na področju časne italijansko-nemške meje. Ena najbolj znanih akcij Jankovega bataljona je bil napad na italijanski železniški transport pri Verdu, kjer so partizani osvobodili na stotine Slovencev, ki so jih Italijani peljali v internacijo.

Važne in odgovorne naloge so ločile Janka od Bele krajine

Skupaj z II. grupo odredov se je na čelu svojega bataljona Janko Stariha prebijal spomladi 1942 na Stajersko, kjer je pomagal pri organizaciji zamrlega narodnoosvobodilnega gibanja na tem težavnem območju. S svojim bataljonom se je zadrževal v bližini Celja, kjer je ostal do svoje smrti.

V oktobru 1942 naj bi Janko po odločitvi Glavnega štaba zapustil svoj bataljon in se odpravil na novo dolžnost: postal je oficir za zveze in vojaški inštruktor za Dolenjsko in Belo krajino.

V bližini Celja so Nemci bataljon obkolili. Vedeli so za njegovo začasno bivališče, saj je domači izdajalec dobro poznal ta kraj.

»Boriti se, čeprav do zadnjega diha«

Nemci so napadli z veliko premočjo. Neenak boj je trajal dva dni. V težkih bojih je padlo z Jankom še okrog 50 borcev, več deset pa jih je bilo ranjenih in zajetih. Po končanih bojih so Nemci trupla padlih privlekli v Celje in jih razstavili pred Narodnim domom. Tu so padle in ujele partizane celjski nemškutarji več dni zasramovali in pljuvali. Neki nemški policist je posnel partizane in na sliki je mogoče opaziti na Jankovem telesu poleg strelne rane v glavi še 17 vbodov z bajonetom.

Po nekaj dneh so Nemci ujele partizane v Gradcu obglavili in jih kasneje pokopali na celjskem pokopališču

Sele 1959. leta je Jankova mama našla skupni grob, kjer je pokopan Janko in njegovih 50 borcev.

Pred nekaj leti je bil v bližini Celja postavljen mogočen spomenik, ki spominja mimoidece na pogumne borce iz znane dobroveljske bitke.

Spomin na preprostega nasmejanega in hrabrega fanta ter predanega borca

Pokojni Janko je bil 1951 proglašen za narodnega heroja. Njegovih soborcev in sodelavcev iz prvih vojni let in prijateljev iz predvojnih dni skoraj ni več. V Novem mestu se je seznanil s številnimi aktivisti. Med njimi naj omenimo Nika Siliha, Frančka Sajeta, Bogdana Osolnika, s katerimi ga je vezalo tudi osebno prijateljstvo.

V najtežjih dneh vojne vihre je Janko Stariha srečal pokojna generala Staneta Rozmana in Dušana Kvedra, ki je ob drugi obletnici Jankove smrti sporočil to žalostno novico njegovim materi.

V Črnomlju, svojem rojstnem kraju, je Janko Stariha zlasti med mladino le malo znan. Zdaj, ko je preteklo četrto stoletje od njegove smrti, spominja nanj le skromen in zanemarljen spob ostal za vedno v spominu kot preprost fant, vedno nasmejan in pripraven. Tistim pa, ki se ga še spominjo, ljen za šalo, hraber partizan, odličen komandant ter predan in zvest soborec.

Njegovo ime, delo in boj pa bo ostalo vgrajeno v temelje revolucije, kateri je ostal zvest kot tisoči rodoljubov tudi za ceno življenja.

F. S.

Razpisna komisija KOVINSKEGA PODJETJA RIBNICA

razpisuje prosti delovni mesti:

1. TEHNIČNEGA VODJE PODJETJA 2. VODJE KOMERCIALE

Kandidat mora poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:

pod 1.: da je strojni inženir z najmanj 3-letno prakso na vodilnih delovnih mestih v sorodnih podjetjih ali strojni tehnik z najmanj 5-letno prakso na vodilnih delovnih mestih v sorodnih podjetjih in ni bil kaznovan; pod 2.: da je strojni tehnik s prakso v komercialnih poslih ali da je ekonomski tehnik s 3-letno prakso v komercialnih poslih. Nujno je poznavanje del v kovinski industriji. Za delovno mesto pod 1. poskusna doba ni predpisana, pod 2. pa je poskusna doba 3 mesece. Razpis velja do zasedbe delovnih mest.

Kandidati naj pošljejo prijave tajništvo podjetja z opisom dosedanjega službovanja in dokazilih o strokovni izobrazbi.

Zakaj ne kulturno-prosvetna enota?

Brežiški občinski svet ZKPO bo imel v soboto, 16. marca, redno letno skupščino — Ob tem smo zaprosili za razgovor predsednika Jakoba Dernača — Osrednje vprašanje je bilo: kako je s sodelovanjem s spodnjeposavskimi občinama Krško in Sevnica

Na naših sejah in posvetih smo pogosto razpravljali, kako bi utrdili kulturno-prosvetno dejavnost v brežiški občini. Iskali smo nove, po našem mnenju bolj privlačne oblike dela. Sobotna skupščina občinskega sveta naj pokaže, kako smo v svojih prizadevanjih uspeli. Imamo namreč tudi društva, kjer se sprotajajo pravice. Ko sem ob enem od obiskov takega društva vprašal sekretarja krajevne organizacije ZK, zakaj tako mrtvilo, mi je odgovoril, da je odbor na čelu s predsednikom slab in brez volje do dela. Pa vendar politični aktiv ni storil ničesar. Sicer pa je treba priznati, da je večina naših prosvetnih

društev delavskih ter iz leta v leto zanje večje uspehe. S podobnimi problemi — med njimi je financiranje — se ubadajo tudi v sosednjih občinah, v Krškem in Sevnici.

Prosimo, sodelujte!

Naprašamo vse, ki vedo za arheološke izkopanine ali jih imajo, naj o njih obvestijo Dolenjski muzej v Novem mestu. Če pri oranju ali kopanju zemlje najdete črepinje glinastih posod, razne kovinske dele ali druge, vam neznane predmete, ne vrzite jih stran, temveč jih shranite in o najdbi obvestite muzej. — Največkrat gre pri tem za stare grobove. Le strokovnjak iz muzeja bo lahko presodil, če je najdba zgodovinsko pomembna ali ne.

DOLENJSKI MUZEJ
NOVO MESTO

Mali kulturni barometer

NA 9. SEJI SVETA ZA PROSVETO IN KULTURO pri občinski skupščini Novo mesto so razpravljali o poročilu komunalnega zavoda za zaposlovanje (tema Poklicno usmerjanje in zaposlovanje mladine), sprejeli so poročilo o izpolnjevanju verifikacijskih pogojev gimnazije v Novem mestu, govorili so o razpisih delovnih mest učiteljev in vzgojiteljev v vzgojnih in izobraževalnih zavodih ter o pripravah za ureditev šolske restavracije v Novem mestu.

ZA ZUPANČEVO BRALNO ZNACKO po najnovejših podatkih tekmuje v štirih dolenjskih občinah (novomeški, metliški, trebnjski ter črnomaljski) več kot 2000 učencev. Tekmovanje so prvi začeli menda v Sentrupertu. V prihodnje bi po zgledu ostalih slovenskih področij veljalo tek-

movanje prenesti tudi na srednje šole.

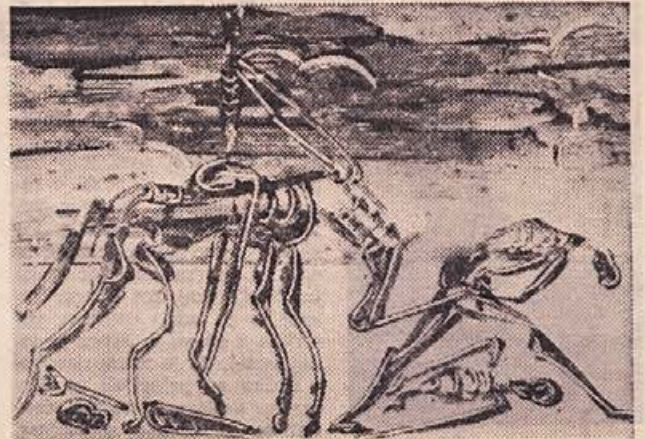
OZIVLJENA DOLENJSKA PROSVETA? Na sestanku izvršnega odbora zveze kulturno-prosvetnih organizacij so prejšnji teden govorili o izdaji brošure v počastitev stoletnice slovenskega gledališča. Za izdajo brošure se zavzema zlasti tov. Bogo Komelj, ki je na sestanku ugotavljal, kako zelo potrebno je v taki obliki zbrano gradivo. Čeprav denarna sredstva še niso zagotovljena, bodo zbrali gradivo. Objavili bi izvešček iz teksta o narodni čitalnici v Novem mestu, brošura bo prinesla tekst o Ivanu Vrhovcu, ki je v preteklem stoletju uspešno vodil gledališče v Novem mestu, objavljeno bo tudi gradivo o Linhartovem delu. Ta veseli dan ali Matiček se ženi. Tov. Jože Skufca bo prispeval študijo o genozu Jarčevega romana Novo mesto, razen omenjenega gradiva pa bi brošura prinesla tudi vrsto praktičnih napotkov za gledališke družine na terenu.

NAJBOLJ ISKANE KNJIGE V JANUARJU so bile: Integrali Srečka Kosoveca, Che Guevara, vitez gverile (Djuka Julius), Mihaela Solohova Tihhi Don, Toneta Svetle Ukana (II. del) ter roman Njeno življenje (Guy de Maupassant).

TRETA STEVILKA SODOBNOSTI, literarne revije, prinaša prozo Božje drevo Milana Šega, pesmi Jožeta Smita (Kolesar iz cedilke), Dimitrija Rupla prozo Razpoka v soncu (II) ter pesmi Vladimira Gajška. P. B.

ci. Na našo pobudo je zato doslej prišlo že do štirih skupnih posvetov, pač zato, da bi uskladili našo kulturno-prosvetno dejavnost in jo nadalje razvijali pod imenom kultura in prosveta Spodnjega Posavja. Tak način sodelovanja bo medsebojna pomoč pri izvajanju medobčinske kulturno-prosvetne problematike in skupnega programa.

Odločili smo se za skupno revijo, ki bo ves letošnji maj; predvsem pa želimo, da bi s kulturnimi dobrinami segli prav v vsako hrbovsko vas. Tudi o tem bomo govorili na sobotni skupščini, na katero smo povabili tudi predstavnike iz Krškega in Sevnice. Želimo si uspešnega medsebojnega sodelovanja!

V soboto Simčičeva razstava

V soboto, 16. marca ob 18. uri, bo v Dolenjski galeriji odprta razstava 53 monotipij in olj slikarja in grafika Rudija Simčiča iz Ljubljane. Ljubitelji umetnosti vabimo na otvoritev in ogled razstave, ki bo zanimiv likovni dogodek. Novomeščani pa se bodo hkrati seznanili z umetnikom, ki tokrat prvič razstavlja v dolenjski metropoli. Na sliki: RUDI SIMČIČ — VOJNA

Pred sto leti v Novem mestu

»Novice«, letnik 1868, stran 102:

Novomesto 15. marca. +. — Danes je čitalnica naša na svojem gledališčnem odru predstavila slovečo Ravpachovo žaloigro »Mlinar in njegova hči«, katero je poslovenil žalbog pregodaj umrlji slovenski pisatelj Fr. Malavašič. Znano je, da ta igra tudi med nemškimi spada med najtežje; radovedni smo tedaj bili, kako bo šla našim domoljubnim prostovoljcem izpod rok. Tolikanj bolj nas je tedaj veselilo, da po pravici moremo reči, da je bila predstava izvrstna; ni čuda tedaj, da je bila z občno in glasno pohvalo sprejeta. Ker gre tukajšnji čitalnici zasluga, da je prva to imenitno in težko igro v slovenskem jeziku spravila na oder in tako zopet protivnike našega jezika vnovič djanjsko prepričala, kako neslani so vsi protigovori in kako hudobna vsa obrekovanja zaradi olikanosti našega jezika, naj mi bode dovoljeno naštet, ktere so pripomogle v lepi uspeh igri. »Mlinar Crnot«, bil gosp. Kalčič, njegova hči »Micika« je bila gospodična Zajdelnova, »županja« gospodična Semenova, »Korenka« gospa Baharjeva, njen sin »Janko« g. Zajdelj, »Pivek« g. Rorman, »Meta« gospodična Durinčeva, »Matija« g. Krištof, »Luka grobkop« g. Pogačar. Vsi so svoje naloge veče ali manje prav dobro rešili in cela igra

se je tako dobro vjemala, da je bilo veselje. Glavne in najtežje naloge »mlinar Crnot«, hči »Micika« in »Janko« — mlinarski hlapec — so se vršile tako izvrstno, da smo se res čudili; gospodična Zajdelnova se je pa posebno v 5. dejanju krasno odlikovala. Kar se scenerije tiče, bila je v vsem lepo urejena, in posebno še pokopališče, ktero je g. Wagner čudovito hitro in tako lepo sestavil, da za-

služi očitno pohvalo za svoj trud. Se nikdar ni bilo vkljub višji vhodini tolikanj ljudstva privrelo v čitalnico kakor ta večer; mnogo ljudi se je moralo vrniti, ker se stati niso prostora dobili.

Tako nam je čitalnica naša zopet pripravila en mikaven in znamenit večer, ktereja ne bomo kmalu pozabili. Nas pa so ta večer še posebno želje obhajale, da bi pisatelji naši bolj marljivo bili v spisovanju slovenskih bodisi izvornih bodisi prevedenih iger, da bi rodoljubnim igralcem gradiva za slovensko gledališče ne pomanjkovalo, kajti zapaziti smo, da so naši slovenski igropisalci nekako zadremali, ker to, kar zdaj imamo, so le dela prejšnjih let.

»Gospa Judit« v Novem mestu?

Branka Verdonik, znana dramska igralka, ki je letos praznovala 30-letnico umetniškega delovanja, bo morda še v tej polovici leta nastopila v Novem mestu s scensko adaptacijo Cankarjeve povesti Gospa Judit. Zveza kulturno-prosvetnih organizacij v Novem mestu bo igralko takoj, ko bo finančno stanje za letošnje leto razvidno, povabila. S tem bi v Novem mestu proslavili 50-letnico Cankarjeve smrti. Branka Verdonik je v Trstu, v Novi Gorici in Gorici, v Kranju, Kopru, Idriji in drugje. Nekaterim Novomeščanom je prav gotovo še v spominu iz televizijske oddaje Neznana Tališa (Cankar, tekmovalca med Celjem in Novim mestom), ko je nastopila z odlikom iz Gospe Judit.

V VSAK SLOVENSKI DOM KNJIGE PREŠERNOVE DRUŽBE!

Zanimivosti iz Študijske knjižnice

Magistra farmacije Emilija Fonova je dala knjižnici v varstvo nekaj zanimivih predmetov — Morda tudi vi hranite doma kaj takega, kar bi knjižnico zanimalo? Knjižnica vam bo hvaležna, če boste prinesli na vpogled pisma, rokopise ali predmete slovenskih kulturnih delavcev — Društvo bibliotekarjev pred ustanovitvijo — Organizacija potujoče knjižnice

Študijska knjižnica Mirana Jarca v Novem mestu je znova dobila nekaj zanimivih predmetov, ki jih je že uvrstila v vitrine na hodniku knjižnične stavbe. Magistra farmacije Emilija Fonova je dala knjižnici v hrambo tri medalje s Prešernovo podobo, izdane ob raznih Prešernovih proslavah v preteklosti. Ena med njimi je s trobojnic in Prešernom v emalj, v knjižnico pa je prišlo tudi več značk slovenskih taborov (leto mineva sto let taborov), spominska značka, izdana ob znanih dogodkih na Zaloški cesti v Ljubljani, ter več značk, izdanih ob raznih jubilejih bivše Kranjske. Vodstvo Študijske knjižnice je z veseljem sprejelo omenjene predmete v hrambo ter jih

razstavilo. Ob tem pa, ko se tovarišici Fonovi za predmete najlepše zahvaljuje, prosi vse občane, ki imajo v lasti zanimivosti, ki zavedajo slovensko književnost (pisma, rokopise, posebne redke izdaje knjig), naj jih prinesejo knjižnici na vpogled, da jih bo evidentirala. Vsaka, na videz morda prava malenkost lahko znanstvenim delavcem, ki se ukvarjajo s slovensko kulturo in literarno zgodovino, pomeni zelo veliko. Pred letom dni smo v Dolenjskem listu začeli z akcijo »stari slovenski tisk«, s katero smo hoteli izvedeti, če se na našem področju še nahajajo kakšne zanimive stare knjige. Odzvalo se je več ljudi, ki hranijo doma tiske, o katerih poročajo in ki jih je naša lite-

rarna zgodovina že znanstveno obdelala. Vendar v vsej akciji nismo našli večje zanimivosti. Društvo bibliotekarjev, ki ga ustanavlja na našem področju matična knjižnica, to je knjižnica Mirana Jarca v Novem mestu, bo v svojem delu zajelo tudi to področje. Občani, ki se žele vključiti v društvo bibliotekarjev, dobe vse informacije v Študijski knjižnici.

In še novica o knjižničarstvu: potujoča knjižnica, o kateri smo poročali pred časom, bo v kratkem organizirana. O ljudskem knjižničarstvu posebej pa bodo govorili na obnem zboru zveze kulturno-prosvetnih organizacij v Novem mestu. Občni zbor bo v aprilu.

PETER BREŠČAK

Kettejeva soba na Premu

Odbor za ureditev Kettejeve sobe na Premu je prosil Študijsko knjižnico Mirana Jarca v Novem mestu za fotografije gradiva v zvezi s slovenskim modernizmom Dragotinom Kettejem, da jih bodo razstavili. Ker je Kettejevo bivanje v Novem mestu eden svetlih trenutkov dolenjske kulturne zgodovine, bi bilo prav, da bi Novo mesto Premu darovalo gradivo, ki ga žele. Slavistično društvo bi se slovesnosti na Premu udeležilo (to ima v svojem načrtu več takih izletov, ki pa ne bi bilo samo za člane). Omenimo naj še, da so dijaki novomeških šol pred letom dni podprli odbor za ureditev Kettejeve sobe tako, da so kupovali tako imenovani Kettejev dinar, liste, kot so v navadi, kadar zbirajo denar za obnavljanje domov slovenskih pisateljev.

Brusniški »Vozel« na odru

Delovanje igralske skupine »Vinko Paderšič« v Brusnicah je za nekaj časa zamrlo. Pred kratkim so našli dirali veseloigro »Vozel«, v kateri igrajo učitelji in vaška mladina. Uprizorili so jo doma, na Slatniku in Stopičah, v načrtu pa imajo nastop v Gabrju. Z igrjo »Vozel« je »prebit leda« za nadaljnje delovanje brusniške igralske družine.

ZNAMENITI DOLENJSKI TEHNIKI

Avugst Guzelj (1864—1931), pionir slovenskega gozdarstva; rodil se je v Škofji Loki, realko je končal v Ljubljani, študij gozdarstva pa na Dunaju. Prakso in službo je opravljal v Kočevju, nekaj časa v Bosni, na Koroškem, na Gorškem in v Istri. Od leta 1895 je bil gozdarski referent, nato gozdni nadkomisar za okraje Črnomelj, Krško in Novo mesto. Obenem je poučeval gozdarske predmete na kmetijski šoli na Grmu. Guzelj je bil prvi vidnejši pisec gozdarske stroke; njegovo najpomembnejše delo je Navod za oskrbovanje malih gozdnih posestev na Kranjskem in Primorskem, ki je izšlo v desettisočih izvodih, poleg drugih publikacij in številnih člankov v Kmetovalcu. (Fr. Sevnik, str. 46—48)

Franc Hočevar (1853—1919) spada med naše ugledne matematike, ki so se uveljavili izven domovine. Rodil se je v Metliki, gimnazijo je obiskoval v Ljubljani (1864—1871), filozofske študije, matematiko in fiziko je končal na Dunaju (1875). Nekaj časa je bil gimnazijski profesor v Innsbrucku, kjer se je habilitiral za privatnega docenta (1883). Leta 1891 je bil izvoljen za izrednega, leta 1894 za rednega profesorja na nemški tehnični fakulteti v Brnu. Leta 1895 so ga povabili na enako šolo v Gradcu. Na graški tehnični je bil devetkrat izvoljen za dekana, večkrat pa so mu ponujali položaj rektorja. Kljub visokemu položaju za tedanje čase je ostal zaveden Slovenec. Napisal je 21 pomembnih znanstvenih razprav ter večje število šolskih knjig za pouk aritmetike in geometrije v vseh razredih avstrijskih gimnazij in realk. Ze pred prvo vojno so bile te knjige prevedene v hrvaščino, srbsčino in angleščino. (J. Pavšic in L. Cermelj, str. 55—58)

Nace Klemenčič (1853—1901) spada med starejše slovenske fizike. Rodil se je v kmečki družini na Kamnu pri Trebnjem; gimnazijo je končal v Novem mestu (1871), matematiko in fiziko je študiral na filozofski fakulteti v Gradcu, kjer je bil 1879 promoviran za doktorja iz področja molekularne mehanike, kasneje se je pečaj predvsem s problemi elektrike in magnetizma. Bil je asistent na fizikalnem inštitutu in 1881 je postal privatni docent v Gradcu; 1895 so ga imenovali za rednega profesorja tehnične visoke šole v Innsbrucku. Zaradi znanstvenih izsledkov je bil predlagan za rednega profesorja fizike na dunajski tehnični in za dopisnega člana dunajske akademije znanosti, toda nenadna smrt v rojstnem kraju, kjer je bil na počitnicah, je preprečila Klemenčiču nadaljnji vzpon. (L. Cermelj, str. 70—73).

(Se nadaljuje)

Vabilo za tri občine

Član predsedstva občinskega sveta Zveze kulturno-prosvetnih organizacij v Brežicah so se te dni spet sestali in se pogovorili o dokončnih pripravah na redno skupščino, ki je sklicana za soto, 16. marca. Tedaj bodo poročali o svojem delu odbori za glasbeno, likovno in dramsko dejavnost. Izvolili bodo novo vodstvo občinskega sveta.

Na skupščino v Brežicah je vabilenih 40 delegatov prosvetnih društev, zastopniki Zveze kulturno-prosvetnih organizacij iz krške in severniške občine ter predstavniki družbenih organizacij iz domače občine.

Prve lopate za rezervoar

Prebivalci tistega dela Pavlove vasi, ki še nima vodovoda, so začeli zbirati denar zanj. Zimo so izkoristili za kopanje rezervoarja. Na vodovod se bo priključilo 18 do 20 gospodarstev. Vse priprave vodi vodovodni odbor. Če bodo dobili nekaj pomoči od občinske skupščine, računajo, da bo vodovod dokončan prihodnje leto. Vaščani so pripravljeni na prostovoljno delo.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Vilijana Ivančević iz Kladja — Dražena, Darinka Korenini iz Zagaja — Romana, Alojzija Kužner iz Pokleka — deklico, Antonija Kunšek iz Trebeže — dečka, Amalija Dirnbek iz Piršenbrega — deklico, Hermilina Špehar iz Črešnjice — deklico, Fanika Turkovič iz Otoka — Nedeljka, Amalija Perian iz Razvaze — dečka, Jožeta Cerjak iz Raven — Rudija, Matilda Dobogovič iz Trstenika — Vesno, Angela Šibila iz Sevnice — Jožico, Ivanka Jurkas iz Skopje — Bojana, Ivanka Zobarč iz Jesenice — Jožeta, Marija Sušin iz Sel — Gorazda, Zofija Strajnar iz Gor. Lenarta — dečka, Jožeta Najger iz Brezovice — Tomaža, Božidar Poviš iz Obrežja — deklico, Terezija Šoško iz Sobotne vasi — deklico, Nada Baškovič iz Skopje — Jožico, Marija Sotšek iz Trebeže — Tatjana, Nada Stijakovič iz Nedjelje — dečka, Barica Juranko iz Srebrnjaka — Damirja, Anika Šaple iz Galgova — dečka, Stefica Horvatič iz Senkoveca — Dijana, Ivana Stefančič iz Gor. Pirošice — Darka, Frančiška Ribič iz Loga — deklico, Pavla Bregar iz Brezovega — Alenka, Jožica Ambrožič iz Župeče vasi — Branka.

BREŽIŠKA KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: Pavlo Skledar, strojni ključavničar iz Drenja je padel pri nogometu in si poškodoval desno koleno; Vilim Dončič, soboslikar iz Luga, je padel z drevesa in si zlomil levo roko; Josipa Zganjerja, vajenca iz Luga, je nekdo pretepel in mu poškodoval glavo; Alojz Kozole, sin kolarja iz Viher, si je na krožni žagi poškodoval levo roko; Antonija Kladnički, upokojenka iz Kladnika, je padla z voza in si zlomila levo nogo; Jožeta Slemenšek, bč delavca iz Pokleka, je padla iz vlaka in si poškodovala desno nogo.

NOVO V BREŽICAH

ZENE IZ BREŽIC IN OKOLICE so slavile svoj praznik v četrtek zvečer. Najprej so poslušale v dvorani prosvetnega doma kulturni program. Zapel jim je ženski zbor pod vodstvom ravnateljice glasbene šole, nakar so pripravili bogat program učenci osnovne šole v Brežicah. Zlasti prikupen je bil nastop varovancev otroškega vrta. Dvorana je bila do kraja zasedena in mnogi obiskovalci prosilave so se morali zadovoljiti s stojščami. Pionirke s košaricami pomladnega cvetja so z odra pozdravile žene in jim nato razdelile šopke zvoncev, ki so jih zanje nabrali otroci. Po proslavi je bilo v narodnem domu družabno srečanje s srečolovom. Dobitke so pripevala podjetja.

ISNI SVET NOVE STOLPNICE. Na cesti 21. maja je na zadnji seji izglasoval predlog, da bi imeli v stavbi oddelke varstvene ustanove za predšolske otroke. Stanovaleci upajo, da bodo sprejeli

Podpora občine za vodovod?

V zadnji številki našega lista smo pisali, koliko je vreden vodovod, ki ga gradijo občani Jesenic, Obrežja, Brežanskega sela in Nove vasi: cenijo ga na 46 milijonov S din. Velik del tega so prebivalci že prispevali v denarju in delu. Globoko so posegli v žep, zato pričakujejo, da jim bo vsaj ob koncu priskočila na pomoč občinska skupščina. Vsak dinar, ki ga bo dala, je že nekajkrat oplemeniten.

Gradnjo vodovoda za štiri vasi jeseniškega okoliša po svoji vrednosti in pomenu presega krajevne meje in upravičeno zasluži ne samo moralno, ampak tudi denarno podporo širše skupnosti. Vode te akcije s tovarišem Alojzem Zokajem na čelu pričakujejo, da bodo odborniki znali ceniti njihove napore in ne bodo ostali gluhi za želje po pomoči.

Dobovčani spet protestirajo

Za stanovanjsko sosesko v Dobovi je občinska skupščina na zadnji seji sprejela zazidavalni načrt. Na jugu omejuje sosesko cesta Brežice—Harmica, na vzhodni strani cesta

Dobova—Kapela, na severu krajevna pot ob železniški progi in na zahodu spet krajevna pot, ki veže prostor pred železniško postajo s cesto Brežice—Harmica.

Taborniki materam

Dan žena so proslavili tudi brežiški taborniki. Mamice MEDVEDKOV in CEBELIC in matere drugih tabornikov so dva dni pred praznikom povabili v dvorano obrata SLOVENIJA VINO, kjer jih je pozdravila Rozika Bohinčeva kot starešina odreda. Poudarila je pomen specializiranih organizacij za vzgojo otrok, posebej še zdaj, ko se začenja za starše nov delovni čas.

Gostjam so nato taborniki prikazali kratek kulturni program

Prvotni zazidavalni načrt je bil razglašen aprila 1964 in prebivalci so imeli nanj precej pripomb. Načrt je tedaj pripravil oddelke za urbanizem pri Zavodu za napredek gospodarstva v Celju. Občinska skupščina je nato naročila popravke pri REGIONU in ga popravljenega ponovno predložila v obravnavo občanom. Projektanti so upoštevali vse bistvene pripombe, vendar se ljudje z načrtom spet niso strinjali, ker so na njihovih zemljiščih predvidene nove hiše. Skupščina vseh teh pripomb ni upoštevala, ker sicer sploh ne bi mogli urbanistično urediti tega kraja.

Z OBČNEGA ZBORA BREŽIŠKEGA GASILSKEGA DRUŠTVA

Gasilci še gorivo sami plačujejo

Lani so šli sedemkrat gasit — Gasilci se morajo zavarovati sami, ker društvo za to nima denarja — Primanjkuje jim cevi, na avtomobilih pa bi morali čimprej zamenjati izrabljene gume

Brežiški gasilci so se leto zbrali na 86 občnem zboru. V svojo sredo so za to prilžnost povabili več gostov.

Predsednik društva tovarš Bruderman se je v poročilu zavzel za preureditev gasilškega doma, ker sedanji prostori niso več primerni za uporabo. PDG iz Brežice je lani poseglo vmes pri sedmih požarih. Tov. Bruderman je pohvalil delo preventivne službe in ji zaželel, da bi se še pojačila in tako omejila število požarov.

»V društvu je zdaj 44 članov, 2 članici in mladinska desetina,« je poročal tajnik Lapuh. Zahvalil se je vsem delovnim kolektivom, obrtnikom in posameznikom za pomoč pri organizaciji proslave ob 85-letnici društva.

Blagajnik Božič je opozoril prisotne, da bi bilo na računu lahko veliko več denarja, če ne bi bili prisiljeni iz društvene blagajne kriti tudi stroške za porabo goriva vseh, kadar je gasilski avtomobil krenil na mesto požara.

V razpravi je tov. Marolt dejal, da je že skrajni čas, da dobi društvo cevi, brez katerih intervencija pri požarih ne more biti uspešna. Pa tudi denar za bencin bi morali dobiti povrnjen.

Gospodar društva tov. Grahek je opozoril na izrabljene gume na avtomobilih. Specialno vozilo je v tako slabem stanju, da ogroža promet na cesti in gasilce, ki jih prevaža gasit. Zelo

Predsednik glavnega odbora RK Slovenije Ivo Majdič si ogleduje bogato zalogo vložnega sadja, sadnih sokov in drugih živil v shrambi šolske kuhinje v Pišecah, ki je dobila prvo zvezno nagrado RK Jugoslavije. (Foto: S. Ostreljč)

POMANJKLJIVA ZAŠČITA STROJEV IN SLABA NAPELJAVA

Skrajni rok za razvojne programe

Delovne organizacije in zasebni obrtniki napravijo zelo malo za izboljšanje delovnih pogojev — Za to so potrebne investicije

Delovna inšpekcija je lani pregledala 172 obratov družbenega in zasebnega sektorja in s tem zajela približno 70 odstotkov zaposlenih. V obratih, kjer je nevarnost za poškodbe večja, je opravila tudi po več pregledov.

Največ pomanjkljivosti je inšpekcija ugotovila pri elek-

tričnih napravah. Sem sodijo neustrezne in improvizirane napeljave, nestrokovno priključeni elektromotorji in druge naprave ter slabo zavarovanje pred električno nepetostjo.

Zelo pogosto so pomanjkljivo zaščiteni razni stroji, medtem ko se zaščitnih sredstev ponekod sploh ne poslužujejo. Inšpekcija je vodstva obratov opozorila še na neurejene sanitarije, na slabo osvetlitev delovnih prostorov, na nezadostno ogrevanje, prevelik ropot, slabo prezračevanje in podobne stvari. To ni samo škodljivo za zdravje zaposlenih, ampak ima za posledico zmanjšano delovno storilnost in kakovost opravljenega dela.

Kaže, da večina delovnih organizacij in zasebnih obrtnikov upošteva naročila inšpekcije v določenih rokih,

zelo malo pa napravijo za izboljšanje delovnih pogojev. To je povezano z večjimi investicijami, ki bi jih morali vsebovati razvojni programi. Delovne organizacije bi te programe morale sprejeti že v minulemu letu, vendar marsikje tega še niso napravili. Morali bodo pohiteti, sicer jim grozi kazen, ki jih bo osušila za velike zneske.

Vpis v plesni tečaj

Samo še do ponedeljka sprejema delavska univerza v Brežicah prijave za plesni tečaj. Trajal bo šest sobot po štiri ure. Zagotovljeno je dobro strokovno vodstvo. Ob vpisu morajo udeleženci plačati šolnino 20 novih dinarjev.

Ljubitelji plesa, zdaj imate prilžnost, da se naučite starih in novih plesov! Vse podrobnejše informacije dobite na upravi delavske univerze.

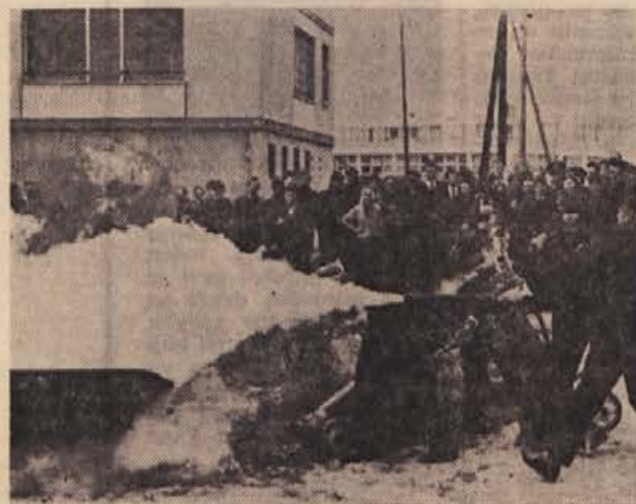
KMETIJSKO IN TRGOVSKO PODJETJE AGRARIA — Brežice

razpisuje po sklepu delavskega sveta

LICITACIJSKO PRODAJO za:

- stavbo, gospodarsko poslopje v Selah, k. o. Sela, na parc. št. 117, stavbišče in dele parcel št. 584/3 travnik in 242/2 travnik s skupno površino okrog 0.3500 ha;
- stavbo, stanovanjska hiša v Selah, v k. o. Sela na parc. št. 117, stavbišče in parcelo št. 584/7 vrt 0.1020 ha. Licitacija pod točko 1. in 2. bo 27. 3. 1968 ob 8. uri na kraju samem v Selah;
- zemljišče v k. o. Blatno, parc. št. 1010 travnik 0.6798 ha, k. o. Dečna sela, parc. št. 596 njiva 0.2265 ha in travnik 0.0420 ha, k. o. Dečna sela parc. št. 601 njiva 0.0683 ha, k. o. Dečna sela parc. št. 602 njiva 0.2917 ha, k. o. Piršenbreg, parc. št. 109/1 travnik 0.4773 ha, k. o. Brežina parc. št. 376/2 del. trav. 1.1100 ha. Licitacija bo 28. 3. 1968 ob 8. uri pri upravi Kmetijskega posestva Globoko;
- zemljišča v k. o. Krška vas, parc. št. 3355 del njive 0.0595 ha, 3364 njiva 0.1385 ha, 3424 njiva 0.2226 ha, 3425 njiva 0.1460 ha. Licitacija bo 29. 3. 1968 ob 8. uri pri upravi Kmetijskega posestva Cerklje;
- zemljišče v k. o. Loče, parc. št. 755/6 njiva 0.4503 ha, 335/1 njiva, 6 raz. 0.3925 ha, 686/15 travnik 0.5343 ha. Licitacija bo 29. 3. 1968 ob 11. uri na upravi Kmetijskega posestva Trnje.

Informacije dobijo interesi pod 1. in 2. na upravi podjetja, pod 3., 4. in 5. pa na upravi posestev, kjer bo licitacija, od 15. 3. 1968 dalje. Stavbe in zemljišča, stavljeni v prodajo, so izven interesnega področja kmetijskih posestev podjetja. Interesenti, ki želijo sodelovati na dražbi, morajo pred licitacijo položiti kavcije v višini 10 odst. od izklicne cene v gotovini ali z bariranim čekom. Pogoji licitacije bodo objavljeni pred začetkom dražbe.

Demonstracija gašenja lahko vnetljivih snovi. (Foto: Oskar Gerjevič)

BREŽIŠKE VESTI

Gostilna ni vse, treba je znanja!

Obnovljena zasavska cesta od Zidanega mosta do Krškega bo odprla vrata turizmu - Gostince pripravljajo zdaj na to

Zadnje čase v Spodnjem Posavju pridno odpirajo nova gostišča. Ta panoga doživlja izredno hiter razvoj. Trenutno je v tej pokrajini 35 družbenih gostinskih obratov in 108 zasebnih gostiln. V krški občini imajo kar 42 gostišč zasebniki.

V gostinstvu dela precej ljudi z nepopolno strokovno izobrazbo. V mestih so merila za strokovnost strožja, za podeželje pa ne tako, ker se zasebniki marsikje ne preživljajo izključno z gostilno. V gostinstvu dela še veliko delavcev, ki vedo le malo o sodobnem gostinskem poslovanju.

Prav zaradi tega je strokovni odbor za gostinstvo in turizem pri gospodarski zbornici SRS predvidel tečaje za

zasebne in družbene gostinske delavce brez kvalifikacije. Priredil jih je v vseh treh spodnjeposavskih občinah. Teoretično in praktično znanje so udeležencem posredovali gostinski in vinarski strokovnjaki.

Z modernizacijo ceste Zidanega most-Krško se bo odprla turistom nova pot v naše kraje. Pričakujejo zlasti veliko gostov iz sosednje Avstrije, ker bo to najkrajša zveza z morjem. Gre predvsem za prehodne obiskovalce in gostinstvo se mora temeljito pripraviti na zahteve tranzitnega turizma.

Na tečaju so gostinske delavce seznanili s pripravo domačih dolenjskih specialitet, z opremljanjem in oddaja-

njem tujskih sob ter s posredovanjem turističnih informacij.

Do sedaj so gostinski delavci po večini slabo poznali kulturne, zgodovinske in prirodne znamenitosti bližnjega in daljnega okoliša. Tujci so dobili pomanjkljive informacije in so marsikdaj zapustili naše kraje, ne da bi jih boljše spoznali. Zanimivosti, ki jih nudi pokrajina od Sevnice do Mokric, pa so vselej vredne, da bi zadržali turiste dan ali dva v teh krajih.

Strokovni odbor za gostinstvo in turizem bo jeseni nadaljeval s tovrstnimi seminarji, morda celo bolj poglobljeno. Sedanje izobraževanje je predvsem informativno, čez zimo pa bi lahko gostince temeljiteje pripravili na zahteve modernega turizma.

J. T.

Predsednik GO RK Slovenije Ivo Majdič je 5. marca podelil vodstvu šolske kuhinje in podmladku RK osnovne šole v Krškem drugo nagrado jugoslovanskega Rdečega križa v znesku 100.000 dŠin. Podmladkarji so ob tej priložnosti poročali gostom o pomoči šolski kuhinji (Foto: Marjan Učakar)

Načrti krške galerije

Za uvod v novo sezono bo v galeriji v Krškem aprila odprta razstava slikarja naivca Ivana Lackovića iz Zagreba.

Mesec dni kasneje bodo razstavljene plastike leta 1960 umrlega kiparja Ivana Napotnika iz Šoštanjca.

Junija bo v galeriji spet razstava otroške grafike, ki jo bo tokrat že drugič pripravila prof. Vlasta Stovičková iz Leskovca. Za občinski praznik so Krščani povabili medsebojno izmenjavo dobi obljubo, da bo tedaj razstavljal v njihovi galeriji.

Septembra imajo v načrtu skupno razstavo Aleksandra Kovača in Jožeta Svetina. Aleksander Kovač je operni pevec v Mariboru in bo razstavljaj plastike, učitelj Jože Svetina iz Zavodnjaja pa se bo predstavil s akvareli. Jt.

Otroci pridejo le po pridelke

Potem, ko zvedo, da je skupščina vknjižena na posestvo, je ogenj v strehi — Prej se za ostarele starše skoraj niso zmenili

Pri kmečkih davkih ni več tolikšnih zaostankov, kot so jih zabeležili prejšnje čase. Občinska uprava v Krškem se je naslonila na krajevne urade, ki stalno skrbijo za to, da občani v redu poravnajo svoje obveznosti. Najhujšega ukrepa, rubeža in prodaje zemljišč. Dediči pa si seveda lahko delijo posestva šele potem, ko občinska skupščina dobi svoj vknjiženi del.

Ostareli ljudje, ki sami ne morejo več obdelovati svojih posestev, za davek običajno nimajo denarja. Otroci so jih zapustili in se najraje vračajo domov takrat, kadar je pridelek obilen. Pogosto s posestva le odnašajo, pomagajo pa ne. Občinska skupščina se pri takih ljudeh vknjiži na posestvo. So primeri, ko se otroci tedaj zdravijo in poravnajo davek, sicer bi se njihova dediščina znatno zmanjšala. V občini imajo zdaj približno 40 vknjižb. Ta postopek bo skupščina obdržala tudi vnaprej, ker se ji zdi primernejši od rubeža in prodaje zemljišč. Dediči pa si seveda lahko delijo posestva šele potem, ko občinska skupščina dobi svoj vknjiženi del.

Mnogi zaradi tega protestirajo, toda čeprav so sami do-

bro preskrbljeni, se prej za starše niso zmenili. Pustili so jih životari, a po smrti bi hoteli imeti zase vse njihovo premoženje.

J. TEPPEY

Vsak dan 760 malic

Na obeh osnovnih šolah v Krškem imajo 835 otrok. Malico jih prejema okrog 760. Učenci iz socialno ogroženih družin dobivajo šolski obrok brezplačno, nekateri ga plačajo le delno, vsi drugi pa prispevajo zanj polno ceno. Vozačem bi bilo dobrodošlo tudi kosilo, vendar v šoli za to ni primerne prostora. Šele ko bo dograjena nova šolska stavba, bo tam centralna kuhinja za šolske in predšolske otroke.

Veliko otrok za vrtec

Občinska Zveza prijateljev mladine je razposlala vprašalnike po delovnih organizacijah, da bi tako dognala, kolikšne so potrebe po organiziranem otroškem varstvu v Krškem. Po dosedanjih podatkih se bo število otrok za varstvene ustanove povečalo za 200 do 250. Trenutno je v vrtcu zajetih 100 otrok. Bivanje varovancev v vrtcu bodo morali podaljšati, ker bodo delovne organizacije postopoma uveljavile nov delovni čas. Starši imajo zdaj v varstvu otroke lahko le do 14 ure. Vrtec nima svoje kuhinje, zato tudi prehrana ni urejena. Otroci dobivajo enake malice kot šolarji, ker jim te obroke pripravljajo v šoli.

Delo z združenimi močmi

Koordinacijski odbor za narodno obrambo in obrambo pred nesrečami bo delal pod vodstvom predsednika Toneta Javoriča. V odboru je 15 članov, ki zastopajo vse množične politične, športne in druge organizacije. Naloga odbora je vzgajati občane za vsesplošno obrambo. Odbor bo pri tem sodeloval s svetom za narodno obrambo, Zdrženjem rezervnih oficirjev, z ZB NOV, s civilno zaščito in organizacijo Rdečega križa. Odbor bo še ta mesec pripravil delovni program.

KRŠKE NOVICE

POTUJOČI OBRATNIKI — ODE-RUHI! Potujoči obrtniki — brusarji — daj čas nadlegujejo občane, predvsem gospodinj, in jim valjujejo svoje storitve, ki pa so zelo drage. Posamezniki vedno bolj pogosto tarnajo, da so bili opeharjeni. Brušenje jim pretirano zaračunavajo, včasih pa zmanjkajo noči ali škarje z bruscem vred. Ti potujoči obrtniki zaslužijo včasih več kot 10.000 dinarjev na turo. Ne glede na predpise bi morala občinska skupščina onemogočiti nadlegovanje ljudi, ker ne gre za pošteno delo in pošteno plačilo, ampak za očitno goljufijo.

OLIMPIJCI BOMO VIDELI V LJUBLJANI. V tivolski hali bo 21. marca drsalna revija, na kateri bodo sodelovali udeleženci nedavno končanih olimpijskih iger in svetovnega prvenstva v drsanju. Prevoznikiški podjetje IZLETNIK organizira ogled te zanimive prireditve za 45 novih dinarjev. Vstopnica velja 31 novih din, prevoz z avtobusoma v Ljubljano in nazaj v Krško pa 16 novih din.

10 LET STAR ODLOK. Čeprav je občinska skupščina že lani decembra sprejela odlok o hišnem redu, ga stanovanalci še vedno niso dobili v roke. Stanovanjska podjetja se opravičujejo, češ da bo novi odlok še nekoliko spremenjen. Zato se Krščani še naprej ravnavajo po napisanih pravilih iz leta 1958.

V OSNOVNI ŠOLI KRŠKO imajo prizadeveni podmladek Rdečega križa, ki vzorno skrbi za založnost šolske mlečne kuhinje. Vsako jesen otroci zbirajo sadje in druga živila doma in pri sosedovih, največ jih prinese tisti, ki so s kmetov.

Pozabili so nanje

Osmi marec je za nami. Skoraj ni bilo delovne organizacije, ki se za ta praznik ne bi spomnila svojih članic, žal pa tega ni storila krajevna organizacija ZB NOV Krško. Na letni konferenci 11. tega meseca so se opravičevali, da niso imeli finančnih sredstev. Članice ZB pa takega opravičila niso sprejele: menile so, da vsaj za pozornost in čestitko ne bi potrebovali denarja.

Vedno navajane skromnosti, naj bodo članice ZB skromne tudi v prihodnje?

Kdaj voda v Kostanjevici?

Kostanjevčani si turistične razvoja ne morejo predstavljati brez vode. Pa tudi sicer ne bi radi ostali brez vode. Na vseh zbiorih se zavzemajo za ta vodovod tudi občani iz Drnovca, Gorice in Velike vasi. Vsi ti kraji bi se lahko priključili na kostanjevski vodovod s črpališčem na Drnovcu. To še ne bo takoj. Najprej morajo napraviti še načrte in izmeriti, če so zalogo vode zadosti velike. Šele potem se bodo lahko lotili dela.

Potreb je mnogo več kot možnosti

Na zbiorih volivcev tolmačijo odborniki ljudem program gospodarskega razvoja občine za leto 1968. Na dnevnem redu je nato še razprava o proračunu. Denarja bo komaj za najnujnejše potrebe, želja pa je veliko več. Krajevne skupnosti so iz lanskega proračuna dobile vse, kar jim je bilo odobreno, denar za vzdrževanje vaških poti pa so jim nakazovali iz cestnega sklada.

Poplava agentov

Vse češče se daga, da trgovine prodajajo blago po svojih zastopnikih. Trgovine s konfekcijo in galanterijo nadlegujejo predvsem delovne organizacije, zastopniki knjižnih založb pa posameznike. Ponudeno blago pa največkrat ni cenejše od tistega v trgovini. Razen tega je knjigarna dobro založena s knjigami, pa še cenejše so, ker kupcem ni treba plačati poštnine.

Letos nič več izjem

Osnovna šola v Krškem bo v kratkem začela vpisovati otroke v prvi razred. V poštev pridejo le tisti, ki bodo do konca tega leta izpolnili sedmo leto starosti.

Pri vpisu ne bodo delali izjem. Praksa je pokazala, da učenci, ki so predčasno začeli obiskovati šolo, že v prvem razredu ali pa pozneje težje sledijo učni snovi. Starši naj tako odločitev pedagogov sprejmejo z razumevanjem, saj je to le v dobro njihovih otrok. yt

Izbran program za rezerviste

Rezervni oficirji in podoficirji iz Krškega se letos pohvalijo z izborom in kakovostjo predavanj. Izredno dobro so obiskana, kar dokazuje, da je izobraževalni program napredoval in da mu rezervni starejšinski kader z zanimanjem sledi.

AGROKOMBINAT — Krško

razpisuje

LICITACIJO za prodajo

VINOGRADA V IZMERI 2 ha z gospodarskim poslopjem

Vinograd je na terasah. Mogoča je prodaja po parcelah. Licitacija bo 19. 3. 1968 ob 9. uri na upravi podjetja v Krškem.

Informacije lahko dobite po telefonu 71-020.

Mladina ne pozna hujših izpadov

Toda nedejavnost je tisto, kar jo spravlja v slabšo luč

Podatki o starosti članov Zveze komunistov kažejo v sevniški občini glede starosti delno ugodnejšo podobo, kot to velja za vso Slovenijo. Vendar je opazen zelo velik odstotek članov, ki so starejši od 56 let. Vzroki staranja organizacije so povečini znani; pogledajmo še, kaj so menili o tem komunisti na sestanku krajevne organizacije ZK v Sevnici 5. marca.

Alfred Zeleznik, predsednik mladine, je menil, da je zadnji poulični tek dokazal, da je mogoče pritegniti več mladih v delo društev in organizacij. »Manjkajo nam predani ljudje, ki bi vodili mladino. Nas mladih ne bi zagovarjal, toda reči je treba, da razen nedejavnosti mlajši rod ne pozna hujših izpadov.«

Tov. Kozamernik je dejal, da je nedejavnost in neprizadetost veliko kriva lagodnost mlajših ljudi. Opozoril je tudi na to, da primanjkuje športnih igrišč in da so podjetja odklanjala pomoč, ko je bilo treba prispevati za asfaltiranje igrišča pred domom Partizana.

Vinko Božič je udeležence seznanil s podatki o zanimivi anketi, v kateri je bilo med drugim ugotovljeno, da je kmečko delo še vedno ena najpomembnejših zavor, da se mladina več ne udejstvuje v družbenem življenju. Med drugim je bilo tudi ugotov-

ljeno, da je zelo razširjen verski tisk; anketa pa je tudi pokazala, da je vpliv verske vzgoje pogosto odločilen

vzrok, da se mladina ne vključuje v Zvezo komunistov.

Govorili so še tov. Kranje, Jože Bogovič, Franc Perme in drugi. Poudarjali so potrebo po bolj znanstvenem raziskovanju vzrokov za nedejavnost mladine. Menili so tudi, da je potrebno odstraniti formalizem pri delu z mladino, da je treba spodbujati akcije in gojiti sodelovanje ob vsaki priložnosti.

Nezaupanje v domač izum?

Zaenkrat v tovarni Gorenje za Ruprehtov programator še ni pravega zanimanja

V sodobnem gospodinjstvu se vse bolj uveljavljajo programatorji: naprave, ki za določen čas vklopljajo in izklopljajo gospodinjske stroje, štedilnike in kuhalnike in s tem močno olajšajo delo. S pomočjo programatorja je mogoče skuhati kosilo, ne da bi bil tačas kdo v kuhinji.

Tovarne gospodinjske opreme, ki te naprave vgrajujejo, uvažajo programatorje iz tujine. Novator Rupreht pa je v Sevnici izdelal domač programator, ki je pokazal dobre lastnosti. Ta izdelek je bil povod za razgovore, po katerih bi bilo podjetje za avtomatizacijo in tehnična merjenja iz Zagreba pripravljeno v Sevnici odpreti obrat za izdelovanje domačih vrstnih izdelkov. Del denarja bi za obrat prispevala tudi sevniška občina, saj bi v njem lahko zaposlili okoli 40 delavcev.

Razgovori so lepo kazali, vendar se je zaenkrat ustavilo. Tovarna Gorenje iz Ve-

lenja, ki bi bila glavni odjemalec teh naprav, ima pomisleke. Njeni zastopniki zatrjujejo, da so sicer kasneje pripravljene sodelovati, če je domač programator res dober in zanesljiv. Po vsej verjetnosti bo potrebno poiskati še druge interese, saj bi bilo škoda, da ne bi izkoristili zamisli, ki bi prihranila devize in zaposlila precej ljudi.

Brezplačen pregled krav in telic

Rejci bikov, zastopniki sevniške veterinarske postaje in krajevnih uradov so se zbrali pred dnevi z namenom, da se pogovorijo o umetnem in naravnem osemenjevanju krav. Kmetijski inšpektor je na tem posvetu poudaril, da je bilo zaradi premajhne discipline rejcev krav in rejcev bikov potrebno uvesti kontrolo s pomočjo potrdil o osemenitvi. To potrdilo mora vsak rejec krav predložiti krajevni uradu, ko zahteva živinski potni list za teleta. Določeno je bilo tudi to, da bo čeno je bilo tudi to, da bo vsake tri mesece brezplačen pregled vseh krav in telic, če so breje. Rejcem bo s posebnim pristankom veterinarske postaje dovoljeno tudi naravno plemeniti, če je bilo umetno osemenjevanje brez uspeha.

Matični urad Tržišče

V januarju in februarju letos so na območju matičnega urada Tržišče rodile: Marta Golob iz Tržišča — Antona; Marija Kovačič iz Tržišča — Armand; Alojzija Miškar iz Druš — Alberta; Ljudmila Ržen iz Jeprjeka — Draga in Alenka Kralj iz Telčice — Jožka. Umrla so: Marija Rman, gospodinja iz Skrovnik, 72 let; Franc Markelj, kmet s Krsnjega vrha, 68 let, in Ana Tratar, gospodinja iz Tržične, 63 let.

S. Sk.

Krmelj: svečan pokop pusta

Na pepelnico sredo so pokopali pusta tudi v Krmelju. Iz Tržišča je šla dolga kolona avtomobilov najprej v Krmelj, nato pa še v Sentjanž. V spremstvu so nosili transparent za ureditev komunalnih naprav in načrt za veeblagovnico v Krmelju. Spotoma so odprli dvorano v Tržišču ter položili kamen za blagovnico v Krmelju.

V nedeljo čebelarstvo predavanje

V nedeljo, 17. marca, bo imelo sevniško čebelarstvo društvo ob 8. uri v posebni sobi gostilne »Pri lovcu« redni letni občni zbor. Po zboru bo predavanje prof. Edija Senegačnika iz Ljubljane, spremljano z barvnimi diapozitivi. Vabljeni so vsi ljubitelji čebelarstva in narave.

Boštanj: tudi letos

»Pokaži, kaj znaš!«

Mladinski aktiv iz Boštana bo tudi letos priredil tradicionalno srečanje mladih, ki se bodo 17. marca poskušali v oddaji Pokaži, kaj znaš! Doslej je ta prireditve vsako leto dobro uspela.

V LISCI o novem delovnem času

Na februarjem sestanku aktivna ZK v konfekciji LISCA so komunisti menili, da bo uprava vsaj s prvim januarjem prihodnjega leta prisiljena delati po novem delovnem času. Za izmensko delo bo prehod mnogo težji, ker imajo zaposleni precej mladih ljudi, ki ne smejo delati ponoči. Na tem sestanku je bila Anica Požek izvoljena za sekretarko aktiv, potem ko je inž. Oletič iz osebnih razlogov dal ostavko.

Prijavite površino stanovanj!

8. marca je začel veljati odlok o prispevku za uporabo mestnega zemljišča. Ker je potrebno imeti osnove za odmero, so lastniki dolžni prijaviti velikost prostorov in zemljišč okoli stavb. Za družbene poslovne prostore so to dolžne narediti delovne organizacije. Prijaviti je potrebno v roku 15 dni po sprejetju odloka. Prijavnice lahko dobite na občinski upravi. Kdor ne bo prijavil, mu bo popisala posebna komisija.

Brez soglasja skupščine ne bo šlo

Organizacijam in javnim službam ki opravljajo delo javnega pomena, ni mogoče odpovedati streho nad glavo brez soglasja občinske skupščine. Tako je bilo sklenjeno na njeni zadnji seji. Povod za ta odlok je bil nedavni nesporazum med vodstvi družbeno-političnih organizacij in gozdnim obratom v Sevnici, ki je lastnik stavbe, kjer je sedež teh organizacij.

Trenutno 208 nezaposlenih

Na sevniški izpostavi celjskega Zavoda za zaposlovanje je ta čas prijavljenih 208 nezaposlenih. Ta številka se zadnje mesece ne spreminja. V kratkem bo v Zah. Nemčiji odpotovalo 7 delavk, ki jih je s pomočjo izpostave v občini zbralo podjetje »Investicijski biroja« iz Trbovelj. Večje skupine delavcev so že odpotovale v Francijo.

Pri stroju za izdelovanje plastičnih rolet. (Foto: Legan)

NOVI PREDPISI ŽE »DELUJEJO«

Zgodilo se je prav tisto

Kopitarna je ostala brez surovine za rolete

»Najprej mi je uslužbenka rekla, da bomo dobili 10 odstotkov lanske porabe. Ko se s tem nisem dal odpraviti, mi je obljubila 20. Ko sem se naslednji dan vrnil, da bi uredil papirje, sem od druge uslužbenke, ki je bila na tem delovnem mestu, izvedel, da ne bomo dobili nič,« je dejal tehnični vodja Kopitarne Janko Rebernik po obisku v Beogradu.

Izdelovanje plastičnih rolet je pomembna dopolnilna dejavnost sevniške Kopitarne, ki da na leto čez 120 milijonov celotnega dohodka. Zanj je potrebno uvoziti približno 80 ton plastične snovi, ki stane nekaj nad 40.000 dolarjev.

Navzlic temu da proda Kopitarna v tujino za 200.000 dolarjev drugih izdelkov, si s tem denarjem ne more pomagati, odkar je po novem zunanjetrgovinskem režimu uvoz materiala za izdelovanje rolet kontingentiran. To pomeni, da je količina uvoza določena, od tega pa bo dobila Kopitarna neki delež ne oziroma se na potrebe in možnosti prodaje.

Z drugimi besedami to pomeni, da pri odločanju, kdo bo dobil surovino, niso najpomembnejši gospodarski razlogi, marveč uradniki in papirji. To zgovorno potrjuje doživljanje tehničnega vodje Kopitarne, ko se je pred kratkim zaradi tega nudi v Beogradu.

Te dni so v Kopitarni porabili zadnjo surovino. Čeprav je za njihove rolete ve-

liko zanimanje, kupcem ne bodo mogli ustreči, če ne bodo v kratkem dobili plastične snovi.

Primer z roletami sicer ne bo bistveno prizadel Kopitarne, ker je to njena posttranzna dejavnost, je pa značilen. Kaže, da bo krajši konec potegnili kolektiv z 80-letno tradicijo, z evropsko produktivnostjo na mnogih delovnih mestih; tovarna, ki zadnja 4 leta ni povišala cen in se obnavlja ter modernizira iz lastnega denarja. Drugače povedano: prizadet bo sposoben proizvajalec in s tem načelo reforme.

Ta primer gotovo ne bo ostal osamljen.

Je potrebno jugoslovansko plačilno bilanco reševati na ta način? Kje je bil lani tisti, ki je dopuščal, da so našli trgovci v lovu za zaslužkom kupovali v tujini tisto, kar potrebujemo, in tisto, česar ne. Zdaj čutijo posledice sposobni proizvajalci, posredno pa mi vsi. In odgovornost zveze administracije?

Podoba je, kot da se ni nič zgodilo. M. LEGAN

SEVNIŠKI PABERKI

DANES O ESTETSKEM OBLAČENJU. Popoldne bo ob 17. uri v osnovni šoli v Sevnici urednica revije Maneken predavala o estetskem oblačenju. Za kasneje je predvideno tudi predavanje o gospodinjskih strojih.

MAJHNO ZANIMANJE ZA IZLETE. Organizatorji izletov se v kraju pritožujejo, da vse težje dobijo dovolj ljudi za posamezne izlete. Včasih le s težavo napolnijo en avtobus, čeravno poskušajo vse, da bi imeli izletniki čim prijetnejšo vožnjo.

TEČAJ V JUTRANJKI. Prejšnji teden se je v tem podjetju začel tečaj za priučitev deklet za delo v konfekciji. Podoben tečaj deluje tudi v LISCI.

SLAB OBISK NA ZBORU RK. Vneti aktivisti Rdečega križa so bili presenečeni nad slabim obiskom na letošnjem občnem zboru RK. Med drugim so pogršali tudi zastopnike občinske skupščine in uprave.

NOVA OPREMA ZA ROVINJ. V osnutku letošnjega proračuna občine je predvidena večja denarna pomoč Društvu prijateljev mladine. Ta denar bo porabljen za nakup nove opreme v otroškem letovališču v Rovinju.

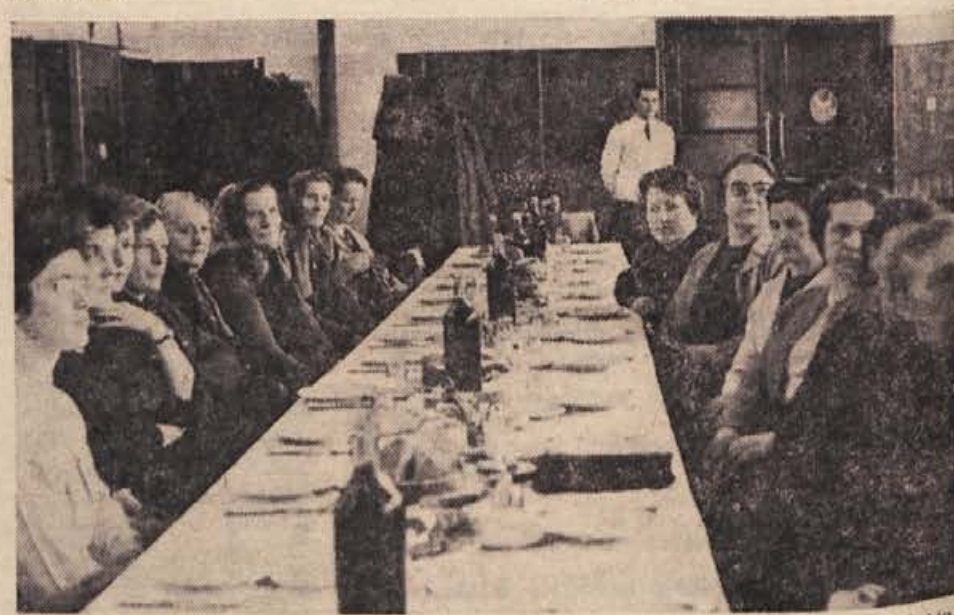
DANES O OBCINSKI MEJI. Za danes je na Lisci sklican sestanek zastopnikov sevniške in laške občine ter laškega katastrskega urada. Pogovarjali se bodo o spremembi občinske meje na Lisci, ki naj bi šla bolj po naravnih mejah.

KRMELJ: KUPI NA CESTI. Krmeljčani se te dni hudejejo nad traktoristi sevniškega kombinata, ki skozi kraj vozijo tako malomarno naložene priklole, da puščajo kupe gnoja po asfaltirani cesti. »Če ne gre drugače, je treba malomarneže tudi zaknovati,« pravijo tisti, ki jim ni vseeno, kakšen je kraj.

LOKA: ZALEGLO JE. Te dni so delavci cestne baze začeli posipavati cesto proti Sevnici. Odstranili so tudi debelo kamenje, ki ni za cesto. Potrebno bi bilo očistiti še jarke in s plugom izravnati cestišče.

NOV TRGOVSKI LOKAL. Prejšnji ponedeljek je kmetijski kombinat v Sevnici odprl novo prodajalno zelenjave, sadja in živil. Lokal, ki ga vodi tov. Simončič z ženo, je bil že prve dni dobro obiskan.

TEČAJ ZA PRVO POMOČ KONČAN. V četrtak je bil končan tečaj za prvo pomoč, ki so ga obiskovali zaposleni v trgovskem in gostinskem podjetju. Predavanja so vodili: sestra Mara in tov. Jelerjeva ter dr. Pesjak. Če bo mogoče, bo še letos prirejen tudi tečaj za zaposlene v LISCI in JUTRANJKI. Občinski odbor se zdravstvenim delavcem za zanimiva predavanja najlepše zahvaljuje.

Blizu 50 najbolj aktivnih žena, ki so jih predlagale krajevne skupnosti in podjetja, se je udeležilo petkovega sprejema na dan žena v sevniškem gasilskem domu. Podpredsednica občinske skupščine Jože Knez jim je govoril o pomenu praznika ter se jim zahvalil za prizadevno delo. Potem je bil krajši kulturni program učenec osnovne šole in pogostitev. O proslavah nam dopisniki poročajo tudi iz Krme-lja, Tržišča, Studenca in drugih krajev. Posnetek je s petkovega sprejema. (Foto: Legan)

SEVNIŠKI VESTNIK

Pomembna vloga tudi v miru

23. marca bo v Trebnjem redna skupščina borčevskih organizacij

Ceprav so še težave, pa tudi pomanjkljivosti so letošnje konference borčevskih organizacij pokazale, da med članstvom ni množičnih neresenih problemov. Izjema so majhne invalidnine, ki jih matere dobivajo za padlimi sinovi.

Na več konferencah so ugotavljali, da nekateri člani ZZB še vedno premalo sodelujejo v drugih družbeno-političnih organizacijah, kar velja zlasti za člane združenja rezervnih oficirjev in podoficirjev. Boj za naprednejšo družbo ni ponehal, zato je sodelovanje borčevskih organizacij še kako potrebno, njihova vloga pa pomembna tudi v miru.

Ob koncu lanskega leta so bile nekaterim prizadevnejšim članom ZZB izplačane enkratne nagrade za delo v minulemu letu. To so na konferenci v Mokronogu nekateri člani obsojali, ker ni bilo nikogar, ki bi znal pravilno razložiti pomen nagrad in utemeljiti, zakaj so dobili nagrade tudi trije prizadevni člani mokronoške krajevne organizacije.

»V prihodnje bo potrebno

še bolj skrbeti za socialno ogrožene borce ter za šolanje njihovih otrok,« so dejali na mnogih konferencah. Menili so tudi, da je potrebno vsako leto davčne olajšave ponovno pregledati in ugotoviti, kdo je do njih upravičen in kdo ne.

Na shodih krajevnih organizacij Zveze vojaških in vojnih invalidov so menili, da je treba čimprej spremeniti invalidski zakon, češ da sedanji ne ustreza več.

Povsod so obravnavali tudi skrb za spomenike in spominska obeležja, ki še niso primerno oskrbovana, denar za nova obeležja pa je težko dobiti. Govorili so nadalje o možnostih letovanja v borčevskih domovih in drugih zadevah.

Kdo je v resnici kriv?

So požganih krompirišč krivi strokovnjaki kmetijske zadruga ali kmetijskega inštituta?

Lanskega junija so kmetovalci okoli Velikega Gabra uporabljali za boj proti krompirjevi plesni duter, novejši preparat, izdelek tovarne Pinus iz Rač. V pripravljeno škropivo so nameršali še pantakan olja za istočasen boj proti kloradskemu hrošču. Toda zgodilo se je, da je škropivo krompirjevo požgalo in je s tem nastala precejšnja škoda, ki je ni mogoče natančno oceniti.

Preizkus, ki ga je takoj zatem zahteval kmetijski inšpektor, je pokazal, da so kmetje uporabljali predpisane količine in odstotke. Delali so po navodilih strokovnjakov iz KZ Trebnje, zato so sklenili zadrugo tožiti, ta pa je tožila kmetijski inštitut Slovenije.

Pred nekaj dnevi je bila obravnava. Zastopniki inštituta so zatrjevali, da po preizkusu novemu pripravku duterju niso vidno označili, da se ne sme mešati s pantakan oljem, češ da mora vsak kmetijski strokovnjak vedeti, da se suspenzija in emulzija ne smeta mešati.

Težko je trditi, da tak zagovor najbolj zadovolji. Veliko škropic se namreč pripravi brez visoko kvalificiranih kmetijskih strokovnjakov. Strokovna literatura tudi ne zatrjuje tako ostro, da se to ne sme mešati. Značilno je tudi, da je sodelavka inštituta šele kasneje našla to opravičilo, kar ni najbolj nepomembno.

Povprašali smo več prakti-

čnih agronomov, ki so vsi po vrsti menili, da bi tako opozorilo moralo biti zapisano na duterju. Tako zahtevajo tudi predpisi, saj je zdaj že toliko različnih pripravkov, da so možne tudi zamenjave in pomote.

Spor še ni končan, besedo bodo imeli še izvedenci. Naj navedemo še to, da je lani duter naredil na hmeljiščih v Loki pri Zidanem mostu in v Kompolju za okoli 20 milijonov starih dinarjev škodo. To je bilo razloženo s tem, da so ga uporabljali v sušnem vremenu.

Oba primera kažeta, da je potrebno vsak nov prispevek temeljito preiskati in označiti, za kaj se sme in za kaj se ne sme uporabljati. Kmetovalci pa morajo spoštovati predpisane določila, saj se je le tako mogoče ogniti škodi in nepotrebnim sporom.

Inž. M. L.

Šentrupert: kmetom več praktične pomoči

Na različnih letošnjih shodih so ljudje iz Šentruperta in okolice želeli več s strokovne pomoči kmetijske zadruga. Nekateri kmetovalci so zadnja leta kupili kmetijske stroje, vendar jih ne znajo najbolje izkoristiti. Radi bi več praktičnih nasvetov in demonstracij delovanja kmetijskih strojev, odveč pa tudi ne bi bila tovrstna tekmovanja, ki jih je zadruga nekaj že organizirala.

Na zboru kmetov zavarovalcev so v Šentrupertu zahtevali, naj bi tudi zadruga plačevala prispevek od zemlje. Temu pa je treba dodati, da zadruga plačuje prispevek v sklad zdravstvenega zavarovanja delavcev kot vsako drugo podjetje. Predpisati prispevek od zemljišč bi bilo isto kot v tovarni predpisati prispevek od strojev.

Osvetlitev spomenika na Rojah odloženo

Na Mirni se pri krajevni organizaciji ZZB že dalj časa pogovarjajo, da bi pri spomeniku na Rojah namestili reflektorje. Ko pa so pred kratkim vendarle dobili predračun stroškov tega dela, ki bi veljal skoraj milijon starih dinarjev, so na zadnji seji odbora sklenili, da bodo vse skupaj odložili na čas, ko bo v te namene na voljo več denarja.

V Bistrici pri Mokronogu so začeli kopati jarke za priključke na glavni vod. (Foto: Legan)

Traktor mu je „pobegnil“

To je zdaj že drugi tak primer v Mokronogu

8. marca je Lado Abina ustavil traktor pred stanovanjem v Mokronogu in odhitel k zajtrku kot že tolikokrat doslej. Ni se še utegnil okrepčati, ko mu je Jože Gracar pritekel povedat, da je njegov traktor zadel v zadrugni dom. Nič ni pomagalo: traktor se je sam zapeljal okoli

10 m daleč, ustavil ga je šele zadrugni zid.

Komisija je ugotovila, da traktor ni imel ugasnjene motorja in da ni bil podložen, ko ga je zapustil voznik, 43. člen zakona pravi, da mora voznik, ki pusti vozilo na cesti, ukreniti vse potrebno, da se vozilo ne more premakniti in da ga ne more pogrniti nepoklicana oseba. Če temu ni ustrezno, lahko kršitelja miličnik takoj kaznuje s 1000 Sdin mandatne kazni. Škode je bilo za 300.000 starih dinarjev, lahko pa bilo še kaj hujšega. Pogosta navada traktoristov je, da puščajo vozila vžgana in premalo zavarovana. V Mokronogu je bil že lansko jesen tak primer, ko je traktor Germana Marolta naredil na Kodričevem vrtu precej škode.

Prodajalna mesa v Starem trgu

Vse kaže, da z načrti mesarjev z Dobša ali iz Novega mesta, ki so želeli odpreti prodajalno mesa v delu Pavlinove hiše v Trebnjem, ne bo nič, ker prostori ne ustrezajo. Kmetijska zadruga Trebnje pa je začela poizvedovati za primernimi prostori v Starem trgu, kjer bi odprla prodajalno za ta konec naselja. Tu rastejo hiše kot gobe po dežju. Te dni bo inšpekcija pregledala hišo pri odcepu proti Medvedjemu selu, če bo mogoče imela primerne prostore, ki bi se dali preurediti v prodajalno mesa.

DROBNE Z MIRNE

■ NA VRSTI SO GOSTOVANJA. Mirenska Svoboda je pripravila igro J. P. Sartre »Spoštovanja vredna vlačuga« in doseгла z njo pri domačih gledalcih lep odziv. Prizadevni igralci, ki jih vodi Stane Peček, so zato sklenili, da bodo šli gostovat tudi v sosednje kraje: Mokronog, Krmelj, Trebnje in Sentjanež.

■ PROSLAVA DNEVA ZENA. Krajevna organizacija je pripravila v petek ob 17. uri proslavo in skromno pogostitev žena. Za 8. marec je obdarila tudi najstarejšo občanko na tem območju, ki ji je že 97 let.

■ VPIS V SOLO. Do 16. marca se lahko vpišete otroka na osnovno šolo Mirna. Letos se lahko vpišejo otroci, ki so bili rojeni v letu 1961 in v prvi polovici 1962.

■ PRVI METRI ZA VODOVOD. Za spomenikom na Rojah so pred nekaj tedni skopali prve metre jarka za novi vodovod, ki ga gradi DANA.

■ ZANIMANJE ZA ZAZIDALNI NACRT. Na krajevnem uradu je razgrnjen zazidalni načrt Roj. Več interesentov si je že takoj prve dni zagotovilo prednost pri nekaterih lokacijah.

■ TRDA KOZA ALI PRAZNA MALHA? Cesta do Tihaboja kljub pozivom še vedno nima prometnih znakov. Kaže, da cestnega podjetja nič ne gane. Za to je lep primer tudi pri gostlini Kolenc, kjer kljub toliko nesrečam še vedno ni postavljenega prometnega ogledala. Prav tako ni opozorilnega znaka pri prehodu čez železniško progo pri odcepu proti Nemški vasi.

Kdaj in kje letošnja kurirčkova pošta

Letošnjo kurirčkovo pošto bo mladina trebanjske občine sprejela 10. maja ob 13. uri pri Pijavicah iz rok učencev tržiške osnovne šole. Občino bo zapustila 13. maja, ko jo bodo učenci iz Velikega Gabra izročili pionirjem gosupeljske občine. Tako je bilo določeno v razporedu poti kurirčkove pošte, ki bo za območje Dolenjske šla na pot 8. aprila iz Dolenjskih Toplic. V Trebnjem razmišljajo, da bi glavni pošti priključili tudi lokalne pošte iz različnih partizanskih krajev.

Na vrsti je uresničevanje sklepov

Jutri, 14. marca, se bodo v Trebnjem sestali člani aktivna komunistov prosvetnih delavcev. Govorili bodo o sklepih druge seje občinske konference Zveze komunistov, ki zadevajo njihovo delovno področje.

Te dni so tudi seje sekretariata krajevnih organizacij ZK, do konca marca pa se bodo sestali tudi člani vseh krajevnih organizacij. Glavna točka razprav bo iskanje oblik, kako sklepe konference uresničiti v vsakdanjem delu.

Kot smo zvedeli na občinskem komiteju ZK, bo že aprila tretja seja občinske konference ZK, ki bo v glavnem posvečena idejnosti puta v našiholah.

Ribe v Mirno, sporazum na obzorju

Zahteva republiškega sekretariata za gospodarstvo: združiti se v eno družino ali pa prisilno upravo nad mirenskim ribiškim okolišem, je prisilila ribiški družini Mirna in Sevnica, da sta se začeli pogajati o pametni rešitvi. Na zadnjem sestanku na rajonski zvezi v Novem mestu so se zastopniki obeh dogovorili, da bo nova družina nosila ime Milana Majcna, narodnega heroja, sedež pa bo imela v Sevnici. »Treutno so še težave, kako urediti odškodnino, ki jo dobivajo ribiči od podjetij,« so nam dejali v Mokronogu, »pamo, pa, da se bo vse uredilo.«

April se bliža. V ustju Mirne so že opazili prve podusti, ki se pripravljajo za drst v tem največjem slovenskem drstišču, ki je bil začetek spora v prejšnji veliki ribiški družini MIRNA.

Potrebna je komisija za družbeni nadzor

Trebanjska občinska skupščina sedaj nima posebne komisije za družbeni nadzor in v primerih, da je posredovanje potrebno, v podjetje ali ustanovo pošlji upravne uslužbenke. Tako je bilo tudi v petek, 8. marca, ko je bilo potrebno pregledati delo mirenškega Gradbeno-opekarškega podjetja. Občinska skupščina bo na eni prihodnjih sej ustanovila komisijo za družbeni nadzor.

Občni zbor gasilске zveze

V nedeljo, 17. marca, bo dopoldne v sejni dvorani v Trebnjem občni zbor občinske gasilske zveze. Delegati bodo obravnavali poročila o delu organizacije, pravila občinske zveze, letošnji program in proračun ter izvolili 3 zastopnike za VI. kongres gasilske zveze Slovenije.

„Značke sem tako vesela...“

Člani šentrupeškega novinarskega krožka o tekmovanju za Župančičevo srebrno značko

Tudi jaz sem se letos odločila, da bom tekmovala za srebrno značko. Prebrali smo naslednje knjige: E. Kästner — Pikica in Tonček, Kajuh — Pesmi, Copić — Doživljaji Nikolettine Bursaća in Jurca — Uhač in njegova družina.

Tekmovanje je bilo 22. februarja. Dan prej je bila obletnica Kajuhove smrti. Ko smo se tekmovalci zbrali na šolskem hodniku, smo se vsi ball. Soba, v kateri smo pripovedovali odlomke in pesmi, je bila okrašena. Zid je bil prekrit z rdečo zaveso, miza na sredi je bila pregrnjena z rdečim blagom, na njej pa knjige.

Iz knjige Uhač in njego-

va družina sem povedala, kje je pisateljica napisala uvod in zakaj ga ni na prvi strani. Vprašana sem bila tudi Kajuhovo pesem: V Srbijo... v Slezijo. Vsak tekmovalec je tudi bral, iz Kästnerjeve knjige pa je vsak povedal nekaj o Pikici in Tončku ter o piscu te knjige.

Pri Nikolettini smo se vsi ustrašili, pa ni bilo tako težko. Po končanem tekmovanju nam je prof. Jožko Zupan prebral odlomek, kako je pesnik Kajuh preživel poslednji dan življenja.

Bila sem tako vesela, da bom dobila značko.

Nada Rugelj,
novinarski krožek
Šentrupert

**SPREJEMA
IN ODDAJA
VAŠE ŽELJE**

TREBANJSKE NOVICE

Zvišani prispevek

Predlog odloka o zvišanju prispevka za uporabo mestnega zemljišča je bil z nekaterimi dopolnitvami na seji občinske skupščine Kočevje sprejet. Najpomembnejša sprememba je, da bo prispevek za poslovne prostore zvišan od 0,10 Ndin na 0,20 Ndin za kvadratni meter. Nekateri so menili, da je zvišanje za podjetja preobčutno, da podjetjem s tem občina jemlje zadnje dinarje in da bomo zaradi tega imeli v Kočevju čez nekaj let »industrijske invalide«, ker se industrija ne bo mogla modernizirati. Kljub temu je bilo zvišanje prispevka sprejeto, ker so odborniki zaupali utemeljitvi skupščine, »da zdaj občini ne bo treba pri podjetjih neprestano beračiti za denar, ki ga skupščina potrebuje za razna nujna komunalna dela, in da so prav zato predlagale zvišanje prispevka same delovne organizacije«.

Počasi, a zanesljivo

28. novembra 1963 je občanka V. J. vložila pri občinski skupščini prošnjo za dodelitev stanovanja, odgovor pa je dobila šele po več kot štirih letih — točno 23. februarja letos. Med tem časom je že dobila in spet izgubila službo v Kočevju. Izzelila se je namreč drugam, ker v Kočevju ni dobila stanovanja. Prepričana je tudi bila, da so njeno prošnjo na občini že zgubili. Potem pa je te dni dobila nanjo odgovor, sicer odklonilen, vendar pravi uradni dokument. Prošnja je torej rešena, čeprav z zamudo, svetemu Birokraciji pa je tudi zadoščeno!

Začela se je mala šola

12. marca se je v Kočevju začela mala šola, v katero se je letos vpisalo okoli 80 otrok. Pouk bo v treh skupinah (dve popoldne, ena dopoldne) in trikrat na teden po tri ure. Šolnina bo za otroka 20 Ndin na mesec. Namen šole je, da otroke duševno privadi na redno šolo in ga nauči nekaterih ročnih spretnosti.

Cigani pred skupščino

Na zadnji seji občinske skupščine Kočevje je bilo ugotovljeno, da Cigani precej bremenijo občinski proračun, saj jih je v občini 150 do 200. Predlagano je bilo, naj bi ciganske vprašanje rešili tako, da bi Cigane zaposlili. Tako ne bi bili socialni problem, pa tudi ustalili bi se. Nekateri so tudi poudarili, da pretirana čustvenost pri reševanju te zadeve ne bi bila na mestu. Vendar ni pričakovati hitre rešitve ciganskega vprašanja, saj trenutno celo ostali občani, ki bi radi delali, težko dobe zaposlitev.

Matični urad Kočevje
V februarju ni bilo rojstev. Počelo se je 7. parov. Umrli so: Viktor Kuželj, upokojenec iz Kočevja. Trg svobode 19, star 64 let; Rozalija Hude, družinska upokojenka iz Kočevja, Reška cesta 18, stara 94 let; Franc Svojsak, upokojenec iz Kočevja, Ljubljanska cesta 41, star 71 let; Domijan Miklič, učenec iz Kočevja, Reška cesta 13 a, star 8 let.

CESTITKE ZA DAN ŽENA so svojim mamicam narisali in napisali učenci 2. d razreda osnovne šole Kočevje (Foto: Cveto Križ)

S SEJE OBČINSKE KONFERENCE ZK

Komite ZK o reelekciji in reformi

Najprej ugotoviti, če kritike o monopolu in dragi trgovini drže

Komite občinske konference ZK Kočevje je na zadnji seji razpravljal o reelekciji, monopolu trgovine v Kočevju, o oceni izvajanja gospodarske reforme v občini in o nalogah kadrovske komisije. Na seji so tudi svečano sprejeli v ZK 9 mladincev iz gimnazije in kovinarske šole.

Komite je podal politično oceno pripravljenosti in izida reelekcije v nekaterih delovnih organizacijah. Sklenili so, da bo komite spremljal izvajanje reelekcije prek članstva ZK in z njihovo pomočjo tudi ukrepal proti raznim nepravilnostim, seveda le, če se bodo pojavile.

Nadalje so razpravljali o kritikah, ki so jih potrošniki, pa tudi nekateri časopisi naslovili na račun kočevske trgovine. Bistvo teh kritik je, da ima trgovina v Kočevju

monopolni položaj, ker ni konkurence, pa je menda Kočevje drugo najdražje mesto v Jugoslaviji (takoj za Reko). Člani komiteja za to razpravo niso imeli dokumentiranega gradiva. Zato so sklenili, da je potrebno najprej napraviti analizo, če trditve drže, in šele nato sprejeti ustrezna stališča.

Ko so razpravljali o izvajanju gospodarske in družbene reforme v občini, so ocenili predvsem gospodarstvo

in nekatere družbene službe. Ugotovili so, da so se nekatere delovne organizacije že znašle v težkem, vendar še ne kritičnem položaju.

Čimprej modernizirati proizvodnjo

Z lastnimi silami bi obnovili strojni park do leta 1975 — Računajo pa na domače in tuje kredite, s čimer bo obnova končana prej

Kočevska »Tekstilana« ima zelo zastarele in izrabljene stroje, zato je povsem razumljivo, da se je kolektiv odločil za čim hitrejšo modernizacijo. Vendar obnova strojnega parka ne bo končana

pred letom 1975, če bo moral kolektiv opraviti obnovo brez kreditov. Z gotovostjo pa že računajo na domače in inozemske kredite, zato bo obnova končana prej.

V prvi fazi bodo zamenjali

vse stare statve z avtomatskimi; 22 so jih že kupili in do bili, starih imajo še 34. V drugi fazi bodo v predilnici zamenjali zastarele selfaktorje z modernimi prstančnimi stroji; tudi stare mikalnike bodo nadomestili z novimi. V tretji fazi pa nameravajo nabaviti moderno opremo.

Z rekonstrukcijo bo kolektiv »Tekstilane« dosegel naslednje: precej boljše kvaliteto in širšo izbiro; veliko večjo produktivnost in rentabilnost; večjo akumulacijo in s tem denar za načrtno obnavljanje opreme ter uvajanje novih dosežkov znanosti in tehnike v svojo proizvodnjo; razen tega bodo lahko znižali prodajno ceno izdelkov za okoli 20 odstotkov. Vse to pa bo »Tekstilana« omogočila, da bo svoje proizvode izvažala.

V Livoldu živahno

Livoldska mladina je s pomočjo odraslih do zime zgradila smučarsko skakalnico in stezo za smuk. Pozimi so mladinci na obeh športnih napravah organizirali več tekmovanj. Tako je bilo pozimi v Livoldu kar živahno. Razen tega je med mladimi Livoldčani tudi precej zanimanja za fotografiranje; ustanovili so svoj fotokrožek in opravili že več polkusnih snemanj. Žal pa mladi o svojem delu ne govorijo in pišejo preveč radi, zato smo za to njihovo delo zvedeli nekoliko pozno.

Delegacija v Ljubljano

7. marca sta predstavnika republiške konference SZDL Marjan Javornik in Miro Gošnik sprejela kočevsko delegacijo SZDL. Na sprejemu so razpravljali o političnem razpoloženju med prosvetnimi delavci z ozirom na pičila finančna sredstva za šolstvo. Ugotovili so, da se že kažejo možnosti, da se bo finančni položaj kočevskega šolstva izboljšal, ko bodo sprejeti posebni republiški normativi, na podlagi katerih se bo ugotovilo, katerim občinam je potrebna denarna pomoč za finansiranje šolstva.

Najvažnejše investicije na podeželju

Letos dobe vodovod Dolga vas in Kuželj — Na Obrhu nove črpalne naprave — Predgračani so spet dali v plan telefonsko zvezo s Kočevjem

Krajevne skupnosti v občini Kočevje bodo dobile letos za urejanje cest, potov, javne razsvetljave in drugega 105.000 Ndin iz občinskega proračuna in cestnega sklada. Razen tega bo Vodna skupnost vložila za gradnjo in obnovo vodovodov ter vodovodnih naprav 271.000 Ndin. Seveda bodo za komunalno urejanje svojih krajev občutno prispevali (material, delo itd.) tudi sami občani.

V Dolgi vasi bodo že spomladi začeli graditi vodovod. Načrti so naročeni in bodo kmalu narejeni.

Na območju krajevne skupnosti Predgrad imajo že več

let v načrtu izgradnjo telefonske zveze s Kočevjem. Dali so jo tudi v svoj letošnji plan. Razen tega nameravajo zgraditi še vodovod Predgrad — Jelenja vas.

Slovenski Kuželj bi po programu Vodne skupnosti dobil vodovod šele leta 1970. Vendar vse kaže, da bo zgrajen še letos. Gradili ga bodo skupno z občani hrvatskega Kuželja. Ker pa ta vodovod letos ni bil v načrtu, bodo za njegovo gradnjo najeli kredit.

Pomembnejše investicije so še nove črpalne naprave na Obrhu, ki bodo imele precej večjo zmogljivost kot se-

danje. Veljale bodo okoli 142.000 Ndin.

Hkrati s stanovanjsko izgradnjo na Trati bo investirala tudi Vodna skupnost. V naslednjih letih bo Vodna skupnost vložila za gradnjo vodovoda na tem območju 84.000 Ndin, iz ostalih virov pa bo šlo za ta vodovod še 142.000 Ndin.

V naslednjih dveh letih, se pravi do konca leta 1970, je Vodna skupnost predvidela še gradnjo in rekonstrukcije vodovodov na naslednjih območjih: Klinja vas — Zelčane — Salka vas, Mrtnice — Koblarji, Predgrad — Jelenja vas (dokončna dograditev), Ložine, Vrh — Krkovo — Padovo in rekonstrukcijska dela v Kočevju. Skupno bo do konca 1970 vložila v ta dela Vodna skupnost 777.000 Ndin, iz ostalih virov (prostovoljno delo, samopriskrbi itd.) pa bo vložila še 485.000 Ndin.

DROBNE IZ KOČEVJA

■ ■ ■ DELO NA VRTOVIH ter čiščenje parkov in zelenje se je kljub miru že začelo. Čistijo predvsem okrasno grmičje in drevje, ki jih je zima polomila.

■ ■ ■ POPRAVITI BO TREBA TUDI KLOPI v parkih, če ima to še sploh smisel. Objestneži jih namreč sproti polomijo in razmečejo. Zlikovcev do danes še ni uspelo najti, ker se za to verjetno premalo zanimamo.

■ ■ ■ KRAJEVNA SKUPNOST MESTA KOČEVJE bo tudi oddajala v najem parcele za vrtičkarje. Prav je, da se prazne parcele izkoristijo, paziti pa bo treba, da ne bi oddajali parcel, ki so določene za otroška igrišča in za potrebe športnih igrišč. Lani so bile nekatere parcele oddane, čeprav so v upravljanju stadiona. Oddajali so tudi parcele tik igrišč. Na to so bili organi krajevne skupnosti opozorjeni, vendar tega niso upoštevali. Posledica je bila, da so vsi padali žoge na njive, ki so sicer parcele stadiona, najemniki pa so potem večkrat ponoči podirli vrtnice golov in pobirali otrokom žoge. Če se bo letos tak način raz-

deljevanja ponovil, bo uprava športnih objektov vložila pritožbo.

■ ■ ■ PLANINSKA KOČA JE DOBRO PREZIMILA. Člani odbora planinskega društva so šli prvič po tej zimi k planinski koči pri Jelenovem studencu, da bi ugotovili stanje družinske kočice, ki je bila čez zimo zaprta. Do kočice so prišli, čeprav je na cesti za Mestnim vrhom še precej snega. Koča je v redu, razveseljivo pa je tudi, da to zimo ni bilo vlovov kot prejšnja leta.

■ ■ ■ REKLAMNIH RAZSVETLJAV in svetlobnih napisov je v mestu vedno več. V centru mesta se je sedaj pridružil ostalim še napis nad trgovino Jugoplastike iz Splita. Napis in reklama sta pravljena in kar poživita nočno sliko Trga svobode. Reklamni svetlobni napis »Žitna iz Ljubljane« pa je še dolgo pokvarjen in gori samo delno. Čas bi bil, da ga dajo popraviti.

■ ■ ■ OBCESTNA TABLA, ki opozarja potnike iz smeri Cvišarjev, da so prišli do mesta Kočevja, ima kaj žalostno podobo. Stolica je, ker zlikovci mečejo nanjo kamenje, in zarjavela. Zanimivo je tudi, da je ta tabla skoraj tik pred upravo cestne base.

■ ■ ■ PLANINCI BODO LETOS PRAZNOVALI 75-letnico ustanovitve prvega planinskega društva v Sloveniji. Tudi kočevsko društvo bo imelo za to praznovanje več prireditve. O programu se bodo pogovorili na obnem aboru, ki bo še ta mesec.

VEČ ZIJAL KOT TEČAJNIKOV je vsak četrtek pred garažami AMD Kočevje, kjer so praktični izpiti za voznike motornih vozil. (Foto: Cveto Križ)

Volitve in imenovanja

Na zadnji seji občinske skupščine Kočevje so bili imenovani oziroma izvoljeni: — v svet za izobraževanje, kulturo in telesno vzgojo: Božo Resinovič (predsednik), Dominik Trobentar, Lado Turk, Silva Vesel, inž. Anton Prelesnik, inž. Zdenko Boldani, Janez Žužek, Rudi Mohar, Nada Papež, Slobodan Ivič in Alojz Stanič; — v razpisno komisijo za delovna mesta direktorjev v ITAS, Rudniku rjavega premoga, Avtu, Delavski univerzi, Kovinarju in Računovodskem biroju: Stane Letonja, Anton Butina in Ludvik Reček;

— v razpisno komisijo za delovna mesta direktorjev v KGP, »Zidarju«, Kočevskem

tisku, Domu telesne kulture, Lekarni in Trgoprometu: Tona Serčer, Nace Vidrih in inž. Miha Briški;

— v razpisno komisijo za delovna mesta direktorjev v Kemični tovarni, Tekstilani, »Snežniku«, Glasbeni šoli in Restavraciji: inž. Ciril Strumbelj, Franc Ahac in Franc Kosorok;

— skupščina je dala tudi soglasje k imenovanju Nade Papež za v. d. posebne šole za dobo 6 mesecev.

Proslava dneva žena

V kočevski občini so dan žena pristrčno proslavili v delovnih kolektivih in na terenu. Centralna proslava, ki sta jo organizirali občinska konferenca SZDL in sekcija za družbeno aktivnost žensk, pa je bila že v sredo, 6. marca, v dvorani družbenih organizacij v Kočevju. Na njej je nastopil pevski zbor gimnazije, učenci glasbene šole in osnovne šole. Te proslave, ki je zelo uspela, so se udeležile predvsem žene borke, aktivistke in družbene delavke. V četrtek, 7. marca, pa so pionirji in borci obiskali 22 mater padlih borcev v Kočevju in jim čestitali za njihov praznik.

Velik prispevek občanov

Na zadnji seji krajevnih skupnosti Sv. Gregor so razpravljali o delu v prihodnjem letu. Ugotovili so, da so prebivalci nekaterih vasi veliko prispevali za komunalno dejavnost. Tako so vaščani iz Zadnikov, Mlake, Pugalca, Perovega in Vintarjev prispevali veliko prostovoljnih ur (vsako gospodinjstvo po 100 ur) za ureditev vaše ceste. Polovico ceste je urejene, drugo polovico pa naj bi uredili letos. Za ureditev poti Hojče-Hudi konec so vaščani omenjenih vasi delali prostovoljno 640 ur, kar je za 14 hišnih gospodarjev lep prispevek.

Pri tem je sodelovala z denarjem tudi krajevna skupnost. Najvažnejša naloga KS za letošnje ureditve mrtvašnice pri Sv. Gregorju in do-

graditev ceste pri Vintarjih. Izvolili so tudi polovico novih članov sveta krajevnih skupnosti.

Kmetje že orjejo

Razmeroma ugodno spomladansko vreme omogoča kmetovalcem, da so že začeli s prvimi deli na polju. Ponekod so začeli z oranjem in drugimi kmetijskimi deli. Ozimna žita so dobro prezimila, in če ne bo kaj posebnega, si lahko obetamo lepo žetev.

Predavanja

V zadnjih dneh so bila po krajevnih organizacijah ZK predavanja o političnih dogajanjih na Kitajskem in zasedanju komunističnih partij v Budimpešti. Predavanja so bila zanimiva in so sprožila živahne razprave o Kitajski in drugih deželah, kjer imajo socialistično ureditev.

Priprave na pomembne obletnice

Na nedavni seji IO občin-ske konference SZDL v Ribnici so razpravljali in sprejeli program dela občinske konference SZDL, kjer bodo razpravljali o krajevni samoupravi, to je o delu krajevnih skupnosti, in analizirali poslovanje gospodarskih organizacij v lanskem letu. Na omenjeni seji bodo tudi izvolili sekcije, ki bodo delovale pri občinski konferenci, in sicer: sekcijo za krajevno samoupravo, za družbeno aktivnost žena in sekcijo za vzgojo na vprašanja. Imenovali so 11-člansko koordinacijski odbor za narodno obrambo ter odbor za proslavo. Letos bo več pomembnih obletnic: tako bomo slavili 25-letnico bojev v Jelenovem žlebu (proslava bo predvidoma 22. julija v Jelenovem žlebu), 25-letnico kočevskega zbora in 25-letnico zasedanja AVNOJ. Odbor šteje 9 članov.

Dve poravnavi

Poravnalni svet v Ribnici je imel pred kratkim štiri obravnave: tri so se nanašale na raztaljenje časti, ena pa na zastrupitve kokoši. Dve obravnavi sta se zaključili s poravnavo, dve pa ne.

Malo bodo še počakali

Kot vse kaže, bodo v ribniški občini z delnim delovnim časom še malo počakali. To velja tudi za občinsko upravo. Na zadnji seji sindikalne podružnice občinske skupščine je večina članov sindikata menila, naj bi z delnim časom še počakali.

Takole so v sredo, 28. feb., vozili v Robu Kurenta

Za dan žena so v številnih kolektivih, delovnih organizacijah in ustanovah v ribniški občini žene pogostile. Prireditve oziroma pogostitve so potekale v slavnostnem vzdušju. V domu Partizana v Ribnici pa je bila na predvečer 8. marca slavnostna akademija z dobrim programom. V imenu SZDL je spregovoril nekaj besed o pomenu 8. marca tov. Stane Goršič, kulturni del programa pa so izvedli učenci ribniške osnovne šole Ribnica. Sodelovali so tudi cicibani ribniškega otroškega vrtca. (Foto: Drago Mohar)

31 milijonov premalo za osnovno šolstvo

Ribniška temeljna izobraževalna skupnost je zelo delavna, vendar je denarja premalo in republiška izobraževalna skupnost bo morala nekaj primakniti — Tudi odplačilo posojil je veliko breme

V Ribnici je bila 7. marca seja skupščine temeljne izobraževalne skupnosti. Člani skupščine so se najprej seznanili s poročilom o delu izobraževalne skupnosti v lanskem letu. Kljub razmeroma

ELAN za loško šolo

Tovarna »Elana« iz Begunje je podarila osnovni šoli v Loškem potoku 20 parov smuč, vendar brez okovja in palic. Šest parov je šola opremila, toda smučarskega tečaja z njimi letos ni bilo, ker je prej zmanjkalo snega. Na vaditeljski smučarski tečaj pa je kolektiv šole poslal eno učiteljico. Tako imajo na šoli vse potrebno, da bodo prihodnje leto lahko organizirali za šolarje tečaj.

Vinice

V vasi Vinice, ki šteje nekaj nad trideset hiš, je smrt hudo posegla v vrste vaščanov. Letos so umrli že štirje vaščani. Zadnji je bil Alojz Prijatelj, povratnik iz Amerike. Umrli je v starosti 73 let. Bil je zavezen Slovenec. Smrt je kosila zlasti med starejšimi ljudmi, saj sta bila dva od umrlih stara nad 80 let.

kratkem času delovanja TIS lahko ugotovimo, da je bilo opravljenega veliko dela. Izobraževalna skupnost ima zelo odlično in delovno predsedništvo, posledica tega pa je večja delavnost izobraževalnega odbora.

Iz razprave o problematiki šolstva je bilo razvidno, da se šolniki v ribniški občini ukvarjajo s številnimi problemi. Med temi je tudi pomanjkanje učnih prostorov. Tako imajo pet oddelkov, ki imajo več učencev, kot je dopustno po republiških normativih. V dojenjaveški šoli na primer obstaja oddelk s 46 učenci, največ pa je dopustno 36 otrok v enem oddelku.

Število šoloobveznih otrok narašča iz leta v leto, zato so nujno potrebni novi oddelki. S tem pa se povečujejo tudi izdatki. Zategadelj prihaja do razkoraka med potrebami šolnikov in izobraževalnih zavodov ter občinskim proračunom. Po predlogu občinskega proračuna je predvideno za šolstvo in izobraževalne zavode 200 milijonov

starih dinarjev, temeljna izobraževalna skupnost pa potrebuje za svojo dejavnost 231.509.000 Sdin. Razlika je kar precejšnja, in občinski proračun jo bo težko prenesel, zato bo nujno, kot je bilo poudarjeno na seji, da bo republiška temeljna izobraževalna skupnost primaknila dotacijo ribniški TIS.

Pri naštevanju težav, ki jih imamo v ribniški občini za redno financiranje šolstva, ne gre pozabiti 20.000.000 Sdin anuitet za šolstvo, ki gredo iz občinskega proračuna.

Pa še beseda o strokovnem šolstvu: ribniška občina

Proslava v Sodražici

Učenci osnovne šole Sodražica in cicibani iz otroškega vrtca so na predvečer praznika dneva žena pripravili mamam in ženam proslavo, ki so se je žene iz Sodražice in okoliških vasi udeležile v velikem številu. Prireditve je v splošno zadovoljstvo nastopajočih in gledalcev zelo lepo uspela.

je dolžna prispevati za strokovno šolstvo 30.400.000 Sdin, vendar bodo ta sredstva v celoti težko zmogli.

Člani skupščine TIS so finančni načrt izobraževalne skupnosti v višini 231.509.000 Sdin sprejeli in potrdili predlog o vključitvi otroške varstvene ustanove v TIS, vendar pa se ta dejavnost ne bo financirala iz sredstev izobraževalne skupnosti.

Zobozdravnika še ni

Kljub obljubam bivšega zdravstvenega doma Ribnica in novega, združenega občinskega potoka še nimajo svojega zobozdravnika. Potočani še vedno predlagajo in zahtevajo, naj bi na tem delovnem mestu stalno zaposlili ženo sedanjega njihovega zdravnika, ker bi bilo to zanje in zdravstveni dom najugodnejše (samo eno stanovanje, zakonca bosta ostala tu, stroški bi bili le malenkostno večji, kot so sedaj, itd.). S sedanjo zobozdravstveno službo Potočani namreč niso zadovoljni, ker zobozdravnik ne prihaja vedno ob napovedanih dnevih. Občani zato hodijo k zobozdravniku v Sodražico in celo Čabar in Ljubljano.

Zaradi izgube preusmerili proizvodnjo

Enota INLES v Sodražici je začela 1. marca izdelovati stavbno pohištvo — Zaradi preusmeritve so morali več delavcem odpovedati

Izgube zadnjih štirih let v delovni enoti INLES v Sodražici so bile vzrok, da so v tej enoti preusmerili proizvodnjo. Ukinili so galanterijsko in žagarsko proizvodnjo ter začeli izdelovati stavbno pohištvo (vhodna in garažna vrata). Preusmeritev pa je zahtevala tudi žrtve — 19 članov kolektiva je zgubilo delo.

Prvi sklep o preusmeritvi je bil sprejet decembra lani, prvega marca pa so že začeli z redno proizvodnjo vhodnih in garažnih vrat. Prav te

dni bodo pripeljali v skladišče prve nove izdelke. Seveda so medtem opravili precej dela v zvezi z reorganizacijo. Nekateri ukrepi so bili tudi boleči.

Letos več za komunalno dejavnost

Za komunalno dejavnost so bila zadnja leta dodeljena iz občinskega proračuna pliča sredstva. Zato so bila med občani stalna negotovanja zaradi občinskih cest. Zaradi pomanjkanja denarja te ceste niso bile vzdržane tako kot bi morale biti. Z uvedbo komunalnih taks za vozila zasebnih lastnikov se bo v občinski proračun nateklo več denarja. Vse kaže, da bo letos za komunalno dejavnost na razpolago 25 milijonov Sdin, kar je v primerjavi z lanskimi 12 milijoni Sdin precejšen skok.

dana obljuba, da bodo sprejeti na delo najprej oni, če bo delovna enota spet potrebovala nove delavce. Ves postopek ob odpustu in ponovnem sprejemu na delo je potekel v glavnem brez sporov. Delavski svet je dobil le eno pritožbo, vendar jo je zavrnil.

Razgovorov z borci ni

Krajevni odbor Zveze borcev v Loškem potoku je nekaj vsako leto ob pomembnejših praznikih organiziral razgovore borcev s šolarji. Že nekaj let sem pa so borci ta običaj opustili. Vendar bi bilo treba te razgovore obnoviti, da bi tudi sedanji učenci zvedeli čim več o narodnoosvobodilni borbi in posameznih dogodkih iz nje.

Mandat naj bi se podaljšal

Krajevna skupnost Sodražica predlaga, da bi se mandat članov krajevnih skupnosti podaljšal na 4 leta, tako kot velja za odbornike občinske skupščine. To utemeljuje s tem, da je delo člana sveta KS bolj uspešno, če dalj časa deluje v krajevni samoupravi. Predlog je vreden upoštevanja, saj imajo o tem podobne predloge tudi v nekaterih drugih krajevnih skupnostih.

Izvenšolsko delo ribniških osemletkarjev

Mladinci so v izvenšolski dejavnosti zelo aktivni — morda celo malo preveč — ter zaradi tega trpi delo v šoli. Že več let vodijo in organizirajo delo v pionirski organizaciji. Zelo obiskan je prometni krožek, posebno v petih in šestih razredih. Na sedanji šoli imajo najšodobnejše učne pripomočke za prometni pouk, le prostora nimajo, kjer bi jih lahko namestili. V klub OZN so vključeni učenci od 5. do 8. razreda. Delovanje v tem krožku je najbolj aktivno. Člani si dopisujejo s sovrstniki iz drugih krajev. Pri SSD je najbolj aktivna rokometna sekcija, saj tekmujejo v občinskem in medobčinskem merilu.

Na šoli imajo urejen še dodatni pouk za slabše in in boljše učence; za slabše v okviru učnega programa, za boljše pa dodatni pouk angleščine in francoščine. Oba krožka delujeta redno ter sta močno obiskana.

M. G.

Potočani in »Klobčič«

KUD »Ivan Vrtačnik« iz Loškega potoka je preteklo nedeljo nastopil na domačem odru s komedijo Pera Budaka »Klobčič«. Režiser in glavni vodja priprav za igro je bil Vinko Košmrlj. Komedijsko so začeli študirati konec januarja. Igralci so sami mladi domačini, največ med njimi je prosvetnih delavcev. Z nastudiranim delom namenjajo tudi na gostovanje v druge kraje.

Jemati, pa tudi dati

Za praznik občine Ribnica bo osnovna šola v Loškem potoku priredila proslavo. Vendar si Potočani želijo, da bi jim za ta praznik, pa tudi ob drugih priložnostih organizirala kakšno prireditve ribniška Delavska univerza ali kdo drug. Pravijo, da vsi preradi pozabljajo na Loški potok, kadar bi bilo treba za to območje kaj žrtvovati, vsak pa ga menda vidi, kadar je treba s tega območja kaj prispevati.

Cene v Kočevju in Ribnici

Pretekli ponedeljek so veljale v trgovinah s sadjem in zelenjavo v Kočevju in Ribnici naslednje maloprodajne cene:

krompir	0,89	1
sveže zelje	2,70	2,70
kislo zelje	1,96	3
kisla repa	1,96	2
fišol		
v zrnju	4,72 do 5,43	4
čebula	2,43	2,50
česen	14	14
solata	8	7,20
korenje	1,95	2,20
petersilj	5,10	4,60
ohrov	2,60	—
cvetača	2,70	3,30
špinata	6,10	5,60
jabolka	1,40 do 3,53	1,50 in 3,80
pomaranče	4,20	4,40 in 4,60
limone	4,85	5
banane	5,40 in 5,80	5,50
ribe	3,80	—
jajca (cena za kos)	0,47	0,68

Že šesta kurirčkova pošta

V črnomaljski občini se pripravljajo na sprejem šeste kurirčkove pošte, ki bo letos aprila obiskala nekatere kraje. Društva prijateljev mladine so ob tej priložnosti skupno z Zvezo združenj borcev in šolami prevzela skrb za organizacijo sprejemov in proslav s kulturnim programom.

Kurirčkova pošta bo prišla na črnomaljsko območje 16. aprila v Starem trgu, kjer jo bodo predali pionirji sosednje kočevske občine. Iz Starega trga bodo otroci poneli kurirčkovo pošto ob Kolpi na Sinji vrh, Vinico, od tam pa dalje po partizanskih poteh na Zilje, v Preloko, Adlešiče, Griblje in Črnomelj. Večji sprejem bo 19. aprila v Črnomlju, nato bodo črnomaljski pionirji predali pošto Metličanom v Gradu.

V Cerkevščih so praznovali

V nedeljo, 10. marca, so v Cerkevščih praznovali 25-letnico odhoda vaščanov v partizane. Najprej so gledali film »Od monarhije do republike«, nato pa so imeli skupno sejo krajevnih odborov Zveze združenj borcev Cerkevšče in Griblje. Sledila je prosta zabava, ki je privabila večino prebivalstva.

K. W.

Upokojenci so se preselili

Podružnica društva upokojencev v Črnomlju se je iz dosedanje pisarne v prostorih Ljudske knjižnice preselila k Zavodu za zaposlovanje na Cesto 21. oktobra 13. Upokojenci bodo imeli redni občni zbor v nedeljo, 31. marca ob 8. uri v sejni dvorani občinske skupščine. Zaradi pomembnosti dnevnega reda vabijo k čim večji udeležbi.

V trenutni neprisebnosti...

»Podpisana Nežka Raztresen iz Jankovičev 12, p. Adlešič, preklicujem neresnične izjave v članku z naslovom »Nevesten šofer in slaba cesta«, ki je bil objavljen 7. marca v Dolenjskem listu. Prosim šoferja Marjana Šobarja, naj odstopi od tožbe.«

V pismu, ki nam ga je podpisana poslala, je še rečeno: — Za trditve nimam dokazov in sem to storila v trenutni neprisebnosti. Ni sem mislila oddati pisma na pošto, pa je to brez moje vednosti storila hčerka. Sem tudi zelo živčna... itd... Menimo, da je razlaga odveč, pošiljalci takih vestí pa se pred javnostjo sami smešijo.

ČRNO MALJSKI DROBIR

PREJSNJA LETA SO MORALI po šopke hoditi v Novo mesto, letos pa je marsikomu pot prihranila črnomaljska knjižnica in papirnica. Pred 8. marcem so nabavili v Ljubljani okoli 600 nagelov ter jih kaj hitro razprodali po 320 Sdin.

KOLEKTIV občinske uprave je tudi letos, kakor je že v navadi, ob dnevu žena pogostil tovarišice sodelavke. Bojda je bilo na zabavi kar prijetno!

BELŠAD SE JE IZKAZAL! Za 8. marec je tovarna Belšad nudila med 8. in 10. uro dopolne ter od 14. do 16. popoldn v bifeju poleg Gradu brezplačno degustacijo peklinek in konjaka. Fokušno so zlasti moški potrošniki hvaležno sprejeli.

MAMICE SO BILE GANJENE

NOVICE
ČRNO MALJSKE
KOMUNE

KOLIKO BO DENARJA, ŠE ZDAJ NI ZNANO

Izobraževalna skupnost zahteva več

Šolstvu redneje doteka denar kot pred nekaj leti, še vedno pa ga je premalo, tako so ugotovili na seji izobraževalne skupnosti v Črnomlju — Letos bi potrebovali 12 odstotkov več sredstev

12. februarja je bila v Črnomlju druga seja temeljne izobraževalne skupnosti, na kateri so obravnavali poročilo o dosedanjem delu, sprejeli zaključni račun za leto 1967 ter predlog finančnega plana za leto 1968.

Ugotovili so, da je imela v letu 1967 (od ustanovitve julija do decembra) izobraževalna skupnost 2.397.391 N din dohodkov in 2.335.003 N din izdatkov. Realizacija dohodkov je bila dosežena s 97,7 odst., kar je znatno več, kot so dosegli v preteklih letih. Tudi gospodarske organizacije so zadovoljivo uresničile prostovoljno obvezo do strokovnega šolstva, čeprav je bilo treba nekatere večkrat osebno prositi, preden so denar nakazale.

Se več razprave je bilo o predlogu finančnega plana za letošnje leto, ki je bil sestavljen na podlagi števila pedagoških ur v vsaki vzgojno-izobraževalni ustanovi, upoštevani pa so tudi sredstva za materialne izdatke in investicijsko vzdrževanje.

Vsaka šola je poslala izo-

Predavanje za šolnike

V soboto, 9. marca, so se zbrali v Črnomlju prosvetni delavci iz obeh belokranjskih občin ter poslušali predavanje direktorja Republiškega zavoda za šolstvo tov. Lužnika. Govoril je o tem, kakšna naj bo osnovna šola danes in lik učitelja v njej. Sledila je razprava, v kateri je med drugim tov. Kambič iz Metlike kritiziral preobširen in včasih zastarel učni program, preobremenjenost učencev in tako naprej. Republiški poslanec Ivan Zele pa je izrazil misel vseh prisotnih, da bi se morali prosvetni delavci večkrat sestajati, čeprav v manjšem obsegu, in iskreno povedati, kaj jih teži, ter iskati poti za izboljšanje sedanjega stanja.

K. W.

Vinograde obnavljajo, kaj pa sadike?

Semiški vinogradniki so pri nabavi sadik v dvomih — Ali naj kupujejo zadrudne, ki so dražje, ali cenene od zasebnikov?

Letos so vinogradniki iz Semiča zrgolali precej novih vinogradov kar na roke, vendar pri nabavi sadik cepljenk nastaja zmeda: metliška zadruga jih prodaja po 240 Sdin in jamči za kvaliteto, medtem ko jih nekateri zasebniki iz Srbije in Hrvaške ponujajo po 100 do 170 Sdin. Vinogradniki navadno kupi tam, kjer je ceneje, kar pa ni zmeraj pametno. Zadnja leta se je že marsikdo razočaral: na trgu je kupil sadike za žametno črmino, zrasla pa je prava srbska ružica, ki jo preganjajo inšpektorji in potrošniki.

Prav zaradi tega je treba biti pri nakupu previden in je bolje nabaviti dražje cepljenke zanesljivega izvora kot pa mačka v žaklju. V vsakem primeru pa bi morali vinogradniki račun od sadik dobro shraniti in zapisati ime prodajalca, saj se ne ve, če ne bo treba čez štiri leta tožiti.

Zasebne trsnice so z zako-

Redno nad 90 ljudi

»Sola za zdravje«, ki jo organizirata Rdeči križ in Zavod za kulturno-prosvetno dejavnost, je zelo obiskana. V Tribučah, kjer šola še traja, prihaja redno nad 100 poslušalcev. Pričetka šole v Starem trgu v nedeljo, 3. februarja, se je udeležilo več kot 90 občanov, ki so z zanimanjem spremljali predavanje in predvajanje filma o osebni in splošni higieni. V razgovoru so predvsem poudarili občutek zapostavljenosti pri zdravstvenih uslugah, posebno pri otrocih, ker so pač kmečki ljudje in povrh tega še oddaljeni od Črnomlja in Kočevja. Prav bi bilo, da bi zdravstveni delavci več razpravljali o tem predelu naše občine in skušali izboljšati zdravstveno službo tudi v Starem trgu in okolici.

K. W.

Počakati, dokler se da

Pretekli teden je imela sindikalna podružnica delavcev občinske uprave Črnomelj, sodišča, družbeno-političnih organizacij, veterinarske postaje in zavoda za zaposlovanje sestanek, na katerem so razpravljali tudi o uvedbi novega delovnega časa. Priporočili so občinski mu sindikalnemu svetu, naj pripravi v občinskem merilu analizo, iz katere bo razvidno, kakšne so ob tem potrebe po otroškem varstvu, družbeni prehrani, prevozih itd. Hkrati so predlagali, naj bi z uvedbo novega delovnega časa počakali do skrajnega roka — 1. septembra.

braževalni skupnosti svoj plan, vendar so nekateri zahtevali preveč v primerjavi z izdatki, ki so jih imeli lani, zato takih želja niso mogli upoštevati.

Letošnji predlog finančnega plana presega lanskega za 12,6 odstotkov, zato bo verjetno prišlo še do naknadne uskladitve z možnostmi. Občina bo izobraževalni skupnosti zagotovila le toliko sredstev kot lani, odvisno pa je od tega, koliko bo mogoče dobiti dopolnilnih sredstev od republiške izobraževalne skupnosti. Ker niti občinski proračun še ni sprejet, je težko reči, s kolikim denarjem bo izobraževalna skupnost letos dejansko razpolagala. Verjetno pa si dela utvare, kdor pričakuje bistvenih finančnih izboljšav.

Z njegovo pomočjo postaja mesto lepše

Razgovor s Francem Rauhom, upravnikom črnomaljske vrtarije

Franc Rauh je s sroem in dušo pri svojem delu. Z njegovo pomočjo postaja Črnomelj lepši. Lepotično rastlinje je zasajeno že pred stavbo občinske skupščine, okoli spomenika na Gričku, od dijaškem in prosvetnem domu, v bližini novih blokov in na prostoru za jurjevanje pod

železniško postajo. Vrtarji pa skrbijo tudi za košnjo trave na pokopališču v Vozni vasi in za nasad za bivšim zdravstvenim domom. Tu goje tudi enoletne sadike in ovetje za šopke.

Vse zelenice so redno vzdrževane. Letos bodo sadili tudi nekaj drevev na Gričku ter ob prostoru za jurjevanje, po mestu pa breze, medtem ko so ob stanovanjskih blokih že lani zasadili javor, lipico, gabre in nekaj smrek.

— Zanimna nas, zakaj podirate jagnjedi?

— Topol dobro uspeva v toplejših krajih, njegova življenjska doba pa traja le okoli 25 let. Topole, ki smo jih imeli v mestu, so zasadili Italijani med okupacijo, zdaj pa se suše. Odpadajoče suhe veje postajajo nevarne za mimoidoče, zato jih moramo

Za delo na polju, v tovarni ali pisarni se najbolje in najceneje oblečete pri

„Veletekstil“ ČRNO MELJ

Pridite na kmetijska predavanja

Sekoja za kmetijstvo pri občinski konferenci SZDL v Črnomlju je že konec februarja začela s kmetijskimi predavanji po vaseh in večjih središčih, te dni pa bodo z njimi nadaljevali.

Predavanja o mleku, krmi in proizvodnji mleka bodo:

16. marca ob 18. uri v Dobličah, Semiču in Strekljčevu;

17. marca ob 9. uri na Vinici, v Črnomlju in Dragatušu.

Mleko in koruza je naslov predavanja, ki bo 17. marca ob 15. uri na Črešnjevcu, v Gribljah in na Sinjem vrhu.

Druga predavanja o proizvodnji koruze in oskrbi ozimnih žit bodo 19. marca ob 9. uri v Dragatušu, ob 13. uri v Dobličah.

Predavali bodo predstavniki Kmetijskega inštituta iz Ljubljane, kmetijske zadruge in veterinarske postaje Črnomelj in Ljubljanskih mlekar.

R. V.

Na vikend v Črnomlju najbrž ne bomo hodili

Mimica Radović je vodja črnomaljskega matičnega urada. Ima dva otroke, stara 14 in 10 let, za katera skrbi sama. Otroke hodita v šolo.

— Občinska uprava bo do septembra morala uvesti nov delovni čas, toda jaz se ga prav nič ne veselim. Nimam nič proti, če bi šola organizirala varstvo otrok do 17. ure in če bi otrokom nudili kosila, v nasprotnem primeru pa bo hudo. Ne morem zahtevati od otrok, da bi me lačna čakala doma in da bi kosila šele ob 18. uri. Prav tako bodo težave z učenjem. Šola zahteva precej, tako da jima moram pri pisanju nalag pomagati. Ali bomo naloge pisali zvečer? Tudi prosti sobote se ne veselim. Kar zdaj med tednom opravi gospodinjstvi del po malo, jih bom potem ob sobotah in nedeljah. Da bi hodila na vikend, ni misliti, ker nimam denarja. Pa tudi drugi, s katerimi o tem govorim, si ga ne bodo mogli privoščiti.

odstranjevati. Veje smo zaenkrat odrezali v višini 3 do 4 metre; ko bodo zrasle breze, bomo z njimi nadomestili topole.

KAMILO WEISS

V Dragatušu je živahno

Zadnje čase je v Dragatušu kulturno življenje zelo živahno. Vsako soboto popoldne jih obišče potujoči kino in zmeraj je dvorana polna. Zdej, ko je spomlad in se je začelo delo na njivah, pa ljudje želijo, da bi čas predstave pomaknili bolj proti večeru. Tudi odrskih uprizoritev je bilo v zadnjem času precej. Videli so Vinčane s »Poslednjim možem«, Preločane v igri »Moje dete«, domača igralska skupina pa študira Finžgarjevega »Divje ga lovca«. Ljudje za zanimanjem pričakujejo nastop.

Mladinski sestanki v Adlešičih

V Adlešičih je bil že dlje časa napovedan mladinski sestanek, toda ko je bil 24. februarja sklican, ni uspel: udeležilo se ga je zelo malo mladincev. Na sestanku se je predsednik mladinske organizacije odpovedal funkciji, menda zaradi nedelavnosti članstva. Za novega predsednika je bil izvoljen Anton Skube. Sestanek je bil čez nekaj dni ponovno sklican. Tokrat so se ga udeležili tudi tisti mladinci, ki sicer raje hodijo po gostilnah

Vedno isti odgovor: ni dela!

Če je kdo potreben službe, potem je to Drago Martić — Ima srednjo šolo, službo pa išče že več kot dve leti

Tako sta skromna in sama zase, da ju v Metliki niso poznali, pa vendar živita tu že 10 let. Gre za Drago Martića, 23-letnega invalida s končano srednjo upravno šolo, a brez službe, in njegovo mamo, ki dela v Mestnem logu.

V njunem stanovanju, se pravi sobi, je mati ležala v postelji, zavita tudi čez glavo, da ji še niso ni bilo videti. Ko je slišala, da z Dragom klepetava, je nekajkrat zataralala kot resnično bolan človek, nato pa v pretrganih stavkih povedala:

— Delam, odkar živim, tudi za najtežja dela sem morala poprijeti, kakor kak moški.

Na njivah, pri kmetih, na državnih posestvih, po dežju in mrazu. Kaj bo z nama, če obležim? Zda sem zaslužila vsaj 30 tisočakov na mesec. Stara sem in ne morem več tega, kar sem včasih zmogla. Samo sina imam. Ko je bil 5 let star, je padel s kmečke peči in si zlomil križ, odtlej je invalid. Hrbtenico ima zvito, zato za telesno delo ni sposoben. Pritrgovala sem si od ust in ga šolala na Reki v srednji upravni šoli. Upala sem, da nama bo boljše, če bo fant študiral. Šolo je končal, prišel k meni, a že dve leti ne more nikjer dobiti službe.

Fant je dodal: — Materi sem v breme. Iskal sem službo v Karlovcu, na Reki, v Zagrebu, Novem mestu, Beli krajini, a zmeraj dobim isti odgovor: »Prostega mesta ni!« Prosil sem na občini, na zavodu za zaposlovanje, a povsod pravijo, da mi ne morejo pomagati. Če bi bil zdrav, bi si pomagal sam. Krampat bi šel ali delat h kmetom, tako pa...

Zalile so ga solze, čeprav se je premagoval. Koliko časa bo Drago Martić s končano srednjo šolo še čakal službe, medtem ko imajo nekateri kar dve, pa brez šol?

R. B.

Rešitev je le dobro razporejen čas

V metliški predilnici, ki je obrat novomeškega Novoteksa, so začeli z novim delovnim časom — Težave, ki jih novi delavnik prinaša, so zadovoljivo rešili — Najbolj pereče je vprašanje prevoza — Rezka Gregorčič je kljub težavam zadovoljna v novim delovnem časom

Tudi v Novoteksovem obratu v Metliki so s 1. januarjem prešli na nov delovni čas. Priprave na ta prehod so bile le kratkotrajne, saj je začelo po novem delati le 16 ljudi. Novi delavnik je tudi tu povzročil prav tiste težave, ki jih ima že matično podjetje, čeprav so tu mnogo manj pereče.

Vprašanje prehrane na delovnih mestih so v metliški predilnici rešili dokaj enostavno: njihov obrat družbene prehrane pripravlja kosila tudi za tiste, ki delajo po novem.

Tudi vprašanje otroškega varstva so zadovoljivo rešili, z novim delavnikom namreč ni prizadetih več mater, ki bi imele težave z otroškim varstvom. Tiste posamezne pa so si otroško varstvo uredile, kakor so vedele in znale.

Posebno pereče je še vedno vprašanje prevoza. Tisti, ki

se v službo vozijo z vlakom, so morali svoj delovni čas prilagoditi voznemu redu.

Novi delavnik je prinesel spremembe tudi v Gregoričev družino. Rezka dela v upravi metliškega obrata Novoteksa in ima tri otroke. Eden obiskuje šolo, mlajša dva pa sta še potrebna varstva. Tudi mož dela v tem obratu, vendar še vedno po starem. Vprašanje otroškega varstva sta rešila s pomočjo stare mame, ki jima je vzela

k sebi srednjega otroka, najmlajšega pa vsako jutro odneseta k sosedu, da popazi nanj. V popoldanskem času tudi mož pomaga Rezki pri delu, saj se vrne domov dve uri prej.

Rezka je z novim delavnikom zadovoljna. Če si čas, ki ji preostane, pravilno razporedi, se posveti lahko tudi otrokom. Malo spremembe je novi delovni čas prinesel le v njihovo prehrano in dolgoletne navade.

OB OTVORITVI VELIKE SAMOPOSTREŽNICE V METLIKI

„Mercatorjev“ ugled je zmeraj večji

Dan pred 8. marcem je Metlika dobila veliko samopostrežno trgovino podjetja Mercator ter v isti stavbi prvo moderno mesnico

Veletrgovsko podjetje Mercator ima že 350 prodajal, med temi kar 34 samopostrežnih trgovin. Zadnja leta vloga podjetja znatna sredstva v modernizacijo trgovin, kar je očitno tudi v Metliki. Več Mercatorjevih poslovalnic je bilo tu že prenovljenih, lani so zgradili tudi blagovnico in zdaj veliko samopostrežno trgovino z bifejem ob križišču cest Metlika—Črnomelj.

Otvoritevna dekoracija je bila posvečena dnevu žena, s čimer se je podjetje gospodinjstvom še posebno priklopilo. V trgovini imajo vsakovrstna živila, zelenjavo in sadje, gospodinske potrebščine, nekaj

tekstila, predvsem perilo, ter igrače. Vsekakor bo za Metliko novost dobro založen delikatesni pult, prav tako pa posebej prijetno urejen bife. Gradnja in oprema sta veljali Mercator okoli 120 milijonov Sdin. Ker je nova trgovina v neposredni bližini stanovanjskega naselja in tovarne BETI, bo podjetje sedanji mali lokal z živili v tovarni zaprlo.

Ni manj kot samopostrežnice niso potrošniki veseli prve sodobne mesnice v mestu, ki je v isti mali stavbi. Velik lokal, najzgodnejše opremljen, ima tudi dve hladilnici in razsekovalnico. Domače podjetje Mesarija in klavnica bo imelo mnogo večjo izbiro

mesa ter mesnih izdelkov. Slednjič so zdaj v tesnih mesnicah prodajali le v manjših količinah in skromni izbiri. Kolektiv mesarije je v gradnjo vložil okoli 10 milijonov Sdin lastnih sredstev, pomagali pa so si tudi s kratkoročnim posojilom pri Komunalni banki in hranilnici Novo mesto. Nova mesnica stane z opremo vred okoli 40 milijonov Sdin.

Kupci so takoj po otvoritvi navalili v oba lokala, marsikdo pa je bil prijetno presenečen nad reklamnimi darili.

R. B.

Bodo priskrbeli helikopterje?

Na zboru volivcev, ki je bil pred kratkim na Božakovem, so razpravljali o treh perečih zadevah. Prebivalce te lepe vasi boli predvsem njihova cesta, ki je bila še pred leti ena najlepših v občini, zadnji dve leti pa je bila zaradi obvoza preobremenjena in se je spremenila v razvaline. Kdo jo bo zdaj popravil?

Ljudje ne zmorejo sami popraviti občinska sredstva pa so pihla. Ali bodo čakali, da bo cesta postala neprevozna? Volivci so nadalje povedali, da so umetna gnojila v Kampanju na Hrvaškem cenejša kot v metliški zadrugi. Poleg tega jim Hrvatje gnojila dostavijo na dom, iz Metlike pa jih morajo voziti sami po zelo slabi cesti.

Tudi pri osemenjevanju krav je ovira slaba cesta. Prav zaradi nje kmetje rajši gonijo osemenje krav na Hrvaško kot v Metliko, pravijo pa tudi, da jim je ta osemenje bolj na roke.

Slišati je, da se bo tudi na Božakovem razvil turizem in da bo tu rekreacijski center,

predsednik občinske zveze Društva prijateljev mladine Miloš Tancik, ki je poudaril tesno povezavo med delom žena in člani Društva prijateljev mladine, ki se v vzgoji mladega rodu med seboj nenehno podpirajo in dopolnjujejo. Tovariš Tancik je nato predal besedo podpredsednici republiške zveze DPM Stanki Sagadinovi, ki je sedem letno družbeno aktivna in prizadevna članica pri dolgoletnem delu z mladino podelila zlati znački in pismena priznanja. Tako sta dobila zlato značko ravnatelj osnovne šole Ivan Zele in upokojeni fizikoturni delavec Slavko Rajmer, medtem ko so bila priznanja podeljena vzgojiteljicam Zori Herakovičevi, Minki Črnuglji, Heleni Prusovi, Mladeni Branceljevi in tovarišu Jožetu Kamliču.

Odlikovanci in drugi so lepi večer zaključili v prijateljski družbi mater partizanskih borcev.

Gasilci v Božakovem

Gasilci v Božakovem so imeli pred kratkim dobro obiskan sestanek, ki ga je vodil predsednik Anton Črnugelj. Poročal je o preteklem delu društva ter sprejel štiri nove člane, nato pa so razpravljali o popravilu galiskega doma, prodaji vina in bodočem delu. Gasilci so sklenili na pomlad začeti s še aktivnejšim delovanjem.

VR

Še za ženo, teto in staro mamo

Ob otvoritvi nove trgovine v Metliki je podjetje Mercator zbranim gostom za reklamo ponudilo ekspres kavo, silce žgane pijače in miniaturne škatlice cigaret Filter-57. Rečeno je bilo, naj se vsak »poslužuje, toda nekateri so se služili tudi po trikrat, domov pa so prinesli cigarete še za ženo, teto in staro mamo. Morda Mercatorjevo osebje v svoji gostoljubnosti tega niti ni opazilo, nekateri navzočji pa so videli in si mislili svoje.

Okolica šole dobi rastlinje

Te dni začno urejati okolico metliške šole. Najprej mora gradbeno podjetje pospraviti navlako, ki je ostala od lanske gradnje, nato bodo navažali zemljo, ker je teren izrazito kamnit. Komunalno podjetje bo delalo tudi oporni zid in stopnišče od doma Partizana navzgor. Ko bo ves teren za šolo prekrit s humozno zemljo in ko bodo buldožerji opravili svoje delo, bodo učenci pod strokovnim vodstvom sadili okrasno rastlinje, nabavljeno v Ljubljani. Pred šolo je v načrtu tudi botanični park, vendar še ni znano, kdaj ga bodo lahko urejali, ker ima šola težave z lastnico zemlje, ki zahteva preveč.

V malo šolo vsi ali nobeden

Metliška osemletka ni imela tako imenovane male šole, ker so menili, da bi morali hoditi vanjo vsi predšolski otroci, ne le nekateri. Letos pa je stvar tako daleč, da bodo 1. aprila le začeli s poukom v mali šoli. Vsi učenci, ki bodo šli v jeseni v 1. razred bodo v dveh skupinah štirikrat na teden obiskali šolo. Tisti, ki niso hodili v vrtec, bodo hodili v šolo dva meseca prej, nato pa se jim bodo v zadnjem mesecu pouka pridružili tudi cilicani iz vrtca. Na roditeljskem sestanku s starši teh otrok se bodo dogovorili vse potrebno. Šola jih bo prosila za skromen prispevek k malici in za del stroškov šolanja, medtem ko bo ostalo lo prispevala izobraževalna skupnost.

Prodali so veliko spominkov

V metliškem turističnem uradu so pred dnevom žena prodali veliko spominkov, belokranjskih narodnih noš in prtov ter razglednice z belokranjskimi motivi. Največ kupcev je bilo iz otroških vrst, saj so vsi kupovali za svoje mamice, stare mame in tete.

Turistični urad bo organiziral 24. marca izlet v Planico, kjer si bodo prijavitelci ogledali smučarske skoke. V Metliki je za prireditev veliko zanimanje, saj bo izlet prvi v letošnji sezoni. Vsi zainteresirani naj se prijavijo do 16. marca.

SPREHOD PO METLIKI

■ **PROSLAVE DNEVA ŽENA** so v metliški občini letos povsod potekale prav pristočno. Tako so se žene zbrale na proslavah po vaseh, po obratih in ustanovah. Skoraj povsod so po končanem programu poselele v veselem krogu in povabile medse matere in druge sorodnike padlih borcev.

■ **NA VICETOVEM VRTU**, kjer je pred zadnjo vojno takratni lastnik Alojz Franz imel kegljišče in balnišče, je bilo vsa povojna leta zapuščeno in prazno. Sedanji lastnik Gabre Badovinac je sklenil, da bo kegljišče in balnišče obnovil oziroma ga zgradil na novo. Po načrtu bo zaprtemu kegljišču prizidan tudi manjši bife s priročno kuhinjo. Urejene bodo seveda sanitarije in prostor okoli balnišča. Novi objekt bo odprt v letošnjem maju.

■ **TURISTIČNA PISARNA** V METLIKI zbira prijave za ogled smučarskih skokov, ki bodo v Planici 24. marca. Interesenti naj se prijavijo najkasneje do sobote, 16. marca. Vsa pojasnila dobijo v turistični pisarni.

■ **NA ZADNJI SEMANJI** DAN v torek, 5. marca, je bil metliški žilvileki trg kar dobro založen. Vel-

ko je bilo zlasti semenja, prodajalke pa so večinoma merile na litre. Tako so liter čebulka in pese prodajale po 500 Sdin, korenje po 600 Sdin in deteljo po 2200 Sdin. Liter koruze in pšenice je veljal 100 Sdin, fiola 300—350 Sdin in prav toliko je stal venec čebule. Za kokoši so ženske zahtevale od 2000 Sdin naprej, jajca pa so prodajale po 35—40 Sdin.

■ **BOMBAZNA TKALNICA** IN PREDILNICA iz Trčica bo 30. marca organizirala na Zelenici nad Trčicem X. jubilejno tekstilado, med drugim veleslalom za tekstile Slovenije. Tekmovanja se bosta udeležila tudi člana metliške tovarne BETI Slavko Šilar in Zvone Hauptman. — Obema želimo pri tekmovanju veliko uspeha!

Del nove Mercatorjeve samopostrežnice v Metliki, kjer dobite vsa živila in razne gospodinske potrebščine. (Foto: Mirko Vesel)

**METLIŠKI
TEDNIK**

V Šmarjeti vse za asfalt

Krajevni prispevek, ki so ga letos uvedli v šmarjetski krajevni skupnosti, namreč vajo porabiti predvsem za ureditev ceste iz Šmarjetskih Toplic v Šmarjeto. Predvidevajo, da bi letos ob popolni izterjavi samoprispevka dobili v blagajno okoli 4 milijone Sdin dohodkov. Trije milijoni so skoraj zanesljivi. Toliko bi namreč dali zaposleni, katerim je odmerjen samoprispevek v višini 1 odstotka od izplačanih osebnih dohodkov. Precej negotovo pa je plačevanje kmečkega samoprispevka. Kmetje morajo letos plačati po 2 odstotka od letnega katastrskega dohodka. Lani niso plačali niti 5 odstotkov odmerjenega samoprispevka. Za asfaltiranje ceste iz Toplic v Šmarjeto ima krajevna skupnost od lani 1.800.000 Sdin.

Nov avto za AMD?

Predstavniki novomeškega AMD Niko Padevski je na skupščini Ljudske tehnike v nedeljo, 10. marca, povedal, da želi Avto-moto društvo letos kupiti nov osebni avtomobil. Za nakup so se odločili, ker so vozila, s katerimi učijo nove voznike, že iztrošena. AMD prav tako želi organizirati gorjanske avtomobilske dirke, vendar pa za tako prireditev nima denarja.

Na Grmu povečujejo vodovod

6. marca so začeli razširjati vodovod v Skalicijski ulici na Grmu. Razširili bodo 300 m cevovoda in ta dela opravili približno v štirinajstih dneh. Razširitev je kasnejša priprava za vodovodna dela na Znančevih njivah.

Še ta mesec pričetek del

Dokončno so določili, da pričnejo z rekonstrukcijo ceste Brusnice-Gabrje 18. marca. Na zadnjem sestanku predstavnikov političnih organizacij in članov KS v Gabrju so sklenili, da bodo najprej opravili najnujnejša dela. Za to imajo že zagotovljena potrebna finančna sredstva. Nadalje si bodo prizadevali, da bi cesto med Brusnicami in Gabrjem uredili tako, da bo ustrezalo vsem zahtevam sodobnega prometa.

Draščani že zbrali za elektriko

V Drašci vasi so končali zbiranje prispevkov za preureditev električnega omrežja. 24 gospodarjev je prispevalo 1.200.000 Sdin, opravili pa bodo tudi več brezplačnih prevozov in drugega dela. Akcija prebivalstva Drašče vasi je za gled drugim. Tu bodo z udeležbo občanov, ljubljanskega Elektro podjetja za okolico in krajevne skupnosti opravili delo, vredno več kot 13 milijonov Sdin. Draščani so se odločili, da bodo prostovoljno popravili tudi cesto proti Šmihelu.

M. S.

Obisk z »Lepo Vido«

3. marca je Dolenjske Toplice spet obiskala igralska skupina PD »France Prešeren« iz Trnovice (Ljubljane) in uprizorila »Lepo Vido«. Občinstvo je zasedlo dvorano prosvetnega doma doma do zadnjega kotička in potrdilo, da so take predstave v Dolenjskih Toplicah dobrodošle.

Z NOVOMEŠKE SKUPŠČINE LJUDSKE TEHNIKE

Malo denarja, malo prostorov!

Zanimanje za dejavnost kljub temu ostalo — Plakete zaslužnim članom

Med družbenimi organizacijami, ki jim občinski proračun reže iz leta v leto bolj črn kruh, je tudi Ljudska tehnika. To so povedali uvodoma na nedeljski skupščini te organizacije v stari novomeški pošti, v dvoranici radio kluba, ki je med najbolj marljivimi pri Ljudski tehniki.

Skupščine se je udeležilo nekaj več kot 20 ljudi, med njimi pa ni bilo predstavnikov političnih organizacij in

občinske skupščine, akoravno so jih povabili. Udeleženci so to označili z odnosom družbenih dejavnosti do ene najbolj množičnih družbenih organizacij.

Udeleženci so poudarili, da so za dejavnosti Ljudske tehnike zdaj še slabši časi kot pred reformo, saj ni zanje niti denarja niti prostorov. Društva in klubi pri Ljudski tehniki se večkrat zatečejo po denarno ali materialno po-

moč k delovnim organizacijam, te pa jim niso vselej naklonjene. Predstavniki dolenjskega letalskega centra je povedal, da se da tudi mimo tega kaj narediti. Za zgled je dal novomeške letalce, ki so se odločili, da bodo sami napravili jadralno letalo.

Zelje članov Ljudske tehnike so velike, možnosti, da bi jih uresničili, pa majhne. Radi bi predvsem prostore, da bi delali vsaj to, za kar imajo sredstva. To so še posebej navdli, meneč, da bodo v klubih in društvih Ljudske tehnike ostali vsaj tisti, ki za svoje delo ne zahtevajo vselej plačila.

S plaketo Ljudske tehnike Slovenije je bil odlikovan eden najstarejših članov v Novem mestu Franc Račič, več drugih zaslužnih članov pa je prejelo občinske plakete.

Na skupščini so izvolili nov svet in občinski odbor Ljudske tehnike. Predsednik sveta je postal Angelo Gatta, predsednik občinskega odbora pa spet Ljubo Zagar.

Sončno dopoldne 8. marca so tesarji iz Zbur izrabili za pomoč sovaščanu Vinku Gorencu, ki mu je decembra lani pogorelo gospodarsko poslopje. Alojz Gregorčič je povedal, da so les, ki ga tečejo za novo ogrodje Gorencevega poslopja, darovali prebivalci. (Foto: Ivan Zoran)

Zakaj podtikanje zločina?

13. januarja popoldne je Anton Derganc iz Zbur barval voz v zaprtem gospodarskem poslopju. Pri delu mu je pomagala 69-letna mati. Voz je bil na podstavku, nenadoma pa se je en podpornik izmaknil in udaril žensko, da se je zgrudila in kmalu zatem umrla.

Na kraj dogodka je kmalu prišla strokovna komisija in ugotovila, da Derganceva mati ni umrla nasilne smrti, kot so govorili Zburjani.

Vaščani Zbur pa se niso zadovoljili s tako ugotovitvijo. Vztrajali so, naj strokovna komisija dogodek znova raziskuje in spremeni mnenje o nenasilni smrti. Po vasi se je čedalje bolj širila govorica, da je Anton Derganc svojo

mater ubil, in ena od številnih variant je govorila, da je to storil s sekiro. Preiskovalni organi v Novem mestu pa so prejeli tudi pismo, v katerem jih je nepodpisani p'bec proglasil za nesposobne, da bi dokazali resnico.

Ker se razburjenje vaščanov ni in ni poglobilo, je strokovna komisija spet odšla na delo. 7. februarja, 25 dni po pogrebu, so truplo Derganceve matere izkopali in ga raztelesili. Rezultat tega postopka je potrdil prvotno ugotovitev strokovne komisije, da Derganceva mati ni umrla nasilne smrti. Komisija tudi pri raztelesitvi ni našla na trupu nobenih znakov, ki bi vzbudili kakršenkoli sum, da gre za kaznivo dejanje.

Podgorci, ne tako!

Prejšnji ponedeljek zgodaj dopoldne na Cesti talcev v Novem mestu: moški in ženska ženeta mršavo kravico na sejem v Ločno. Priganjata jo, živinčarja pa pred Bečvevo hišo klecne na prva kolena in ne more takoj vstati. Na kravo se usuje toča udarcev s palico: žena maha po njej kot pobesneta, možak suje ubogo živinčar s čevljem v gobec, vrat in

vamp, kravica pa se ne more dvigniti. Milo gleda v lastnika, ki jo neusmiljeno bijeta. Mimo pride kmet s kravo in povpraša, kako in kaj. Namesto da bi pomagal žival dvigniti, posodi prvima dvema svoj bič in zdaj vsi trije mahajo po ubogem govedu. Ugovarjanje mimoidočih žensk ne zaleže. Podgorci grdo gledajo in godrnjajo nad meščani, ki se zgražajo nad surovostjo. Krava si končno le opomore in šepaje odkleca naprej.

Je to podoba srčne omike nekaterih naših Podgorcev? Sram nas je, ko moramo o tem pisati! Eden izmed moških, ki je za sramoto zvedel pol ure po tem dogodku, je ženskam dejal: »S palico in bičem bi bilo treba namlatiti take ljudi, ne pa mučiti sestradano in utrujeno žival!«

ŠMARJEŠKO-SKOCJANSKI SPREHODI

■ NA SKOCJANSKI SOLI delujejo naslednji krožki: šahovski, strelski in dramski. Dramatska sekcija je v zadnjem času zelo delavna, saj je pripravila za novo leto igrice, za 8. marec pa proslavo.

■ ZA PUSTNI TOREK je bil v Šmarjeti sprevod, v katerem je sodelovalo okoli 30 mask; iz Šmarjete so odšli proti Gorenji vasi, tam so se nekaj časa veselili, nato pa so odšli nazaj.

■ V SKOCJANU IZDAJAJO pionirji svoje glasilo — Škocjanske stezice. Prvič so jih tiskali že lani; izdali so dve številki v približno 200 izvodih. Prav te dni so dobili nov ciklograf, na katerem bodo tiskali letošnje prvo številko Škocjanskih stezic.

■ NA ŠMARJEŠKO OSEMLET-KO hodi 326 učencev. Zaradi dobrih avtobusnih zvez se jih vozi 26. iz oddaljenih krajev pa hodi v šolo 30 učencev. Učni uspeh celotne šole ob polletju je bil 65-odstoten.

■ SKOCJANSKO OSEMLETKO obiskuje 260 učencev; vozi pa se jih samo 9. Precej otrok hodi v šolo peš ali se vozi s kolesi tudi po 12 kilometrov dnevno. Polletni uspeh osemletke je bil 63,5 odstotka.

Šest kmetov in učitelj

Nedavno so imeli v Brusnicah dvoje predavanj: inž. Ivo Zebec je predaval o soli in domu, Tit Doberšek pa o sadjarstvu in vinogradništvu. K prvemu predavanju je prišlo 30 ljudi, k drugemu pa 7 ali natančneje: šest kmetov in učitelj. Krajevna organizacija Socialistične zveze je imela v načrtu za letošnje sezono devet predavanj, ker pa se prvi dve nista povsem posrečili, ne bo najbrž nobene ga več.

Posrečilo se ni predvsem drugo predavanje o sadjarstvu in vinogradništvu, namenjeno kmetom. Predavatelj Doberšek je imel namen spregovoriti tudi o pravičnem gojenju češenj, zaradi premajhne

udeležbe pa tega ni storil, marveč je obiskovalcem dal več nasvetov o gojenju trti in podobnem.

Brusnice z okolico so znane po hrustavkah, češnjah s posebnim okusom in barvo, zaslovene pa so tudi po tradicionalnem prazniku češenj. Prizadevajo si, da bi ga praznovali vsako leto, to pa je odvisno tudi od tega, kako bodo češnje obrodile in dokler bodo še rodile. Pogosto je namreč slišati, da češnjevi nasadi, kakor koli so že urejeni, zaradi premajhne nege hira. Kmetje so zamudili priložnost slišati, kako je treba češnje gojiti, da ne bodo shirale, marveč dajale čedalje boljše sadje.

Za začetek: težave z „Micko“

Iz želje po igranju je v Novem mestu vznikla nova igralska skupina

V Novem mestu je pred kratkim vznikla nova igralska skupina in si nadela ime Labod. Vodita jo Rudi Skof, član Odra mladih, in režiser Franc Ivnik. Mladi kolektiv se je odločil, da bo poskusil srečo na odru z uprizoritvijo Linhartove komedije »Županova Micka«.

Pobudnik za novo igralsko skupino Rudi Skof je nastanek in prve Labodove korake opisal takole:

»Mladi aktiv občinske uprave, katerega predsednik sem,

mislim sem, da bi lahko s talenti, ki so nastopali na proslavah, napravili nekaj več. Začel sem posameznike navajati na več proslav. Po duševati, da bi osnovali svojo skupino. Vprašal sem še Ivnika iz INISA, če bi hotel sodelovati kot režiser. Ko je pristal in ko je nastala že kar dobriška skupina za igranje navdušenih mladincev, smo začeli študirati »Županova Micka«. Fantov je bilo za vloge dovolj, deklet pa ne. Spominjam se, da sem za

vlogo Micke vabil vsaj šest deklet, dokler se ena le ni odočila. Zdaj nas je sedem in že lahko igramo. Naslednje delo bodo bržkone »Jezusovi apostoli«.

Kot je povedal Rudi Skof, ustanovitelj te skupine ni zoper Odra mladih, nasprotno, saj bodo Odra mladih celo pomagali z igralci. Če bo skupina prestala krst in druge razvojne težave, jo bodo najbrž vključili v delo občinskega komiteja ZMS kot njegovo samostojno sekcijo.

„Veš, mamica, jutri ne bo varstva!“

So poklici, kjer so dolžnosti in poklicne obveznosti na prvem mestu

Prejšnjo soboto so imeli prosvetni delavci iz novomeške občine na Otočcu zborovanje. Udeležilo se ga je več kot 400 prosvetnih delavcev in gostov.

Novomeški otroci, ki hodi-jo v otroško varstvo, so imeli prost dan. To je bila prva sobota v mesecu, in večina sta-

ršev je na ta dan delala. Nemalo so bili začuden, ker so otroci v petek prišli domov s sporočilom, da v soboto ne bo varstva. Tako je ostala marsikatera mati v zagoni, saj ni vedela, kam bi z otrokom.

V novomeški varstveni ustanovi, ki jo obiskuje 120 šolskih otrok, so nam povedali, da ob sobotah prihaja v varstvo le 20 do 30 otrok. Prosvetne delavke, ki delajo v popoldanskem šolskem varstvu,

so se udeležile zborovanja in so zato otroke že teden dni prej opozorile, da ne bo sobotnega varstva. Otroci so to opozorilo najbrž preslišali ali pa pozabili in so na ponovno opozorilo tovarišice povedali staršem šele v petek. Tako so nekatere matere prepozno zvedele, da bodo otroci v soboto doma.

Zaradi nerednega prihajanja v šolsko varstvo, ki so ga prilagodili tudi novemu delavniku, že dalj časa prihaja do nekaterih napak. Najbolj pogosto jih povzročajo otroci, ki se za eno popoldne izmaknejo materinim očem ali pa očem učiteljic. Prav zato na šoli priporočajo staršem, ki imajo otroke v varstvu, naj jih redno pošiljajo.

Zborovanje na Otočcu, je bilo prvo tovrstno srečanje prosvetnih delavcev in je prav, da so se ga udeležile tudi tiste prosvetne delavke, ki delajo v šolskem varstvu. Vendar pa so tudi pritožbe nekaterih novomeških mater popolnoma upravičene, saj pošiljajo otroke v varstvo prav zato, da niso prepuščeni sami sebi, ko so one zdoma.

■ NA OSNOVNI SOLI V ŠMARJETI nimajo krožkov zaradi pomanjkanja prostorov. Učenci se kljub temu zanimajo za šah, namizni tenis ter nogomet. Pred kratkim so imeli šolarji iz Šmarjete in Škocjana šahovski dvoboj. Zmagali so Šmarjetčani z rezultatom 27:9.

NOVOMEŠKA KOMUNA

Tudi otoške žene so praznovala

Krajevna konferenca SZDL Otočec je 6. marca ob 19. uri priredila proslavo v domu Partizana. V kulturnem programu so sodelovali mladinci s Trske gore in učenci domače osnovne šole.

Proslava je bila sicer dobro obiskana, vendar so organizatorji pričakovali še več ljudi, vsaj tistih, ki stanejo blizu. Po končanem programu je bila pogostitev, kasneje še ples. V vselem razpoloženju so plesali stari in mladi.

J. PROSINECKI

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Marija Vene iz Dolenje vasi — Marka, Ljubica Barbič iz Zakanjskega sela — Franja, Marija Selak iz Srednjega Grčevca — Jožeta, Jožica Povhe iz Podlipa — Jožka, Marija Zore iz Zabrđja — Matjaža, Vera Turk z Zajčjega vrha — Marjana, Anica Stevanovič iz Črnomlja — Anito, Marija Lavrič z Rečnega krala — Marijo, Anica Grmovšek iz Gorjnih Ponikev — Marka, Stefa Dražnerič iz Blatnika — Stanko, Ivanka Moljk iz Črnomlja — Alenka, Ivanka Frank iz Kanjarice — Lilijano, Slavka Hočvar iz Lopate — Jožeta, Marija Kramžar iz Pleterja — Jožico, Marija Pečavar iz Stranske vasi — Marijo, Amalija Vintar iz Gabrijel — Boštjana, Martina Pišter iz Spodnjega Lakenca — Jožeta, Marija Brar iz Glinke — Marijo, Florjana Andrejčič iz Zloganja — Draga, Terezija Vavpič iz Mačkovec — Miro, Majda Velikonja z Vinjega vrha — Mojca, Cveta Riznič iz Črnomlja — Aleksandra, Bernarda Baht iz Gornje Straže — dečka, Tončka Dolenjšek z Vinjega vrha — deklica, Jožica Dragan iz Zabe vasi — deklica, Terezija Darganc iz Osolnika — deklica, Stefa Ogorevc iz Krškega — deklica, Marija Polko iz Koudrjev — dečka in Katica Mihalč iz Durlincev — dečka.

V treh dneh očisti, oblači neprekinjeno odprta kemična čistilnica nasproti prodajalnice BOROVO.

GALEB ANTON OBERČ

Novomeška kronika

■ V ZGORNJI DELIKATESI so ob 8. marcu prodali prav toliko bonbonov kot za novo leto. Veliko povpraševanje je bilo tudi za keksi in čokoladami. Od alkoholnih pijač so prodali največ konjaka, gorjana in hermelike ter nekaj peničnih pijač. Opazili so, da se 8. marec iz leta v leto bolj praznuje.

■ TUDI V DROGERIJI so ob prazniku žena veliko prodali; največ kozmetičnih in toaletnih pripomočkov ter usnjene galanterije. Glavni kupci so bili mošje in otroci.

■ V SPODNJI SAMOPOSTREŽBI so bili v preteklih dneh kupci predvsem otroci. Največ so nakupili bonbonov, čokolad in keksov. Nekaj prometa je bilo tudi z alkoholnimi pijačami.

■ NOVOMEŠKA CVETLICARNA je imela v treh prazničnih dneh za okoli tri milijone Sdin prometa. Prodali so nad 10.000 ameriških nageljnov (najceneje v Sloveniji, saj je bil eden le 220 Sdin), okoli 1200 spomladanskih šopkov ter 1000 lončnic. Tudi strank je bilo še enkrat več kot lansko leto.

■ NA DESNEM BREGU KRKE pod kandijskim mostom je ponovno počila vodovodna cev. Celotna cesta pod mostom je že nekaj dni v vodi; ker pa teče voda po umazanih tleh, se naokoli širi smrad. Ljudje v tem koncu se zaradi tega pritožujejo, komunalno podjetje pa bi lahko upoštevalo njihove želje.

■ TUDI NOVOMEŠKI FRIZERJI so »praznovali« 8. marec, saj že več let niso imeli tako rekordnega obiska. Skoraj vsi so v zgodnjih jutranjih urah in zvečer pred praznikom ogromno delali. Stranke so bile s frizurami povsod zelo zadovoljne.

■ ZELO VELIKO ZANIMANJA je bilo v ponedeljek na tržnici za razna semena, prodajali pa so tudi solato z juba po 500 Sdin kg, radič, regrat in motovilec na merico

Proslavo v počastitev dneva žena je organizirala tudi sindikalna podružnica splošne bolnišnice v Novem mestu. O pomenu praznika in vloži žensk v naši družbi je govoril dr. Hübscher. Po proslavi so imele uslužbenke pogostitev. (Foto: Polde Grahek)

Kresovi ob avtomobilski cesti

Prizgali jih bodo v počastitev 10-letnice avtomobilske ceste

V počastitev 10-letnice začetka del na avtomobilski cesti Ljubljana-Zagreb bodo 1. aprila, ob dnevu mladinskih delovnih brigad, mladinci in taborniki iz novomeške in drugih občin ob avtomobilski Cesti bratstva in enotnosti prizgali kresove. To je sporočil te dni predsednik občinskega komiteja ZMS v Novem mestu Andrej Repinc. Povedal je tudi, da se bo mladina s to manifestacijo spomnila enega največjih obdobij mladinskih delovnih akcij, obdobja, ko je mladina zgradila prvo moderno cesto v naši državi.

Predsednik Repinc je tudi povedal, da se v Novem mestu živahno pripravljajo na sestavo mladinske delovne brigade, ki se bo avgusta udeležila delovne akcije »Sava 68« v Zagrebu. Brigada bo štela okoli 100 ljudi, v njej pa bo 70 srednješolcev in okoli 30 mladincev iz delovnih organizacij in vaških aktivov ZMS v novomeški občini. Predvidevajo, da bodo v začetku aprila že vedeli za imena letošnjih brigadirjev, ker je rok za prijavo 1. april. Do odhoda brigade bodo pripravili tudi kulturni program, ki ga bodo brigadirji izvedli med bivanjem na delovni akciji.

Občinski komitej ZMS v Novem mestu je pripravil tudi okvirni načrt za praznovanje dneva mladosti. Prireditve bodo v vsem maju, najbolj množično pa bo tekmovanje

v atletiki, rokometu in nogometu, ki se ga bodo udeležili srednješolci in mladina iz delovnih organizacij v prvi, osnovnošolci v drugi in vaška mladina v tretji skupini. Zmagovalcem v posameznih skupinah bodo podelili prehodne pokale.

V kratkem bo občinski komitej ZMS pripravil za sedme razrede osnovnih šol predavanja o mladinski organizaciji. Predavanja bodo za pionirje, ki jih bodo ob dnevu mladosti sprejeli v ZMS.

OBVESTILO

Oddelek za upravnopravne zadeve občinske skupščine Novo mesto poziva v smislu 10. člena odloka o prispevku za uporabo mestnega zemljišča (Skupščinski Dolenjski list št. 7/68), objavljenega v Dolenjskem listu dne 29. 2. 1968, vse zasebne lastnike in solastnike stanovanjskih hiš ali delov stanovanjskih hiš, poslovnih stavb ali delov poslovnih stavb in garaž (čeprav so zgrajene kot provizorij), da obvezno prigrasijo upravnemu organu občinske skupščine Novo mesto podatke o uporabi površini stanovanjskih in poslovnih prostorov ter garaž. V uporabno površino stanovanjskih prostorov se ne štejejo stopnišča, skupni hodniki, veže, kleti, drvarnice, podstrešja in balkoni. V uporabno površino poslovnih prostorov pa se ne štejejo gospodarska poslopja, ki se uporabljajo v kmetijske namene in se ne oddajajo v najem.

Zavezanci prispevka iz Novega mesta, Bršljina, Broda, Čegelnice, Gotne vasi, Irce vasi, Jedinščice, Ločne, Mačkovec, Male Bučne vasi, Vel. Bučne vasi, Regerce vasi, Smihela pri Novem mestu in Zabe vasi prigrasijo podatke o uporabi površini stanovanjskih in poslovnih prostorov v sprejemni pisarni uprave občinske skupščine Novo mesto, Ljubljanska št. 2.

Zavezanci prispevka iz Gor. Straže in Vavte vasi prigrasijo podatke o uporabi površini stanovanjskih in poslovnih prostorov pri krajevnem uradu v Straži.

Zavezanci prispevka iz Dolenjskih Toplic prigrasijo podatke o uporabi površini stanovanjskih in poslovnih prostorov pri krajevnem uradu Dolenjske Toplice.

Zavezanci prispevka iz Sentjerneje prigrasijo podatke o uporabi površini stanovanjskih in poslovnih prostorov pri krajevnem uradu v Sentjerneju.

Zavezanci prispevka iz Žužemberka prigrasijo podatke o uporabi površini stanovanjskih in poslovnih prostorov pri krajevnem uradu Žužemberk.

K prigrasitvi mora vsak zavezanec prinesiti podatke o površini posameznih stanovanjskih sob, kuhinje, kopalnice, sanitarij, predsob, shrambe, garaže in pos. ovah prostorov.

Zavezanci prispevka so dolžni prigrasiti zahtevane podatke najpozneje do 15. 4. 1968.

Oddelek za upravnopravne zadeve občinske skupščine Novo mesto

OBRTNIK, NOVO MESTO

V prodajalni NOVA MODA in poslovalnici na Glavnem trgu vam nudimo moške srajce po cenah, znižanih za 30 do 40 odstotkov, in damske spomladanske plašče po cenah, znižanih za 50 do 60 odstotkov. Izkoristite ugoden nakup!

TO NE KNEZ: IZ NOVOMEŠKE PRADAVNINE

1. nadaljevanje

Prazgodovinske najdbe pa, kot so lončeno posodje, kamnito orodje in kovinsko okrasje, se zdale niso vzbujale takega zanimanja kot rimski napisni in likovni spomeniki. Poglobljeno proučevanje prahistoričnih najdb se začelja šele v drugi polovici 19. stoletja, ko je bil že izdelan triperiodni sistem prazgodovinskih arheoloških obdobij, ki deli celotno prazgodovino na tri osnovne dobe: kameno, bronasto in železno, z ustreznimi pododdelki.

Prvi, ki je pisal o novomeški davni, je bil pravzaprav že naš baročni polhistor, baron Janez Vajkard Valvasor. Brez kakršnihkoli materialnih dokazov je v zanosu, da bi povečal slavo in ugled kranjske dežele in njenih mest, zapisal v XI. knjigi Slave vojvodine Kranjske, da je v rimskem času bilo na kraju Novega mesta tako veliko mesto, ki je segalo do Hmeljnika, razrušil pa da ga je sam hunski kralj Atila. Seveda nima ta njegov zapis nobene realne osnove. Ne šteje mu tega v zlo, saj je v dobri veri, da bi povzdignil čast rodne dežele, zapisal poleg takih bajk tudi neštete neprecenljive ugotovitve, ki jih dolgujemo samo njemu.

Pravo arheološko raziskovanje v Novem mestu, ki ga zasledimo v literaturi, se prične šele 1890, ko so gradili nov odsek ceste iz mesta proti Bršlinu (sedanja Ljubljanska cesta) pod Marofom, ki je skrajšala pot, tovarnjakom in voznikom pa močno olajšala težavno pot, ker se je izognila hudi strmini prek Marofa v današnjem Kettejevem dvorcu. Takrat so odkopali prve prazgodovinske in rimske grobove, ki jih je tedanji preparator deželne muzeja Ferdinand Schulz pridobil za ljubljanski Rudolfinum. Ob teh prvih večjih arheoloških najdbah iz Novega mesta moram omeniti nadse zanimivo poročilo o prvi arheološki razstavi, ki so jo pripravili v dvorani novomeške kazine takoj po izkopavanjih. Slovenski Narod z dne 23. septembra 1890 poroča takole: »V sredo dne 24. t. m. bodo ob šesti uri zvečer v tukajšnji kazinski dvorani razstavljene rimske starine, katere bo g. Schulz v kratkem govoru občinstvu razlagal. Večina predmetov je jako zanimiva in dragocena, nahaja se med njimi celo taci, kakeršnih ljubljanski muzej doslej še nima.«

Ze čez tri dni, 26. septembra 1890, prinaša Slovenski Narod poseben dopis iz Novega mesta:

»Iz Novega mesta, 24. septembra (Izv. dop.). Poročal Vam je že nek dopisnik, da so se na mestu, kjer vodi nova cesta ob mestnem pokopališču, našli zanimivi rimski grobovi. Naši arheologi doslej niso znali, da bi bila baš na prostoru sedanjega mesta kdaj kakova rimska naselbina. To dokazale so še le sedanje izkopanine. Odprlo se je doslej nad 20 grobov in g. muzejalni asistent Schulz je pridobil za ljubljanski muzej katic 60 žarnic, kakeršne so Rimci rabili za spravlanje mrtvaškega pepela. Poleg teh žarnic našlo se je 6 svetilnic (ampele) v jako različnih podobah s prav zanimivimi okrasbami. Nekaj žarnic žganjih je od rudeče, nekaj od črne gline. Našlo se je tudi katic 20 prav zanimivih igel (fibulae). Nekatero izmed njih so takozvanega galskega iz-

vora in neko zapestje, ki kaže biti iz etruških časov. Velika redkost je meč 1 meter dolg in drudi rimski meč 1 1/2 čevlja dolg, kakor so jih imeli rimski vojaki. Ljubljanski muzej doslej še ni imel nobenega takega eksemplara. Med različnimi bronastimi iglami našli so se tudi zlati uhani, popolno čisto ohranjeni in jeden novček z napisom Tacitus Augustus, ki je vladal okoli l. 275 po Kr. r.

Gospod Schulz priredil je na prav okusen način razstavo teh predmetov katere čisti dohodek pripada dijaškemu podpornemu fondu. V tem, ko to pišem, hodijo Novomeščani iz vseh krogov gledat teh zanimivih naših predniških ostankov.

Ob enem je našel g. Schulz etruški(?) grob v mestnem gozdu ob Krki. Našle so se posode od grafitu z zanimivimi ročaji v podobi volovske glave. Pričakovati je, da se dobe še zanimivejše iz-

ALFONZ MÜLLNER (1840—1918). Po izobrazbi je bil prirodoslovec. Najprej je bil profesor na ljubljanskem učiteljskem, nato kustos deželne muzeja. Kot kustos se je živahno udeleževal v arheologiji. V svojem obsežnem delu »Geschichte des Eisens in Krain« je z risbami ilustriral arheološke najdbe iz Novega mesta. V zadnjih letih se je največ bavil z rudarstvom in gozdarstvom.

kopine na tem prostoru. Pa tudi na prostoru, kjer so bili rimski grobovi, je odkril samo toliko grobov, kolikor jih je bilo na cestnem terenu in videti je, da mora zemlja malo višje še kriti lepe zgodovinske zaklade. G. Schulz se bode lahko zadovoljen povrnil v Ljubljano in obogatil naš tako zanimivi muzej s popolnoma novimi objekti. Hvale vredna Schulzova pobuda, ki jo še danes velja posnemati!

Iz gornjega časopisnega poročila izvem, da je Schulz še isto leto prekopaval ali vsaj načel v mestnem gozdu (imenovanem tudi Portovald) eno halštatsko gomilo, ki ga je dala le malo keramičnega gradiva. Sledila je najdba halštatsko gomilo, ki pa je kovačnice pri bršlinski železniški postaji 1893, ko so gradili dolensko železnico. Najdbo je opisal Alfons Müller v svojem obsežnem in dragocenem delu »Geschichte des Eisens in Krain«. Ze naslednje leto pa so na pobudo neugnanega, samozvanega izkopavalca starin Jerneja Pečnika, najboljšega poznavalca arheoloških najdb na Kranjskem, pričeli izkopavati dve halštatski gomili na Marofu. Izkopavanja so se lotili v poznem poletju 1894 za račun Dvornega muzeja na Dunaju.

»Ena gospa mi je rekla, da se ji grozno friznaga, ko je šla, da je imela v osnovni šoli elita proslavo za dan žena v ekstra sobi, snailike in kuharice pa v drugi. Če je res tako malo prostora, pa naj že postavijo tisto novo šolo...«

Slišala sta, da pojde v poročnišnico, in se zanimala, čemu je to potrebno. Mama jima je odgovorila, da samo zato, da tam hitro pomagajo, če se otroček težko rodi. Pomagajo obema: otroku, da čimprej pride iz materinega telesa, in mami, da ne traja porod predolgo.

Otrokoma se je zdelo to naravno in razumljivo.

»ZAKAJ SEM PODOBN TUDI OČETU?«

Matjaž in Alenka sta se motvilila po kuhinji in nista vedela, kaj početi, zakaj vreme je bilo slabo in na dvorišče nista mogla. Obilje časa sta preganjala s tem, zdaj z drugim, dokler nista začela zgolj iz dolgočasja ocenjevati drug drugega. Matjaž je ugotavljal, da ima Alenka »isto take« oči kot oče in brado in usta ima tudi njemu podobna. Alenka pa je trdila, da je Matjaž podoben bolj materi in očetu. Ko sta se tako ogledovala in primerjala vse od zgoraj navzdol in od leve proti desni, je naenkrat vzniknilo tisto staro, znano vprašanje, ki ga večina staršev otrokom ne pojasni do kraja:

— Zakaj pa je vsak otrok podoben tudi očetu, če pa zraste samo v mami?

Njuna mama ga je že dalj časa pričakovala in si ga pravzaprav odkrito želela, saj je čutila, da je bil v dosedanjih pogovorih o izvoru oče nekam zapostavljen. Skoraj se je bala, da bi sama pre-

več izstopila v ospredje, da bi s tem morda začela otroka preveč vezati nase ter ju odtujevati očetu. Mislila je tudi, da bi si utegnili Alenka kaj domišljati, da je kot deklica in bodoča ženska in mati bolj pomembna kot Matjaž, v katerem pač ne more zrasti otrok. Ljubo ji je bilo, da sta jo vprašala sama, ker ni vedela, kako bi sicer tak pogovor neprisljano sprožila.

Preprost odgovor na najtežja vprašanja

— To je zelo preprosto, — jima je pojasnila brez najmanjše zadrege. — Četudi otrok zraste v mami in ga ona rodi, ni samo mamin, ampak je tudi očetov. Vidva nista samo moja, sta tudi očetova, zato sta podobna malo očetu, malo meni. Vsak otrok je na pol mamin, na pol očetov.

Alenka proti temu ni imela nobenih pomislekov, Matjaž pa je bil kar nekam hud:

— Enkrat si pa rekla, da zraste samo v mami!

— Saj to je res, Matjaž, zraste samo v mami. Pa je vseeno pravzaprav iz dveh delov. Iz enega — vidva že vesta, da iz jajčeca, ki nastane v mami. Je pa tudi iz drugega, ki nastane v očku. Nobeno jajčece ne more začeti rasti samo od sebe v otroka. No, da bosta bolj razumela, vama bom to raje narisala.

In vzela je svinčnik ter za maternico narisala krog in

za jajčece vanjo drobno zrnice. Pri tem je rekla:

— Ta krog je maternica, ki leži v trebušni votlini. Včasih je v njej jajčece. Toda jajčece ne začne samo od sebe rasti v otroka. Jajčece začne rasti v otroka samo, če se združi s semeniščico. To pa je tisti drugi delček, o katerem sem vam govorila, ko sem rekla, da pravzaprav vsak otrok sestoji iz dveh delov. Ta dva dela sta torej jajčece in semeniščica. To semeniščico vama bom narisala, da si jo bosta laže predstavljala, ker se razlikuje od rastlinskega semena.

In spet je vzela v roke svinčnik in jima semeniščico narisala. Kot nastajajo jajčeca samo v ženski, tako nastajajo semeniščice samo v moškem. To je vsa »skrivnost« tistega vajinega vprašanja, zakaj nista podobna le mami, ampak tudi očetu. Ker sta zrasla iz mojega jajčeca in očetove semeniščice. Zdaj razumeta, kaj?

Otroka seveda še nista prav razumela, to je vedela tudi mama. Vendar jima bolj stvarnih vprašanj ni hotela vsiljevati. Če bi bila s tem zadovoljna, jima ne bi pojasnjevala kako se to zgodi. Ker pa sta hotela natanko in do kraja vedeti, se vseeno ni pustila zbegati. Bilo ji je jasno, da bi otrokoma s tem več škodovala kot koristila. Ne vse, o čemer so se doslej tako mirno in prijateljsko pomenkovali, bi naenkrat — brez potrebe — vrgla čudno luč.

Matjaž je hotel vedeti, kje v moškem nastajajo semen-

čice. Mama je na to njegovo vprašanje odgovorila:

— To ni težko uganiti, Matjaž. V tistem delu telesa, v katerem se fant oziroma moški najbolj razlikuje od dekleta oziroma ženske. Saj sam dobro veš, kje je to. Ti drugače hodiš na malo potrebo kot Alenka. Imaš del telesa, ki se imenuje moški spolni ud. Za njim imaš dve je majhnih delov, v katerih zorijo semeniščice, kadar fant doraste. V otrocih ne zorijo ne jajčeca ne semeniščice. Vidva bosta morala še prej veliko zrasti. Zato pa imamo lahko otroke samo odrasli ljudje. To je pametno urejeno, mar ne? Kako bi bilo, če bi že otroci lahko imeli otroke. Saj ne bi mogli skrbeti zanje in takšni otroci bi bili reveži. — Je dejala smeje.

Mati je bila pripravljena zaključiti pogovor, ker se ji je dozdevalo, da fantovo zanimanje presega deklino. Videla je, kako napeto premišljuje, a vprašal ni več. Očitno je bilo, da je prav s tem pogovorom zadel na tisto, kar ga je že dalj časa mučilo. Slišal je namreč vrstnike, ki so se nekaj muzali in hihitali ter se norčevali iz njega, ker ni razumel besed, ki so jih sami že razumeli. Zdaj se mu je posvetilo, da so pomenile prav tisto, o čemer so se zdaj pogovarjali z mamo. Za trdno je sklenil, da bo drugič kdaj povprašal mamo še tudi o tem. Vpričo Alenke nekako ni hotel.

KAKO SE ZAČNE NOVO ŽIVLJENJE?

Matjaž se je držal svojega sklepa in ko sta bila z mamo sama, je spet začel stari pogovor. Bil je precejšen diplomat — ali pa mu je bilo malo tudi nerodno, ker je pač iz okolja že posnel, da so spolni odnosi nekaj intimnega. Skratka, ko sta bila nekoč z materjo sama, ji je začel razlagati, kaj je bilo zadnjič napisano v šoli na vratih in da se je učiteljica zelo jezila ter so morali France, Marjan in Rajko počakati po pouku v šoli. Sam da ni pravzaprav razumel, za kaj je šlo, ampak zvečine so se vsi čudno muzali, nekateri so se celo smejali.

Mama, ki je seveda takoj vedela, kaj bi fant pravzaprav rad zvedel in tudi kaj je bilo napisano na vratih, mu je rekla:

— Vidiš, zdaj pa lahko kar nadaljujemo tisti pogovor, ki smo ga ondan pretrgali. Zelo prav je, da takrat nisi več vpraševal, ker Alenke te stvari očitno še ne zanimajo. Dotlej pa ji nima pomena pojasnjevati jih. Tega se drži tudi glede svojih sošolcev in sploh drugih otrok. (Nadaljevanje prihodnjič)

PRED CVETLIČARNO ZA DAN ŽENA. V cvetličarni na novomeškem Glavnem trgu še nikoli niso prodali toliko cvetja kot letos (Foto: Polde Grahek)

Komisija za razpis delovnega mesta
direktorja

TOVARNE KERAMIČNIH IZDELKOV »KERAMIKA« - Novo mesto

razpisuje DELOVNO MESTO

DIREKTORJA

POGOJI:

- popolna srednješolska izobrazba in 5 let delovnih izkušenj na vodilnih delovnih mestih,
- nepopolna srednja šolska izobrazba in najmanj 10 let delovnih izkušenj na vodilnih delovnih mestih.

Poleg navedenih pogojev morajo biti kandidati splošno, družbeno in politično razgledani ter imeti organizacijske sposobnosti za vodenje delovne organizacije.

Ponudbe je treba dostaviti v roku 15 dni po objavi razpisa komisiji za razpis prostega delovnega mesta direktorja tovarne keramičnih izdelkov »Keramika«, Novo mesto, s kratkim življenjepisom in z dokazili o izobrazbi ter delovnih izkušnjah.

Po sledovih 8. marca

Letošnji osmi marec so v novomeški občini množično praznovali. Skrb za to so prevzele družbeno-politične organizacije in krajevne skupnosti. V Novem mestu in vseh večjih ter manjših krajih so bile razne prireditve, marsikje pa so ženske pogostili.

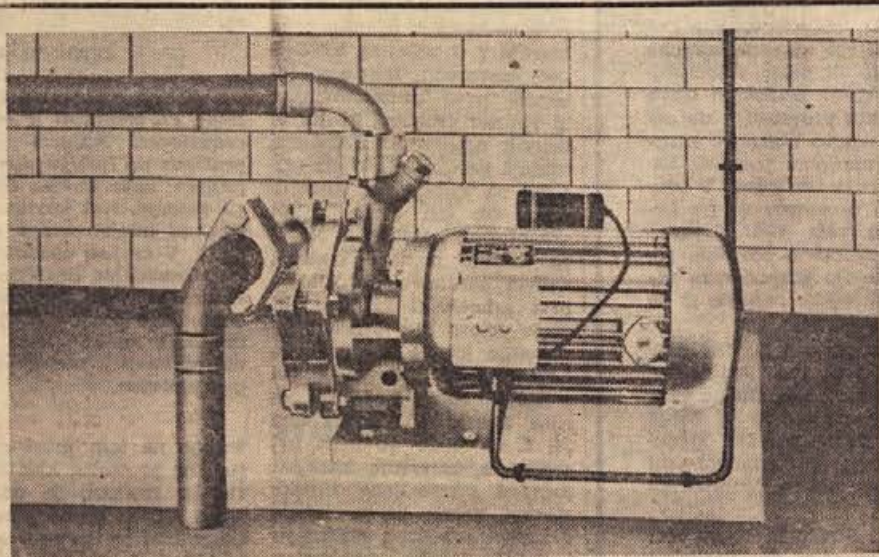
Razpoloženje je zavladalo že dan pred praznikom. Tako so v četrtek okoli 12. ure že marsikje odšli iz pisarn, da so se pripravili za večer ali na veselje na sam dan praznika. V cvetličarni na novomeškem Glavnem trgu so se

možje vrstili kar dva popoldneva in eno dopoldne, čakajoč na šopke, da jih izročijo svojim ženam.

V četrtek popoldne in petek ves dan je bilo tudi domala v vseh gostiščih v Novem mestu in drugih večjih krajih zelo živahno. Ženske iz delovnih organizacij so se zbrale na Otočcu, v Dolenjskih in Smarjskih Toplicah ter v drugih večjih lokalih, marsikje pa so pogostitve s primernimi govori imeli kar v delovnih organizacijah.

Novomeška tovarna zdravil KRKA je 8. marec slavila v novi restavraciji hotela Otočec. Na prireditvi, ki se je začela ob 18. uri, je bila najprej izdatna večerja, zatem pa kulturni program in zabava s plesom. Tovarišice med katerimi so bile tudi upokoženke, so preživele prijeten večer. (Foto: Mirko Vesel)

Ali želite zgraditi svoj lastni vodovod?

Preskrba pitne in potrošne vode v redko naseljenih krajih, kjer ni vodovoda, je rešena z majhnimi elektročrpalnimi napravami.

Uporabite elektročrpalni agregat (črpalko) ELEKTROKOVINE in odpadlo vam bo težko in dolgotrajno delo s prenašanjem vode v škafu ali vedru potrošnikom v hišo, v hlev, na dvorišče ali na vrt!

Naš novi elektročrpalni agregat (črpalka) EvCkt 65 načrpa že v eni uri 1500 litrov vode ob pritisku 1,4 atmosfere oziroma 14 metrov visoko. Za to delo potrebuje le 550 vatov električne energije.

Naši črpalni agregati so opremljeni z enofaznim motorjem, ki ga lahko priključite na instalacijo za luč (slika zgoraj).

Zahtevajte prospekte in ponudbe z najbližji trgovini s tehničkim materialom ali v našem predstavništvu ELEKTROKOVINE v LJUBLJANI, Titova 38, telefon 315-824.

ELEKTROKOVINA

MARIBOR

Kako se je godilo nekemu mlademu možu na njegov poročni dan

Don Juan Manuel, kastilski infant, nečak kralja Alfonza X., vojskavodja in pisatelj, se je rodil leta 1282 v Escaloni (Toledo), umrl pa 1347. Vojskoval se je zoper Mavre in postal državni upravitelj vojne krajine proti Mavrom, ki jih je leta 1327 potolkel pri Guadalborcu. Od štirinajstih po večini izgubljenih del je najbolj znana zbirka orientalskih pripovedk »El conde Lucanor«, iz katere je naslednja zgodba.

V nekem mestu je živel ugleden Maver s svojim sinom; leta je bil najboljši fant, kar jih je na svetu, samo da ni bil dovolj bogat, da bi lahko storil kaj velikega, kar je imel venomer v mislih; in tako ga je prevzela velika žalost, ker za njegovo dobro voljo ni bilo niti facka v žepu. V tem mestu pa je prebival še neki Maver, vse bolj ugleden in bogat kakor oni, in je imel edino hčerko, ki pa je bila pravo nasprotje le-onemu mladeniču, kajti fant je bil lepih šeg in navad, deklica pa tako malo pridna in narobečna, da živ krst ni hotel te vragulje za ženo. Pa stopi vrli mladenič nekega dne pred očeta, češ da dobro ve, da si spričo očetovega pičlega imetka ne more obetati, da bi lahko do- stojno živel, in da mu torej

ne preostane nič drugega, kakor da klavarno životari ali pa odrine v beli svet, in zato da bo najpametneje — če oče ne nasprotuje — da si kjer koli že poišče nevesto, s katero bo lahko živel. Oče je odgovoril, da mu je takisto povšeči in naj poišče nevesto, ki mu bo pogodu. Sin nato odvrne, če je tako prav, naj oče posreduje, da mu da le-oni Maver svojo hčer za ženo. Pri teh besedah je oče sila presenečen vzkliknil: kako pač more kaj takega naklepati, saj ga ni možaka na svetu, ki jo pozna in je ne bi vzel, pa naj je še tak be- rač. Sin pa ga je vseeno go- reče prosil, naj mu pridobi njeno roko, in je tako dolgo bezal vanj, da se je oče, če- prav se mu je to od sila ču- dno videlo, naposled le vdal in se kmalu nato napolnil k de- kletovemu očetu.

Dobra prijatelja sta bila; povedal mu je zatorej vse, kako je bilo z njegovim si- nom in kako se je opogumil zasnoviti njegovo hčer; on da je zadovoljen in naj zatorej tudi dekletov oče v to pri- voli.

Ko je možak slišal svojega prijatelja tako govoriti, mu je odgovoril: »Zaboga, če bi to storil, bi vama bil zahrbtni prijatelj; tako odličnega sina imaš, da bi jaz grdo ravnal, če bi pri- volil v njegovo nesrečo ali smrt; kajti predobro vem, če vzame mojo hčer, bo to njegova smrt ali mu bo vsaj smrt ljubša ko življenje. Ni- kar pa ne misli, da tako go- vorim samo zato, da bi za- vrnil vajino željo, ker če jo hočeta kljub vsemu imeti, mi bo prav povšeči, ako jo dam tvojemu sinu ali komur si boji, samo da se je izne- bim.«

Prijatelj se mu je toplo za- hvallil za takšno pripombo, vendar ga je vnovič poprosil, naj privoli v zvezo, ki si jo njegov sin tako goreče želi.

Tako so ju torej poročili in privedli nevesto v ženino vo hišo; pri Mavrih je nava-

da, da poročencema pripra- vijo večerjo, pogrnejo mizo in ju pustijo do drugega dne sama. In tako je bilo tudi tu; pa so bili starši in so- rodniki enega in drugega hu- do v skrbeh, ker so se bali, da bodo zjutraj našli mlade- ga moža mrtvega ali straho- vito zmrcvarjenega.

Ko sta bila mlada dva sa- ma in sta sedla za mizo, po- gleda ženin, še preden je pri- šla mlada žena do besede, okoli mize, zagleda svojega lovkega psa in se zadere nanj precej rezko: »Pes, pri- nes mi vode, da si umijeva roke!« Pes ne uboga; zato se mož raztogoti in še ostreje ponovi svojo zapoved; pes pa spet ne uboga. Tedajci plane mladi mož srdito izza mize, zgrabi meč pa z njim nad- psa; pes, to videvši, jo zabri- še, mož hajti za njim in oba čez mize in klopi in pečico, kar naprej tako, dokler psa ne dohitijo. Pri priči mu od- robi glavo in noge, ga razse- ka na drobne kose in oškropi s krvjo stene in mizo in vse posodje.

Tako togoten in okrvavljen se povrne za mizo, spet po- gleda naokoli, zagleda psička v njenem naročju in mu za- pove, naj prinese vode; in ker ga psiček ne uboga, vzklikne:

»Kako, gospod lenuhec, mar nisi videl, kako sem opravil z lovskim psom, ker me na zapoved ni ubogal? Ta- ko ti povem, če se boš le še trenutek obotavljal, opravi- vim s teboj kakor z onim.« In ker ga psiček seveda ni ubogal, je možak vstal, ga zgrabil za noge, ga tresel ob steno in ga, še huje kakor prej, razbil na tisoč koscev.

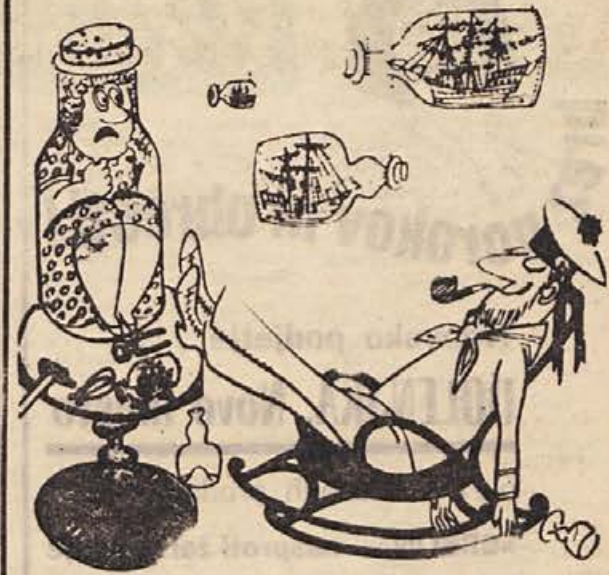
Tako divji in razbrzdani se je usedel nazaj za mizo in spet pogledoval naokoli; žena je vse to opazovala in si mislila, da je pač iz uma, zato ni niti črhnila. On pa je, prečč takole naokoli, za- gledal svojega konja (imel je samo enega) in se je jezno zadržal nanj, naj mu prinese vode; konj pa ni ubogal. Te- daj je možak zarjul: »Kako, kljuse, mar misliš, ker nimam drugega konja, da boš kar ta- kole živel in ne boš izpol- njeval moje volje? Pri bogu, kakor onadva boš tudi ti z vsem, kar na zemlji živi, umri bridke smrti, če ne boš na besedo ubogal!« Konj se

ni gnil. Ko je možak videl, da ga ne uboga, je stopil k njemu, mu odrezal glavo in je, togoten, kakor je le mo- gel biti, konja razkosal.

Ko je torej žena videla, ka- ko je pokončal svojega edine- ga konja in da s takšno smrt- jo preti vsakomur, ki ga na besedo ne uboga, je izprevi- dela, da to nikakor ni puhla šala, in se je tako ustrašila, da ni več vedela, ali je še živa ali že mrtva. On pa je pihal od jeze in je ves okrv- avljen sedel nazaj za mizo in prisegel: pa če bi imel ti- soč neposlušnih konj, dedcev ali žensk v svoji hiši, vse bo pokončal; potem je sedel in gledal naokoli s krvavim me- čem na kolenih.

In ko je pogledal sem in tja in ni opazil nobenega ži- vega bitja več, je upri svoje strašne oči v ženo in ji rekel, sila razkačeno, še vedno z golim mečem v roki:

»Vstani in mi prinesi vode, da si umijem roke!« Gospe je bilo pri srcu, kakor da je že razsekana na drobne kose; že je poskočila in mu prinesla vode. Tedaj je vzkliknil:

BREZ BESED

»Ha! To sem bogu hvale- žen, da si me ubogala, kajti ker so me oni trije bedaki tako razkurili, bi sicer bilo tudi po tebi, kakor je bilo po njih.«

Nato ji je zapovedal, naj mu da jesti, in je ubogala; zarjul pa je tako, da je že mislila, da ima glavo v čre-

pinjah. In tako je to bilo vso noč in žena ni niti mrknila, marveč storila vse, kar koli ji je zapovedal. Ko sta za kratek čas zadremala, ji je rekel:

»Tak sem, da ne morem v miru zaspati; poskrbi, da me ne bo nihče zbudil, in mi pripravi dober zajtrk!«

Drugo jutro, že navsezgo- daj, so se zbrali očetje in matere in tete pred vrati. In ker je bilo notri vse tiho, so bili v strahu, da je mladi za- konski mož nemara mrtev ali ranjen, in ta skrb jih je še bolj prevzela, ko so skozi špranje v vratih zagledali sa- mo ženo. Komaj jih je ta opazila pri pratih, že se je priplazila tiho in plaho do vrat in jim hotela šepetati:

»Nesrečni ljudje, kaj ven- dar hočete? Kako se drznete priti k vratom in tu kram- ljati? Molčite, sicer bo po vas!«

Ko so ti zunaj to slišali, so se močno začudili. Ko pa so zvedeli, kako sta mlada zakonca prebila noč, so mla- dega moža hvalili, ker si je znal tako imenitno pomagati, da je pometel v svoji hiši. Posihmal je bila njegova že- nica takšna, da jo je lahko okoli prsta ovil, in sta sreč- no živela.

Neki dan po tem je pa ho- tel tati posnemati svojega zeta in je tudi on pokončal svojega konja; a žena mu je rekla:

»Nikar no, stari! Prepozno si si umislil. Midva se že po- znava!«

Ljudska modrost

Pečem golobje ne lete nobenemu v usta.

Najhuje je za človeka, če ga zemlja v sebi ne trpi.

Pisano gleda kakor mo- dras.

Najprej samemu sebi pomagaj iz nadlog, potem drugim na okrog.

Piti in peti si je v rodu. Najprej štalica, potem kravica.

Pitje in kajenje ti kraj- šata življenje.

Najslabša sprava je bolj- ša kakor najboljša prav- da.

Plašč se ne dela samo za en dež.

Najučenejši je ta, kdor sebe pozna.

Ples imajo miši, kadar ni mačke v hiši.

Na nagovor je odgovor.

Počasi se daleč pride.

Na lesniki nikdar jabol- ko ne zraste.

Če je bilo to kaj napačnega, kar sem storil, pa naj se tu pokorim. Tu me imate, storite z mano, kar vas je volja. Ako menite, kakor kaže, da sem bil v zvezi z njim, zaprite me, obsodite me, obesite me, kakor vas volja. Zdaj mi je dovolj!«

Ko je bil to izgovoril, gre ter sam krepko po- tegne za zvonec.

Ko je bil sluga vstopil, reče mu okrajni sodnik:

»Peljite tega moža v zapor!«

XXII.

»Kaj? Seljan? Turška motika! Take družčine bi se pa vendar ne bi nadejal! Kaj pa ti tod iščeš, Seljan?«

S temi besedami je bil Seljan pozdravljen, ko je stopil s sodnim služabnikom v ječo. Maček, okrajni berač in potepuh, ki se je bil ravno tačas tukaj na- selil, postaren, bosopet človek, zabuhlega obraza in meglenih oči, je gledal debelo svojega novega to- variša. Seljan se ni zmenil zanj; molče je sedel na klop, ki je bila ob zidu.

»Dober dan bi ti rekel,« nadaljuje Maček, »ali v to vražjo luknjo ne posije nikdar dan, kakršnega je Bog ustvaril. Kaj molčiš kakor tat, Seljan? Ne bodi vendar tako presneto možki. Le čakaj; samo dva, tri dni bodi tukaj sam, pa boš videl kako rado se ti bo govorilo; s čelensnikom se boš rad pogo- varjal, samo da bi ga imel. Tožilo se ti bo še po meni, le molči! Jutri menim, da me zopet izpuste, ali pojutrišnjem. Kaj sem pa storil? Nalezal sem se ga bil zopet, hvala Bogu, in malo sem ropotal po trgu, kali; saj veš mojo navado, in vteknil so me, kakor že tolikokrat, da se malo ohladim. Kaj boš pa potlej, ko boš sam? Kaj si pa vendar naredil, vprašam te, duša krščanska, da so te poslali k meni? — Nič odgovora! — Kaj se tako napenjaš in stokaš, kakor bi korenine pulil? Zdaj ti nič ne pomaga, ljubi moj Seljanko! — Meni se zdi, da se sramuješ mene; Bog vedi, kateri je na boljem, ti ali jaz?«

Vidiš, ljubi moj prijatelj, kolikokrat si mi pridigoval, naj se poprimum dela! Ej, prijatelj, kaj imaš zdaj od tvojega dela? Časi je boljše, da človek nič ne dela, vsaj nič hudnega ne stori. Mene so malo priprili, da se mi hudobni duhovi iz glave izpuhte, ti pa kdo ve, kedaj boš zopet drvaril ali pa celo nikdar več ne!

»Pusti me v miru!« zavrne Seljan nadležnega človeka in začne zopet premišljevat svoje nevarno stanje. Ali Maček mu ni dal miru s svojim klep- tanjem:

»Pusta družčina to! Jaz nimam sreče; zakaj me niso samo malo prej sem posadili, da bi bil videl tistega preklicanega Zaplotnika; to ti je bil drugačen mož, duša! Morebiti bi se bil še kaj naučil od njega. Ali — on ven, jaz notri, toliko da se nisva srečala.«

In zopet čez nekaj časa:

»Prej si ti meni dajal svete in nauke, zdaj naj ti jih jaz. Veš kaj, prijatelj, ako boš še kedaj travo teptal, pusti sekiro ter vzemi palico v roko; beraški stan najlepší stan; ptič pod nebom ne živi tako brez skrbi kakor berač postopač. Dela nič, davka nič; toča mu ne škodi, če ga ne dojde ravno na polju, in goveje kuge se mu ni bati; in toliko se tudi še zmeraj nabere, da je za to ljubo žganjče. Kaj hoče človek več na svetu?«

V tem ko je moral poštnjak poslušati tako zasmehovanje iz umazanih postopačevih ust, so se zunaj zbirali črni oblaki nad njegovo glavo.

Popoldne je moral Seljan zopet pred okrajnega sodnika. Temno obličje gospodovo ni mu obetalo nič dobrega.

Ali poznate to?« vpraša ga gospod ter mu po- kaže nekaj v zamazan papir zavitega.

»Poznam!« odgovori mirno Seljan.

»Ali veste, kje se je to našlo?«

»V moji postelji, v zglavju.«

»Kaj je notri?«

»Ne vem.«

»Tako? Ne veste? Vidite, to se zopet ne zлага. Prav nerodno se zagovarjate, Seljan.«

»Nerodno ali ne, jaz resnično govorim.«

»Kdo je to vtaknil v vašo posteljo?«

»Jaz.«

»Ali je vaše?«

»Moje ne!«

»Čigavo je?«

Za odgovor mu Seljan vse pove, kakor se je zgo- dilo. Nato reče gospod:

»To je torej Zaplotnikovo, ali prav za prav: bilo je njegovo.«

»Kakor sem rekel.«

»In vi pravite, da vam je to sam izročil?«

»Tako je, kakor sem dejal.«

»Čudno je samo to, da so sami stari, ne ponarejeni bankovci notri.«

»Kaj je notri, to meni nič mar. Čudno se vam zdi, da je denar dober, meni ne; kaj ga ni mogel prej izmeniti? Svoji materi morda vendar ne bo pošiljal ponarejenega denarja!«

»Čudno je pa vendar, da bi se tak potepuh, tako hudoben človek, tako trdovraten grešnik svoje ma- tere spominjal o svoji zadnji uri.«

»Gospod, menda ni ga tako popačenega človeka na svetu, da bi mu ne tlela iskrica blagega čuta na dnu srca; in kedaj bi naj se mu ta iskrica raz- vnela, če ne o zadnji uri? Čudna ura je zadnja ura, gospod; Bog jo daj srečno nam vsem!«

Trgovsko podjetje DOLENJKA, Novo mesto

nudi v svojih prodajalnah

»BRŠLIN« – nasproti žel. postaje
in
»OPREMA« – Kidričev trg 1
(pri Turku)

na 12-mesečni kredit

- brez porokov
- brez obresti
- brez pologa

☐ superavtomatske pralne stroje

goranje

☐ šivalne stroje BAGAT

na 6-mesečni kredit
pod enakimi pogoji

- ☐ preproge*
☐ štedilnike na elektriko, plin in trda goriva

* preproge prodajajo samo v »OPREMI« – Kidričev trg 1

Komisija za razpis delovnega mesta
upravnika

SPLOŠNEGA LIVARSTVA DOBOVA

razpisuje delovno mesto

UPRAVNIKA

SPLOŠNEGA LIVARSTVA DOBOVA

Pogoji: Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje:

1. da imajo priznanje visoko kvalificiranega delavca za livarsko stroko,
2. da imajo najmanj 10 let prakse na vodilnem delovnem mestu.

Kandidati morajo predložiti dokazila o strokovni kvalifikaciji s kratkim življenjepisom in z opisom dosedanjih delovnih mest.

Razpis bo zaključen 15 dni po objavi.

Razpisna komisija pri trgovskem
podjetju na debelo in drobno
»PRESKRBA« – Krško

razpisuje
delovno mesto

DIREKTORJA PODJETJA

Kandidati morajo poleg splošnih z zakonom določenih pogojev izpolnjevati še naslednje:

- a) da imajo priznano visoko strokovno izobrazbo in najmanj dve leti prakse v trgovski stroki;
- b) da imajo priznano višjo strokovno izobrazbo in vsaj pet let prakse v trgovski stroki;
- c) da imajo srednjo strokovno izobrazbo ali da so visoko kvalificirani delavci in imajo najmanj deset let prakse v trgovski stroki, od tega najmanj pet let na vodilnih delovnih mestih.

Kandidati naj dostavijo svoje vloge skupno z dokazi o izpolnjevanju teh pogojev in potrdilom o nekaznovanosti na gornji naslov v roku 15 dni po objavi v časopisu.

Razpisna komisija pri

AVTOTRANSPORTNEM SERVISNEM
PODJETJU

PREVOZ

BREŽICE

razpisuje delovno mesto

DIREKTORJA

Kandidat mora poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje:

- da ima visoko, višjo ali srednjo šolsko izobrazbo z najmanj 5 leti službe v gospodarskih organizacijah na vodilnih delovnih mestih.

Kandidati morajo priložiti poleg dokazil o šolski izobrazbi še kratek življenjepis z opisom dosednjega službovanja.

Razpis bo zaključen 15 dni po objavi.

Razpisna komisija

KMETIJSKEGA IN TRGOVSKEGA
PODJETJA

»Agraria«
BREŽICE

razpisuje delovno mesto

DIREKTORJA

Kandidat mora poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje:

- da ima višjo ali visoko izobrazbo agronomске ali ekonomske smeri z najmanj 5-letno prakso na vodilnih delovnih mestih v gospodarski organizaciji ali srednjo strokovno izobrazbo z najmanj 10-letno prakso na vodilnih delovnih mestih;
- da ima strokovno izobrazbo visoko kvalificiranega delavca trgovske stroke in najmanj 10-letno ustrezno prakso na vodilnih delovnih mestih v kmetijski delovni organizaciji.

Kandidati morajo predložiti ustrezna dokazila o šolski oziroma strokovni izobrazbi in kratek življenjepis z opisom dosedanjih delovnih izkušenj. Razpis bo zaključen 15 dni po objavi.

KNJIGA ZA VSAKOGAR

VELIKI SLOVAR TUJK

FR. VERBINCA

- SLOVAR TOLMAČI OKROG 30.000 TUJK
- KNJIGA Z 850 STRANMI
- NE SAMO SLOVAR, TEMVEČ ŽE KAR PRIROČNI LEKSIKON

Knjiga bo izšla 1. oktobra. Naročite jo že zdaj. Subskripcijska cena je samo 58,00 Ndin, po izidu pa bo višja. Naročila sprejemajo vse knjigarne.

CANKARJEVA ZALOŽBA
LJUBLJANA, KOPITARJEVA 2/II

✂ — Izpolnite in pošljite spodnjo naročilnico na zgornji naslov!

NAROČILNICA ZA SLOVAR TUJK

DL

Podpisani(a):

Zaposlitev:

Točen naslov:

nepreklicno naročam po subskripcijski ceni 58,00 Ndin SLOVAR TUJK, vezan v platno, ki bo izšel 1. oktobra 1963

Dolžni znesek bom poravnal(a) po prejemu položnic:

- takoj v celoti
- v petih mesečnih obrokih (4 obroki po 10,00, 1 obrok 18,00 Ndin), a tako da bo znesek poravnani najkasneje do 15. septembra. (Ustrezno podčrtajte!)

Pristajam, da mi v primeru, če bi knjiga do navedenega roka ne bila poravnana, založba zaračuna slovar po maloprodajni ceni.

Knjigo pošljite: na dom — v službo — prevzamem osebno. (Ustrezno podčrtajte!)

Datum:

Podpis, za pravne osebe tudi žig

MARMOR

GRADAC

tel. 76-177, lok. 8

Po konkurenčnih cenah izdelujemo vse vrste nagrobnikov, spomenikov, spominskih obeležij in vsa teracerska dela hitro in kvalitetno.

Kdor zdravje ljubi,
ne pije veliko.
Če pa pije,
pije Hermeliko!

ZDRAVILIŠČE ČATEŠKE TOPLICE

razpisuje
prosto delovno mesto

VODJE EKONOMATA

Pogoji:

VK trgovec z ustrezno prakso ali srednja ekonomska izobrazba in 5 let ustrezne delovne prakse.

Rok prijav je 31. 3. 1968.

Komisija za razpis delovnega mesta
direktorja

KMETIJSKE ZADRUGE
BIZELJSKO

razpisuje
DELOVNO MESTO

DIREKTORJA

PODJETJA

KMETIJSKE ZADRUGE BIZELJSKO

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje:

1. da imajo končano agronomsko fakulteto ali srednjo kmetijsko šolo,
2. da imajo najmanj 10 let prakse v kmetijski proizvodnji družbenega sektorja, od tega 5 let na vodilnih delovnih mestih.

Kandidati morajo predložiti dokazila o strokovni izobrazbi in kratek življenjepis z opisom dosednjega službovanja.

Razpis bo zaključen 20 dni po objavi.

veliki spomladanski REGRES

Za
soncem greje
najceneje
velenjski
lignit

Regres velja od 26. februarja do zgodnje spomladi.
Kdor kupi premog sedaj, si zagotovi naslednje ugod-
nosti: nižjo ceno, zanesljivo in takojšnjo dobavo, boljše
kvaliteto ter višjo kalorično vrednost zaradi osušitve.

RUDNIK LIGNITA VELENJE

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.15,
6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 15.00,
18.00, 19.30 in 22.00. Pisan glasbe-
ni spored od 4.30 do 8.00.

PETEK, 15. MARCA: 8.08 Mat-
neja s špansko glasbo. 9.25 Marija
Gorjanc poje slovenske narodne
10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila
— Turistični napotki za tuje go-
ste. 12.10 Za slovo od zime. 12.30
Kmetijski nasveti — Čebelarstvo.
12.40 Iz kraja v kraj. 13.30 Pripo-
ročajo vam... 14.35 Naši posluša-
lci čestitajo in pozdravljajo
15.20 Turistični napotki. 15.45 Kul-
turni globus. 17.05 Človek in zdravje.
18.45 Na mednarodnih križpot-
jih. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15
Minute s pevcom Ninom Robičem.
20.00 Komorni zbor RTV Ljubljana.
20.30 Dobimo se ob isti uri.
21.15 Oddaja o morju in pomorščakih.
22.10 Dve novi domači parti-
ture.

SOBOTA, 16. MARCA: 8.08 Glas-
bena matineja. 9.25 Dvajset minut
z našimi ansambli. 11.00 Poročila
— Turistični napotki za tuje goste.
12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Vin-
ko Molin: Problemi pospeševalne
službe v poljedelstvu. 13.30 Priporo-
čajo vam... 14.05 Od melodije
do melodije. 15.20 Glasbeni inter-
mezzo. 15.45 Naš podlistek — II.
Eyvind Johnson: Zimski dan — II.
17.05 Gremo v kino. 17.35 Igramo
beat! 18.50 S knjižnega trga. 19.00
Lahko noč, otroci! 19.15 Godala v
ritmu. 20.00 Spoznavajmo svet in
domovino. 21.20 Iz fonoteke radia
Koper. 22.10 Oddaja za naše izse-
ljence.

NEDELJA, 17. MARCA: 6.00—8.00
Dobro jutro! 8.05 Radijska igra za
otroke — Ela Peroci — France
Kosmač: »Praznik zvončkov«. 9.05
Naši poslušalci čestitajo in po-
zdravljajo — I. 10.00 Se pomnite,
tovariši... a) Majda Jakšič: Od-
tod je vodila pot v taborišče b)
Lojze Dolenc: Kosovelovci v Črnem
vrhu. 11.00—11.15 Poročila — Tu-
ristični napotki za tuje goste. 11.50
Pogovor s poslušalci. 12.10 Naši
poslušalci čestitajo in pozdravljajo
— II. 13.15 Iz operetnih parti-
tur. 14.30—14.45 Humoreska tega
tedna. 15.05 Nedeljsko športno po-
poludne. 15.30 Radijska igra — Al-
phonse Daudet: »Lek prečastitega
očeta Levčiča«. 19.00 Lahko noč,
otroci! 20.00 Sretni večer

PONEDELJEK, 18. MARCA: 8.08
Glasbena matineja. 9.10 Iz jugo-
slavskih studiov. 10.15 Pri vas
doma. 11.00 Poročila — Turistični
napotki za tuje goste. 12.30 Kme-
tijski nasveti — dr. Valentin Sku-
bič: Nekaj o zastupitvah pri do-
maćih živalih. 12.40 Slovenske na-
rodne pesmi. 13.30 Priporočajo
vam... 14.35 Naši poslušalci česti-
tajo in pozdravljajo. 15.20 Glasbe-
ni intermezzo. 16.00 Vsak dan za
vas. 17.05 Pojeta mezosopranska
Bogdana Stritar in basist Danilo
Merlak. 18.15 »Signali«. 19.00 Lah-
ko noč, otroci! 19.15 Minute s pev-
ko Lidijo Kodrič. 20.00 Skupni
program JRT — studio Beograd.

TOREK, 19. MARCA: 8.08 Oper-
na matineja. 9.25 Trio Borisa Fran-
ka s pevci. 10.15 Pri vas doma.
11.00 Poročila — Turistični napotki
za tuje goste. 12.10 Malo znani
Mozart. 12.30 Kmetijski nasveti —
inž. Ančka Godeša: Ali je razšir-
itev pridelovanja zdravilnih rastlin
v Sloveniji možna? 13.30 Priporo-
čajo vam... 14.25 Lahka glasba
slovenskih avtorjev. 15.40 V torek
na svidenje! 17.05 Igra simfonični
orkester RTV — Ljubljana. 18.45
Družba in čas — Dr. Lev Milčini-
ski: Droge — resen družbeni pro-
blem. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15
Minute s pevcom Vice Vuko-
vom. 20.00 Od premiere do premi-
ere. 21.15 Deset pevcev — deset
melodij.

SREDA, 20. MARCA: 8.08 Glas-
bena matineja. 9.10 Slovenski pev-
ci in ansambli zabavne glasbe.
10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila
— Turistični napotki za tuje goste.
12.30 Kmetijski nasveti — inž.
Franc Jelenc: Sodelovanje pitalšč-
s kooperanti za rejo telet. 12.40
Operetni zvoki. 13.30 Priporočajo
vam... 14.05 Igramo za razve-
drilo. 14.35 Naši poslušalci česti-
tajo in pozdravljajo. 15.20 Glasbeni
intermezzo. 15.45 Naš podlistek —
E. Filisar: Cigani pred sodiščem.
17.05 Mladina sebi in vam. 18.15
Odskočna deska. 19.00 Lahko noč,
otroci! 19.25 Pet minut za EP.
20.00 Antonin Dvořák: Stabat ma-
ter. 21.30 Vedno lepe melodije.
22.10 Za ljubitelje jazza.

ČETRTAK, 21. MARCA: 8.08
Operna matineja. 9.25 Ansambel
p. v. Milana Staničeta izvaja naro-
dne pesmi iz Srbije in Bosne. 11.00

Poročila — Turistični napotki za
tuje goste. 11.15 Revija jugoslo-
vanskih pevcev zabavne glasbe.
12.30 Kmetijski nasveti — inž. Loj-
ze Briški: Kloroza breskev. 12.40
Igrajo pihalni orkestri. 13.30 Pri-
poročajo vam... 15.20 Glasbeni in-
termezzo. 17.05 Četrtekov simfonični
koncert. 18.15 Turistična oddaja.
18.45 Jezikovni pogovori. 19.00 La-
hko noč, otroci! 19.15 Minute s
pevcem Arsenom Dedičem. 20.00
Četrtekov večer domaćih pesmi in
napevov. 21.40 Glasbeni nokturmo.
22.10 Komorni večeri — Večer
Igorja Stravinskega.

TELEVIZIJSKI SPORED

NEDELJA, 17. marca

9.10 Kmetijska oddaja v Madžar-
ščini (Pohorje, Plešivec) —
(Beograd)
9.30 Poročila (Ljubljana)
9.35 Dobro nedeljo voščimo z be-
neškim fanti (Ljubljana)
10.00 Kmetijska oddaja (Beograd)
10.45 Vijavaja — ringaraja — po-
novitev (Ljubljana)
11.30 Milo za drago — Stan in
Olio, ameriški film do 12.00
(Ljubljana)
14.00 Rokometna tekma Jugo-
slavija : Nizozemska —
(Zagreb)
15.15 Rokomet Partizan (Bjelovar
: Dukla (Praga) (Zagreb)
16.35 Mednarodno tekmovalje v
Alpskih disciplinah na Jaro-
hini — oddaja TV Sarajevo
(Beograd)
17.35 TV kazipot — ponovitev —
(Ljubljana)
17.55 Morski svetilnik — angleški
dokumentarni film iz cikla
Človek s filmsko kamero —
(Ljubljana)
18.25 OSA — humoristični kabaret
(Zagreb)
18.55 Cik cak (Ljubljana)
19.10 Gora skrivnosti — serijski
film (Ljubljana)
19.40 Prinčeva norčije — filmska
burleska (Ljubljana)
20.00 TV Dnevnik (Beograd)
20.45 Cik cak (Ljubljana)
20.50 Quiz (Beograd)
21.50 Sportni pregled (JRT)
22.20 TV dnevnik (Beograd)

PONEDELJEK, 18. MARCA

9.40 TV v šoli (Zagreb)
10.35 Ruščina (Zagreb)
11.00 Osnove splošne izobrazbe —
(Beograd)
14.50 TV v šoli — ponovitev (Zg)
15.45 Ruščina — ponovitev (Za-
greb)
16.10 Angleščina (Beograd)
16.45 Madžarski TV pregled (Po-
horje, Plešivec) (Beograd)
17.00 Poročila (Zagreb)
17.05 Mali svet — oddaja za otro-
ke (Zagreb)
17.30 Od zore do mraka — oddaja
za JLA (Ljubljana)
18.00 TV Obzorje (Ljubljana)
18.30 Poklici v prometu — oddaja
iz cikla Poklicno usmerjanje
(Ljubljana)
18.50 Reportaža (Zagreb)
19.20 Znanost in mi (Ljubljana)
19.40 Vokalno instrumentalni soli-
sti (Ljubljana)
20.00 TV Dnevnik (Beograd)
20.30 Cik cak (Ljubljana)
20.35 TV DRAMA (Beograd)
21.35 Teme : z varijacijami (Beo-
grad)
22.05 TV Dnevnik (Beograd)

TOREK, 19. MARCA

9.40 TV v šoli (Zagreb)
10.35 Angleščina (Zagreb)
11.00 Osnove splošne izobrazbe —
(Beograd)
14.50 TV v šoli — ponovitev —
(Zagreb)

15.45 Angleščina — ponovitev —
(Beograd)

16.10 Osnove splošne izobrazbe —
(Beograd)
17.40 Poročila (Ljubljana)
17.45 Risanke (Ljubljana)
17.55 Oblikovanje slovenske knjiž-
ne norme (Ljubljana)
18.20 Kolesarska dirka Milano-
Sanremo — prenos (Ljub-
ljana)
19.00 Med smučarskimi veterani —
(Ljubljana)
19.15 Svet na zaslonu — mali —
(Ljubljana)
19.50 Cik cak (Ljubljana)
20.00 TV Obzorje (Ljubljana)
20.30 Beseda o kanadskem filmu
Na suhi zemlji — celovečerni
film (Ljubljana)
21.50 Kulturna panorama: Ljudska
tvornost v lončarstvu (Ljub-
ljana)
22.30 Zadnja poročila (Ljubljana)

SREDA, 20. MARCA

16.55 Madžarski TV pregled (Po-
horje, Plešivec) (Beograd)
17.10 Poročila (Ljubljana)
17.15 Zdravnik v hiši — lutkovna
zgodba iz serije Kljukčeve
dogodivščine (Ljubljana)
17.45 Kje je, kaj je (Beograd)
18.00 TV Obzorje (Ljubljana)
18.20 Ne črno, ne belo — oddaja
za otroke (Beograd)
19.05 Popularna glasba (Skopje)
19.45 Cik cak (Ljubljana)
20.00 TV Dnevnik (Beograd)
20.30 Cik cak (Ljubljana)
20.35 Ekran na ekranu (Zagreb)
21.35 Belfegor — francoski seri-
ski film (Ljubljana)
22.05 Zadnja poročila (Ljubljana)

ČETRTAK, 21. MARCA

9.40 TV v šoli (Zagreb)
10.35 Nemščina (Zagreb)
11.00 Angleščina (Beograd)
14.50 TV v šoli — ponovitev —
(Zagreb)
15.45 Nemščina — ponovitev —
(Zagreb)
16.10 Osnove splošne izobrazbe —
(Beograd)
17.10 Poročila (Ljubljana)
17.15 Tiktak: Uganke (Ljubljana)
17.30 Oddaja za otroke (Beograd)
18.00 TV Obzorje (Ljubljana)
18.20 Akademski pevski zbor Tone
Tomšič — oddaja iz cikla
Naši zbori (Ljubljana)
18.45 Kalejdoskop (Ljubljana)
19.05 Prenos iz ateljeja 212 —
(Beograd)
19.45 Cik cak (Ljubljana)
20.00 TV Dnevnik (Beograd)
20.30 Cik cak (Ljubljana)
20.35 Rezerviran čas
Od Ljubljane do Snežnika —
(Ljubljana)
Zadnja poročila (Ljubljana)

PETEK, 22. MARCA

9.40 TV v šoli (Zagreb)
11.00 Osnove splošne izobrazbe —
(Beograd)

14.50 TV v šoli — ponovitev —
(Zagreb)
16.10 Osnove splošne izobrazbe —
(Beograd)
17.25 Poročila (Ljubljana)
17.30 Moj prijatelj Flicka — se-
rijski film (Ljubljana)
18.00 TV Obzorje (Ljubljana)
18.20 Glasbeni zaslon — (Beograd)
19.05 Tuj kulturni film (Ljubljana)
19.35 Niso samo rože rdeče — III.
oddaja (Ljubljana)
19.55 Cik cak (Ljubljana)
20.00 TV Dnevnik (Beograd)
20.30 Cik cak (Ljubljana)
20.35 Resnica — francoski celove-
černi film (film neprimeren
za doraščajočo mladino!) —
(Ljubljana)
22.25 Koncert resne glasbe —
(Ljubljana)

SOBOTA, 23. MARCA

9.40 TV v šoli (Zagreb)
14.50 TV v šoli — ponovitev —
(Zagreb)
17.35 TV kazipot (Ljubljana)
18.00 TV obzorje (Ljubljana)
18.20 Mladinska igra (Beograd)
19.20 Naš globus — zanimivosti v
svetu (Ljubljana)
19.45 Cik cak (Ljubljana)
20.00 TV Dnevnik (Beograd)
20.30 Cik cak (Ljubljana)
20.35 Mirno spite — humoristična
oddaja (Beograd)
21.35 Videofon — glasbena oddaja
(Zagreb)
21.50 Poslednji viking — film iz
serije Bonanza (Ljubljana)
22.40 Zadnja poročila (Ljubljana)

Prehrambna industrija
»BELSAD«, Črnomelj
razpisuje
delovno mesto
**NABAVNO-PRODAJ-
NEGA REFERENTA**

Splošni pogoji: višja, sred-
nja ekonomska ali kme-
tijska šola s tri-oz. pet-
letno delovno prakso. Po-
skusna doba 60 dni. Sta-
novanje ni na razpolago.
Razpis velja 15 dni po
objavi.

Komisija za delovna
razmerja
»NOVOTEHNE«
NOVO MESTO
razpisuje
prosto delovno mesto

**TRGOVSKEGA
POMOČNIKA**
železninsko-tehnične stroke
za prodajalno
Novotehna št. 2.
Pogoj: KV trgovski
pomočnik.
Prošnje sprejema sploš-
ni sektor podjetja do
29. marca 1968.

Gostinsko podjetje
»RESTRACIJA«
SENOVO
razpisuje
licitacijo za prodajo
osebnega avtomobila
IMV 1000 — kombi —
8-sedežni
dne 20. marca 1968 ob
8. uri.

»DANA« — MIRNA

proda
stanovanjsko poslovno hišo na
Mirni št. 5 z zemljiščem

Hiša ni vseljiva in ima vknjiženo stanovanjsko
pravico eno osebo.
Prodajni pogoji so na razpolago na upravi podjetja.
Pismene kupne ponudbe pošljite na naslov v 10 dneh
po objavi v zaprti kuverti z označbo »Kupna po-
nudba«.

NIŽJE CENE!

Pridite po
superavtomatski
pralni stroj ZOPPAS

k **JUGOTEHNIKI, Ljubljana**
POD TRANČO 2 — pri Čevljarskem mostu
Telefon: 23-881 do 23-884

CENEJE ga ne dobite nikjer!

Prejšnja cena ~~75.000~~ Sedaj LIT 68.000
in 960 Ndin za carino.

Dobava takoj! Jamstvo eno leto! Nadomestni deli zagotovljeni!
Po konkurenčnih cenah dobite pri nas tudi HLADILNIKE ZOPPAS.
Obrnite se na JUGOTEHNIKO, Ljubljana, Pod Trančo 2.

Generalni zastopnik za Jugoslavijo: »MERKUR«, Zagreb, Martičeva ul. 14.

Zahtevajte pojasnila!
Obiščite nas!

JUGOTEHNIKA

